

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

# راهنمای هنر آموز

دانش فنی تخصصی

رشته طراحی و دوخت

گروه هنر

شاخه فنی و حرفه‌ای

پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه



## وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی



- نام کتاب: راهنمای هنرآموز دانش فنی تخصصی (رشته طراحی و دوخت) - ۲۱۲۹۳۹
- پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: مینو آیت‌اللهی، فاطمه آذرباش، سکینه براتی، ملیحه شاجری، فاطمه نوریان
- کفشگری و صفورا محمدزاده‌ماکویی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
- مدیریت آماده‌سازی هنری: مینو آیت‌اللهی، جمیله خدیوی‌بروجنی، ماهرخ علی‌پناه‌لو و فاطمه نوریان کفشگری (اعضای گروه تألیف)
- شناسه افزوده آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- نشانی سازمان: جواد صفری (مدیر هنری) - مریم نصرتی (صفحه‌آرا)
- ناشر: تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهیدموسوی)
- چاپخانه: تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
- سال انتشار و نوبت چاپ: وب‌گاه: [www.irtextbook.ir](http://www.irtextbook.ir) و [www.chap.sch.ir](http://www.chap.sch.ir)
- شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج -
- خیابان ۶۱ (دارو پخش) تلفن: ۵ - ۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶
- سندوق پستی: ۳۷۵۱۵ - ۱۳۹
- شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- چاپ اول ۱۳۹۷

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.



دست توانای معلم است که چشم انداز آینده ما را ترسیم می کند.  
امام خمینی (قُدَسَ سِرُّهُ)

۱.....	بخش اول: کلیات
۲۷.....	بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری
۲۸.....	پودمان اول: سبک و مدل‌های پوشش
۶۲.....	پودمان دوم: چرخه مد و تحلیل اندامی
۷۹.....	پودمان سوم: عناصر بصری و تحلیل رنگ
۹۸.....	پودمان چهارم: سایزبندی و فناوری مواد
۱۱۲.....	پودمان پنجم: کسب مهارت‌های فنی

از الزامات اجرای برنامه درسی، وجود محتوای آموزشی جهت تحقق نیازهای فردی و اجتماعی و اهداف نظام تعلیم و تربیت می‌باشد. با توجه به تغییرات نظام آموزشی که حول محور سند تحول بنیادین آموزش و پرورش انجام شد چرخش‌های جدیدی از وضع موجود به مطلوب صورت پذیرفت. از جمله به نقش هنرآموز از آموزش‌دهنده صرف، به مربی، اسوه و تسهیل‌کننده یادگیری و نقش هنرجو از یادگیرنده منفعل به فراگیرنده فعال، تربیت‌جو و مشارکت‌پذیر و نقش محتوا از کتاب درسی به عنوان تنها رسانه آموزشی به برنامه محوری و بسته یادگیری (آموزشی) نام برد. بسته یادگیری شامل رسانه‌های متنوعی از جمله کتاب درسی هنرجو، کتاب همراه هنرجو، کتاب راهنمای تدریس هنرآموز، نرم‌افزارهای آموزشی، فیلم آموزشی و پوستر و... می‌باشد که با هم در تحقق اهداف یادگیری نقش ایفا می‌کنند. کتاب راهنمای هنرآموز جهت ایفای نقش تسهیل‌گری، انتقال‌دهنده و مرجعیت هنرآموز در نظام آموزشی برای هر کتاب درسی طراحی و تدوین شده است. در این رسانه سعی شده روش تدریس کلی و جلسه به جلسه به همراه تجهیزات، ابزارها و مواد مصرفی مورد نیاز هر جلسه، نکات مربوط به ایمنی و بهداشت فردی و محیطی آورده شود. همچنین نمونه طرح درس، تبیین پیچیدگی‌های یادگیری هنرجویان، هدایت و مدیریت کارگاه و کلاس در هنرستان، راهنمایی و پاسخ فعالیت‌های یادگیری و تمرین‌ها، بیان شاخص‌های اصلی جهت ارزشیابی شایستگی و ارائه بازخورد، اشاره به اشتباهات و مشکلات رایج در یادگیری هنرجویان و روش سنجش و نمره‌دهی، نکات آموزشی شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت و ارگونومی، منابع مطالعاتی، نکات مهم در فرایند اجرا و آموزش در محیط یادگیری، بودجه‌بندی زمانی و صلاحیت‌های حرفه‌ای و تخصصی هنرآموزان و دیگر موارد آورده شده است.

امید است شما هنرآموزان گرامی با دقت و سعه‌صبر در راستای تحقق اهداف بسته آموزشی که با کوشش و تلاش مؤلفین گرانقدر تدوین و تألیف شده موفق باشید.

**دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش**



بخش ۱

کلیات

## سخنی با هنرآموزان گرامی

موضوع اولین هدف عملیاتی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مربوط به پرورش تربیت یافتگانی است که با درک مفاهیم اقتصادی در چارچوب نظام معیار اسلامی از طریق کار، تلاش، روحیه انقلابی و جهادی، کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر و با رعایت وجدان، عدالت و انصاف در روابط با دیگران در فعالیتهای اقتصادی در مقیاس خانوادگی، ملی و جهانی مشارکت می‌نمایند. همچنین سند برنامه ملی درسی جمهوری اسلامی ایران «حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری» به قلمرو و سازماندهی محتوای این آموزش‌ها پرداخته است.

در برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای علاوه بر اصول دین محوری، تقویت هویت ملی، اعتبار نقش یادگیرنده، اعتبار نقش مرجعیت معلم، اعتبار نقش پایه‌ای خانواده، جامعیت، توجه به تفاوت‌های فردی، تعادل، یادگیری مادام‌العمر، جلب مشارکت و تعامل، یکپارچگی و فراگیری، اصول تنوع بخشی آموزش‌ها، انعطاف‌پذیری، آموزش بر اساس نیاز بازار کار، اخلاق حرفه‌ای، توسعه پایدار و کاهش فقر و تولید ثروت، شکل‌گیری تدریجی هویت حرفه‌ای مورد توجه قرار می‌گیرد.

مطالبات اسناد بالادستی، تغییرات فناوری و نیاز بازار کار داخل کشور و تغییر در استانداردها و همچنین توصیه‌های بین‌المللی، موجب شد تا الگوی مناسب که پاسخگوی شرایط مطرح شده باشد طراحی و برنامه‌های درسی براساس آن برنامه‌ریزی و تدوین شوند. تعیین سطح شایستگی و تغییر رویکرد از تحلیل شغل به تحلیل حرفه و توجه به ویژگی‌های شغل و شاغل و توجه به نظام صلاحیت حرفه‌ای ملی، تلفیق شایستگی‌های مشترک و غیرفنی در تدوین برنامه‌ها از ویژگی‌های الگوی مذکور و برنامه‌های درسی است. براساس این الگو فرایند برنامه‌ریزی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در دو بخش دنیای کار و دنیای آموزش طراحی شد. بخش دنیای کار شامل ده مرحله و بخش دنیای آموزش شامل پانزده مرحله است. نوع ارتباط و تعامل هر مرحله با مراحل دیگر فرایند به صورت طولی و عرضی است با این توضیح که طراحی و تدوین هر مرحله متأثر از اعمال موارد اصلاحی مربوط به نتایج اعتباربخشی آن مرحله یا مراحل دیگر می‌باشد.

توصیه سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی بر تدوین اجزای بسته آموزشی جهت تسهیل و تعمیق فعالیت‌های یاددهی یادگیری، کارشناسان و مؤلفان را بر آن داشت تا محتواهای آموزشی موردنظر را در شبکه‌ای از اجزای یادگیری با تأکید بر برنامه درسی رشته، برنامه‌ریزی و تدوین نمایند. کتاب راهنمای هنرآموز از اجزای شاخص بسته آموزشی و هدف اصلی آن توجیه و تبیین برنامه‌های درسی تهیه شده با توجه به چرخش‌های تحولی در آموزش فنی و حرفه‌ای و توصیه‌هایی برای



اجرای مطلوب آن می‌باشد.

کتاب راهنمای هنرآموز در دو بخش تدوین شده است. بخش نخست مربوط به تبیین جهت‌گیری‌ها و رویکردهای کلان برنامه درسی است که کلیات تبیین منطبق برنامه درسی، چگونگی انتخاب و سازماندهی محتوا، مفاهیم و مهارت‌های اساسی و چگونگی توسعه آن در دوره، جدول مواد و منابع آموزشی را شامل می‌شود.

بخش دوم مربوط به طراحی واحدهای یادگیری است و تبیین منطق واحد یادگیری، پیامدهای یادگیری، ایده‌های کلیدی، طرح پرسش‌های اساسی، سازماندهی و مرحله بعدی محتوا و تعیین تکالیف یادگیری و عملکردی با استفاده از راهبردهای مختلف و در آخر تعیین روش‌های ارزشیابی را شامل می‌شود.

همچنین در قسمت‌های مختلف کتاب راهنمای هنرآموز با توجه به اهمیت شایستگی‌های غیرفنی به آموزش مدیریت منابع، ایمنی و بهداشت، یادگیری مادام‌العمر و مسئولیت‌پذیری تأکید شده است. مسلماً اجرای مطلوب برنامه‌های درسی، نیازمند مساعدت و توجه ویژه هنرآموزان عزیز و بهره‌مندی از صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی مناسب ایشان می‌باشد.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

## مقدمه

### تعاریف و اصطلاحات

**رویکرد برنامه درسی ملی:** منظور از این اصطلاح، جهت‌گیری آموزش‌های مدرسه‌ای براساس فلسفه تربیتی نظام حاکم بر جامعه و انتظارات رهبران، مردم و نهادها از برنامه درسی ملی است. این رویکرد، رویکرد فطرت‌گرای توحیدی نام دارد که مقصد عالی آن، شکوفای گرایش‌های الهی در انسان و تربیت انسان خلیفه‌الله است.

**دنیای کار:** شامل کارمزدی، پیگیری حرفه و شغل در زندگی در همه جنبه‌های زندگی اجتماعی است. دنیای کار از دنیای آموزش و زندگی شخصی متمایز است. دنیای کار شامل زندگی شغلی، بازار کار، محیط واقعی کار و بنگاه‌های اقتصادی است.

**محیط کار:** موقعیتی است که افراد در آن کار می‌کنند و گستره‌ای وسیع از فضاها از خانه تا کارخانه بزرگ را شامل می‌شود.

**بنگاه اقتصادی:** محلی که در آن فعالیت‌های اقتصادی مبتنی بر استاندارد ملی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی صورت می‌گیرد.

**صلاحیت حرفه‌ای:** مجموعه‌ای از شایستگی‌های حرفه‌ای است که با توجه به

سطح، نوع و وسعت آنها به سطوح دیگر تقسیم خواهند شد. **آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای (TVET):** آموزش و تربیت در قلمرو دنیای کار جهت زمینه‌سازی، آمادگی، نگهداشت و ارتقای شغلی و حرفه‌ای را گویند. آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای واژه‌ای جامع است که به جنبه‌های از فرایند آموزشی و تربیت، دربرگیرنده، مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته، کسب نگرش‌ها و مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرفه‌ها را در بخش‌های گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی، علاوه بر آموزش عمومی، ارجاع و اطلاق می‌شود. این واژه اعم از آموزش فنی و حرفه‌ای رسمی، غیر رسمی و سازمان نیافته است. همچنین این آموزش‌ها شامل طیف وسیعی از فرصت‌های توسعه مهارت‌هایی است که با بافت‌های ملی و محلی هماهنگ می‌گردد. یادگیری برای یاد گرفتن و رشد سواد و مهارت‌های محاسبه، مهارت‌های عرضی (غیرفنی) و مهارت‌های شهروندی نیز از مؤلفه‌های جدایی‌ناپذیر آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای می‌باشند.

**شغل (Job):** واژه شغل «استخدام شدن برای ارائه خدمت و یا برای مدتی خاص» می‌باشد. شغل محدود به زمان و فرد کارفرما است. شغل مجموعه از کارها و وظایف مشخص است که در یک جایگاه خاص تعریف می‌شود. یک شخص ممکن است که در یک حرفه در زمان‌های گوناگون مشاغل متفاوت داشته باشد.

**حرفه (Occupation):** مجموعه‌ای از مشاغل دنیای کار است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد. حرفه مشغولیت اصلی فرد در طول زندگی است. استاندارد حرفه‌ای، حداقل‌های مورد انتظار دنیای کار در یک حرفه را نشان می‌دهد. حرفه مرتبط با فرد و نقش وی در بازار و دنیای کار است (مانند حسابدار، خانه دار، جوشکار، پرستار، مهندس ساختمان). اثر حرفه‌ها در بخش‌های مختلف وجود دارد درحالی که برخی از حرفه‌ها (مهندس معدن) مربوط به بخش خاصی است. یک حرفه مجموعه‌ای از مشاغل است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد.

**وظیفه (Duty):** وظیفه عبارت است از مسئولیت و نقش اصلی مشخصی را که در یک جایگاه شغلی یا حرفه برای شخص در نظر می‌گیرند، وظیفه نام دارد. برای مثال از وظایف اصلی که تعمیرکار خودرو می‌توان به تعمیر سیستم مولد قدرت، تعمیر سیستم انتقال قدرت و... اشاره کرد. از تکنسین مکترون که انتظار می‌رود نگهداری و تعمیرات سیستم‌های کنترل عددی را به عنوان وظیفه انجام دهد.

**تکلیف کاری (Task):** تکلیف کاری فعالیت مشخصی است که دارای ابتدا و انتها می‌باشد و شامل مراحل منطقی است. معمولاً هر وظیفه به چندین تکلیف کاری تقسیم می‌شود. به طور مثال یکی از تکالیف کاری وظیفه «تعمیر سیستم مولد قدرت»، تنظیم سیستم جرقه می‌باشد.

**شایستگی ۱:** مجموعه اثبات شده از دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز جهت انجام

یک تکلیف کاری، براساس استاندارد راه، شایستگی گویند. شایستگی‌ها در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به سه دسته شایستگی‌های فنی، غیرفنی و عمومی تقسیم‌بندی می‌شوند.

**سطح شایستگی انجام کار:** صرف نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطح صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، انجام هر کار ممکن است با کیفیت مشخصی در محیط کار مورد انتظار باشد. سطح کیفی شناخته شده از یک شخص در محیط کار را سطح شایستگی مورد انتظار و نیاز گویند. سطح شایستگی انجام کار معیار اساسی ارزشیابی می‌باشد. در بین کشورهای مختلف نظام سطح‌بندی شایستگی گوناگونی وجود دارد اما نظام چهار سطحی معمول‌ترین آنها به نظر می‌رسد.

**چارچوب صلاحیت ملی (NQF):** چارچوبی است که صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌های در سطوح و انواع مختلف را به‌صورتی منسجم و همگون براساس مجموعه‌ای از معیارها و شاخص‌های توافق شده به هم ارتباط می‌دهد. در این چارچوب به مهارت و تجربه در کنار دانش ارزش ویژه‌ای داده می‌شود. زمان و مکان یادگیری ارزش کمتری دارد.

**سطح صلاحیت (Level of Qualification):** سطح صلاحیت عبارت است از سطح حرفه یا شغلی در چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی که تکلیف کاری باید در آن طراحی و تدوین گردد. نظام‌های سطح‌بندی گوناگونی در بین کشورها وجود دارد، سطح صلاحیت مهندسی (حرفه‌ای) پنج در نظر گرفته شده است که به طبع آن تکنسین فنی یا حرفه‌ای دارای سطح چهار می‌باشد. صلاحیت حرفه‌ای در اروپا EQF به ۸ سطح تقسیم‌بندی شده است.

**برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای:** برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مجموعه‌ای از استانداردهای دنیای کار، اهداف، محتوا، روش‌ها، راهبردهای یاددهی، یادگیری، تجهیزات، زمان، فضا، استاندارد شایستگی‌ها، مواد آموزشی، استاندارد ارزشیابی است که دانش‌آموز (هنرجو)، کارآموز یا متربی را برای رسیدن به آن اهداف در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هدایت می‌نماید. دامنه شمول برنامه درسی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، دنیای کار و دنیای آموزش را دربر می‌گیرد.

معمولاً در نظام‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشورها سه نوع استاندارد، متصور می‌شوند:

۱ **استاندارد شایستگی حرفه‌ای:** شایستگی یا مهارت، که توسط متولیان صنعت، بازار کار و اتحادیه‌ها، صنوف و... تهیه می‌شود. در این استاندارد، وظایف، کارها و صلاحیت‌های هر شغل یا حرفه مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲ **استاندارد ارزشیابی:** براساس استاندارد شایستگی حرفه‌ای و دیگر عوامل مؤثر توسط گروه‌های مشترکی از حوزه‌های گوناگون تهیه می‌شود و منجر به

اعطای گواهینامه یا مدرک صلاحیت حرفه‌ای می‌گردد.

**۲ استاندارد آموزشی (برنامه درسی)؛** براساس استانداردهای شایستگی حرفه و ارزشیابی توسط ارائه‌دهندگان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تهیه می‌گردد. در این استاندارد و اهداف دروس، محتوا، راهبردهای یاددهی یادگیری، تجهیزات آموزشی و... در اولویت قرار دارد.

**آموزش مبتنی بر شایستگی:** رویکردی در آموزش فنی و حرفه‌ای است که تمرکز بر شایستگی‌های حرفه‌ای دارد. شایستگی‌ها را به عنوان پیامدهای آموزشی در نظر می‌گیرد و فرایند نیازسنجی، طراحی و تدوین برنامه درسی و ارزشیابی براساس آنها انجام می‌شود. شایستگی‌ها می‌توانند به شایستگی‌های فنی (درکی حرفه یا مجموعه‌ای از حرفه‌ها)، غیرفنی و عمومی دسته‌بندی شوند. رسیدن فراگیران به حداقلی از همه شایستگی‌ها به عنوان هدف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این رویکرد مورد توجه قرار می‌گیرد.

**استاندارد شایستگی حرفه:** استاندارد شایستگی حرفه تعیین کننده فعالیت‌ها، کارها، ابزارها و شاخص‌هایی برای عملکرد در یک حرفه می‌باشد.

**هویت حرفه‌ای:** برآیند مجموعه‌ای از باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات فرد در مورد حرفه است. بنابراین به دلیل تغییرات این مجموعه در طول زندگی حرفه‌ای، هویت حرفه‌ای قابلیت تکوین در مسیر تعالی را دارد.

**گروه تحصیلی حرفه‌ای (چندرشته‌ای تحصیلی حرفه‌ای):** چند رشته تحصیلی حرفه‌ای که در کنار هم قرار می‌گیرند تا فراگیر را برای انتخاب مبتنی بر علائق، تصحیح در موقعیت براساس استعداد و حرکت در مسیر زندگی با توجه به استانداردهای راهنمایی و هدایت تحصیلی حرفه‌ای به صورت منطقی یاری می‌رساند. چند رشته‌ای‌ها ممکن است با توجه به شرایط و امکانات منطقه‌ای هم خانواده، غیر هم خانواده، شایستگی‌های بزرگ مبتنی بر گروه‌های فرعی حرفه و شایستگی‌های طولی برای کسب کار باشد. گروه‌بندی تحصیلی حرفه‌ای باعث شکل‌دهی هویت حرفه‌ای و تکوین آن در طول زندگی خواهد شد.

**رشته تحصیلی حرفه‌ای:** مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای و عمومی است که آموزش و تربیت براساس آن اجرا و ارزشیابی می‌گردد.

**اهداف توانمندسازی:** اهداف توانمندسازی اهدافی است که براساس شایستگی‌ها، استاندارد عملکرد و اقتضات یاددهی یادگیری جهت کسب شایستگی‌ها توسط دانش‌آموزان تدوین می‌گردد. اهداف توانمندسازی با توجه به رویکرد شکوفایی فطرت شامل پنج عنصر: تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق و چهار عرصه ارتباط متربی با خود، خدا، خلق و خلقت است که با محوریت ارتباط با خدا تعریف، تبیین و تدوین می‌شوند. با توجه به اینکه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی فرایند تکوین و تعالی هویت حرفه‌ای متربیبان است و هویت متربیبان برآیند نوع ارتباط آنان با

خدا، خود، خلق و خلقت می‌باشد، بنابراین اهداف تربیت با توجه به این عرصه‌ها قابل تبیین خواهد بود، این عرصه‌ها به گونه‌ای جامع، یکپارچه و منطقی کلی که ساحت‌های تربیتی ۱ را دربرمی‌گیرد.

**یادگیری یکپارچه و کل‌نگر:** یادگیری همه‌جانبه، یادگیری یک موضوع از ابعاد مختلف. در برنامه درسی ملی به ارتباط عناصر اهداف درسی و تربیتی و عرصه‌های چهارگانه گفته می‌شود.

**یادگیری:** فرایند ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار یادگیرنده، یادگیری ممکن است از طریق تجربه عینی (از طریق کار، تمرین و...)، به صورت نمادین (از طریق اشکال، اعداد و نمادها)، به شیوه نظری (توضیحات کلی) یا به شیوه شهودی (ذهنی یا روحانی) صورت گیرد.

**فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته:** فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته براساس اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی یادگیری در شاخه فنی و حرفه‌ای طراحی می‌گردد. در تدوین فعالیت‌های یادگیری در دروس مختلف شاخه فنی و حرفه‌ای براساس برنامه درسی ملی ایران و حوزه یادگیری کار و فناوری، دیدگاه فناورانه حاکم خواهد بود. انتخاب فعالیت‌های یاددهی یادگیری در فرایند آموزش به کمک مواد و رسانه‌های یادگیری به منظور تحقق شایستگی‌ها براساس اصولی از قبیل تقویت انگیزه دانش‌آموزان، درک و تفسیر پدیده‌ها در موقعیت‌های واقعی دنیای کار، فعال نمودن دانش‌آموزان استوار است.

**محتوا:** محتوای آموزشی مبتنی بر اهداف توانمندساز و فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته می‌باشد. محتوا مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی و تربیتی و سازوار با آموزه‌های دینی و قرآنی، مجموعه‌ای منسجم و هماهنگ از فرصت‌ها و تجربیات یادگیری است که زمینه شکوفایی فطرت الهی، رشد عقلی و فعلیت یافتن عناصر و عرصه‌ها را به صورت پیوسته فراهم می‌آورد. همچنین محتوا دربرگیرنده مفاهیم و مهارت‌های اساسی و ایده‌های کلیدی مبتنی بر شایستگی‌های مورد انتظار از دانش‌آموزان است و بر گرفته از یافته‌های علمی و معتبر بشری می‌باشد. تناسب محتوا با نیازهای حال و آینده، علایق، ویژگی‌های روان‌شناختی دانش‌آموزان، انتظارات جامعه اسلامی و زمان آموزش از الزامات محتوی است.

ساحت‌های تعلیم و تربیت براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، عبارت‌اند از: اعتقادی، عبادی و اخلاقی، اجتماعی و سیاسی، زیستی و بدنی، زیباشناختی و هنری، اقتصادی و حرفه‌ای و علمی و فناورانه.

**بسته تربیت و یادگیری:** بسته تربیت و یادگیری، به مجموعه‌ای هماهنگ از منابع، مواد و رسانه‌های آموزشی اطلاق می‌شود که در یک بسته واقعی یا به صورت اجزایی هماهنگ با نشان و برند مؤسسه تولیدکننده تهیه و برای یک یا چند پایه تحصیلی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در حال حاضر با گسترش فناوری‌های نوین و ICT،

بسته آموزشی با نرم افزارهای آموزشی، لوح فشرده و سایت‌های اینترنتی تکمیل می‌شود. طراحی و تهیه بسته یادگیری براساس ماکت بسته تربیت و یادگیری انجام می‌پذیرد.

بسته تربیت و یادگیری می‌تواند شامل گستره‌ای از منابع و رسانه‌های آموزشی یا حاوی تعدادی کتاب و کتابچه، برگه‌های کار، لوح فشرده، فیلم آموزشی و حتی برخی وسایل کمک آموزشی و ابزارها باشد. در کنار بسته سخت‌افزاری، استفاده از امکانات نرم‌افزاری و اینترنت نیز می‌تواند به تکمیل یک بسته آموزشی کمک کند.

می‌توان بسته تربیت و یادگیری را به دو گروه کلی شامل منابع اصلی و منابع تکمیلی تقسیم نمود. منابع اصلی شامل کتاب راهنمای معلم، کتاب درسی، کتاب کار دانش‌آموز و کتاب ارزشیابی می‌شوند.

لذا بسته تربیت و یادگیری شامل اجزای زیر می‌باشد:

- ۱ کتاب درسی
- ۲ راهنمای معلم
- ۳ کتاب همراه هنرجو
- ۴ کتاب کار
- ۵ نرم‌افزار دانش‌آموز
- ۶ فیلم هنرجو
- ۷ شبیه‌سازها
- ۸ فیلم معلم
- ۹ پوستر
- ۱۰ .....

## توسعه رشته و توصیه‌های اجرایی برای مدیران رشته طراحی و دوخت

برای توسعه رشته طراحی و دوخت که قابلیت اجرا در نقاط مختلف کشور را دارد. نکات مهمی را باید مدنظر گرفت که عبارت‌اند از:

■ تعداد نیروی متخصص (با تحصیلات دانشگاهی) که مرتبط با رشته طراحی و دوخت در منطقه وجود داشته باشند.

■ بتوان از امکانات بخش صنعت (تجهیزات، ابزار و وسایل در بازدید و کارآموزی) برای بهره‌برداری بیشتر استفاده کرد. بازار کار رشته موردنظر در منطقه وجود داشته باشد.

■ به دلیل همخوانی و ماهیت هنری رشته طراحی و دوخت لازم است این رشته در

هنرستان‌هایی که چند رشته گروه هنر دارند دایر و راه‌اندازی شود. این هم‌جواری باعث صرفه‌جویی در تجهیزات، فضای کارگاهی و نیروی انسانی خواهد شد.

## توصیه‌های اجرایی

- رعایت تناسب مدل لباس با موقعیت اجتماعی، فرهنگی در نظر گرفته شود.
- تمام مراحل کار طراحی اندام، لباس، ترسیم الگو و دوخت با نظارت هنرآموز کلاس انجام شود.
- کلیه مراحل طراحی حتماً توسط هنرجویان با نظارت هنرآموز ترسیم شده و جدا از کپی کردن از روی تصاویر خودداری کنید.
- استفاده از ژورنال‌های خطی در این درس، در جهت شناسایی اندام، لباس و فیگورها کمک بسزایی می‌تواند داشته باشد.
- (سعی کنید از کپی کردن تصاویر پرهیز کنید.)
- به علت جلوگیری از اتلاف وقت هنرجویان در هنگام طراحی از روی اندام و لباس و استفاده همه هنرجویان از ساعات مفید کلاس درس از ایستادن هنرجویان و طراحی از روی اندام اشخاص خودداری کنید و به جای آن از مانکن‌های ویتروینی متحرک (تنوع زیاد دارند) که قسمت‌های مختلف اندام آنان متحرک بوده و پوشش مناسب روی آن پوشیده شده استفاده کنید.
- با توجه به اینکه مقایسه کار هنرجویان توسط خود آنها می‌تواند کمک مؤثری در ارتقای سطح کارهای ارائه شده و از طرف دیگر امکان قضاوت را فراهم می‌کند، لذا توصیه می‌شود هنرجویان عزیز در طی سال از کارهای خویش آلبوم تهیه کرده و در تناوب‌های زمانی این آلبوم‌ها را در سالن نمایشگاه مدرسه در معرض دید همگان و اولیای قرار دهند.
- کاربرد صحیح انواع مدادهای سیاه در ایجاد سایه روشن، ورزش دست به دست آوردن مهارت (هماهنگی چشم و دست) در اختیار در آوردن نیروی خط به وسیله کم و زیاد کردن فشار قلم (آهنگ خط) ساخت و ساز و زیباسازی طرح ... کمک به سزایی در شناخت ارزش خطوط تناسب و کالبد مدل دارد.
- یکی از تمرینات بسیار مهم برای تقویت دید بصری و سنجش تناسب اندام نسبت به فضا و کادری که در آن قرار می‌گیرد.
- تمرین کردن هنرجویان با دست آزاد، تقویت و تخمین اندازه‌ها است. که فقط در اثر تمرین و ممارست و مهارت حاصل خواهد شد. بنابراین استفاده از هر وسیله دیگر که به عنوان ابزار این نقش را ایفا کند و مانع از تمرین آزاد در فضای نامحدود شود مجاز نخواهد بود. از این گونه وسایل می‌توان خط کش معمولی، خط کش‌های اندازه‌گیری خاص و یا وسایل مدرن الکترونیکی و امثال آن را ذکر کرد. به هر صورت

فراموش نکنید مهارت در شروع برای حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از تمرینات فردی و با دست آغاز می‌شود و به واسطه تبحر و تمرین در مراحل ورزشی می‌توان از ابزار هم استفاده کند.

■ با توجه به اینکه ترسیم الگو و دوخت در اندازه اصلی مهارت‌های تخمین زدن، کمک در شناخت سایزبندی پوشاک، دقت در برش و تناسب را باعث می‌شود، لذا باید در دوخت‌های تمرینی (باترون‌ها) و اصلی از اندازه‌های کوچک‌تر (۱۴ سانتی‌متر) پرهیز کرده تا هنرجویان از مهارت‌های اصلی و مرتبط محروم نشوند.

■ استفاده از لباس مناسب و رعایت نکات ایمنی در کارگاه‌های دوخت الزامی است. ■ جهت شناخت برش‌ها و مدلسازی لباس‌ها از ژورنال‌های مناسب لباس که با ارزش‌ها و فرهنگ جامعه مغایرت نداشته باشد. استفاده شود.

■ هنرجویان الگوها را در طی سال کارهای خویش را در یک مجموعه نگهداری کنند. (همراه با طرح مدادی لباس)

■ قطعات الگوی ترسیم شده قبل از برش پارچه، روی مانکن خیاطی (مولاژ) گذاشته شود. تا هنرجویان مکان‌های صحیح قرارگیری قطعات لباس روی اندام را مشاهده کنند.

■ تمام مراحل ترسیم الگوی مدل انتخاب باید با اندازه‌های شخصی ترسیم و مدلسازی شود.

■ مراحل برش پارچه و دوخت لباس در مدت زمان مشخص شده در کلاس با نظارت هنرآموز و در صورت کمبود زمان بقیه در منزل انجام شود.

■ تحویل کار دوخت توسط هنرجویان باید در یک زمان مشخص شده انجام شود. ■ باید از کارخانجات و تولیدی‌های پوشاک بازدید و انواع ماشین دوخت و کاربرد آنان در قسمت‌های مختلف تولید لباس به هنرجویان معرفی شوند.

■ در پایان هر بازدید هنرجویان گزارشی از مراحل تولید و چیدمان ماشین‌آلات دوخت ارائه کنند. (چند گزارش توسط هنرجویان به صورت جلسه سخنرانی و نمایش ارائه شود).

■ نمونه‌های دوخته شده باید روی تابلو اعلانات کلاس یا روی مانکن خیاطی نصب شود.

■ مدل لباس‌های انتخاب شده توسط هنرجویان از مرحله انتخاب طرح، رنگ، نقوش و غیره با ویژگی‌های اندامی افراد هماهنگی داشته باشد.

■ شناخت پارچه‌ها از کاربرد و استحکام آنها با توجه به شرایط مناطق (اقلیم) فصول و فرهنگ جامعه کمک بسزایی در یادگیری و ثبات آن دارد.

■ جهت شناسایی ساختمان فیزیکی الیاف از میکروسکوپ استفاده کنید. (هنرجویان عزیز مشاهده خود را به صورت گزارشی تهیه کنید).

■ هنرجویان پس از شناسایی الیاف، کاتالوگی از الیاف تهیه کنید.



■ ارایه پارچه‌های گوناگون توسط هنرجویان، ویژه سنین مختلف و عملکرد مشاغل (شامل: لباس‌های کودکان، میان سالان، لباس‌های با توجه به جنس و رنگ آنان ...)  
در یک آلبوم می‌تواند به شناخت هنرجویان در مباحث انتخاب مدل، برش پارچه کمک کند.

## شاخص‌های پیشنهادی طرح درس رشته طراحی و دوخت

### الگوی طرح درس روزانه

طرح درس روزانه، شامل پیش‌بینی و تنظیم مجموعه فعالیت‌هایی است که معلم از پیش جهت رسیدن به یک یا چند هدف آموزشی ویژه در یک جلسه تدریس تدارک می‌بیند. طرح درس روزانه، موجب می‌شود که معلم فعالیت‌های ضروری آموزشی را به ترتیب و یکی بعد از دیگری در مراحل و زمان‌های مشخص و به شیوه‌ای منطقی پیش ببرد. در واقع این عمل سازماندهی و ارزیابی دایمی فعالیت‌های آموزشی به‌منظور بهبود کیفیت آموزشی است.

یک طرح درس باید شامل عناصر زیر باشد:

- ۱ تعیین موضوع درس (موضوع عنوانی که باید مطرح گردد).
- ۲ مشخص کردن هدف ویژه تدریس (هدفی که باید به آن رسید).
- ۳ تجزیه موضوع کلی درس به مطالب جزئی‌تر (تعیین رئوس مطالب، اختصاص زمان لازم ...).
- ۴ تهیه و تنظیم هدف‌های رفتاری یا هدف‌های اجرایی تدریس (هدف‌های رفتاری هر جلسه تدریس، با توجه به شرایط و ضوابط و امکانات متناسب مختلف محیط‌های یادگیری نوشته شود).
- ۵ تهیه و تنظیم سؤالات لازم برای اجرای ارزشیابی (عبارت‌اند از:  
الف) پیش‌آزمون: دانسته‌های مربوط به همان درسی است که در نظر داریم تدریس کنیم.  
ب) ارزشیابی از نتیجه آموزش)
- ۶ بررسی رفتار ورودی و پیش‌دانسته‌های دانش‌آموزان
- ۷ آزمون رفتاری ورودی برای آگاهی از آموخته‌های قبلی هنرجویان و آمادگی نسبت به درس جدید، سؤالاتی را به کمک آزمون مرحله‌ای، پیش‌آزمون، ارائه مطالب، آماده‌سازی و توضیح مطالب مطرح و در پایان جمع‌بندی و نتیجه‌گیری می‌کنیم.
- ۸ استراتژی یاددهی و یادگیری
- ۹ مراحل تدریس
- ۱۰ رسانه‌های موردنیاز و آماده نمودن وسایل و مواد آموزشی

- ۱۱ فعالیت‌هایی که هنرآموز باید انجام دهد.
- ۱۲ فعالیت‌هایی که هنرجویان باید انجام دهند.
- ۱۳ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۱۴ تکلیف برای استحکام یادگیری
- ۱۵ ارزشیابی پایانی به منظور تعیین رفتار خروجی

## انواع ارزشیابی در رشته طراحی و دوخت

هریک از هنرجویان در طراحی آموزشی خود با چهار نوع ارزشیابی به شرح زیر سروکار دارند:

۱ **ارزشیابی تشخیصی:** این ارزشیابی قبل از تدریس صورت گرفته و هدف از آن، جمع‌آوری اطلاعات درباره توانایی و پیش‌دانسته‌های هنرجویان به منظور آگاهی از کمبودهای آموزشی و جبران آنها است.

۲ **ارزشیابی مرحله‌ای یا مستمر:** اطلاع از پیشرفت تدریجی دانش‌آموز در قسمت‌های خاص از درس در طول تدریس، برای تقویت و تکمیل آموخته‌های جدید، با این روش رفتارهای هنرجویان در سراسر فرایند یادگیری و به عنوان بخشی از آن سنجیده می‌شود.

۳ **ارزشیابی پایانی:** همان روش امتحان سنتی است که در پایان جلسات درس انجام می‌گیرد. این آزمون در محیطی ویژه و در زمان‌های مقرر به عمل می‌آید.

۴ **ارزشیابی پروژه:** در کارهای کارگاهی تکالیفی است که به هنرجویان به منظور راهنمایی وی برای دست یافتن به هدف‌های محدودی طراحی می‌شود و خاص توسط معلم سازمان می‌یابد برخی از ویژگی‌های آن به صورت فهرست وار عبارت‌اند از:

الف) در طول یک دوره طولانی ارایه می‌گردد.

ب) هنرجویان معمولاً مسئول برنامه‌ریزی و سازماندهی کار خودشان در پروژه هستند.

پ) اگر هدف‌های کلی داده شود. هنرجویان در محدوده این هدف‌ها کار کرده و هدف‌های جزئی را خود تعیین می‌کنند.

ت) کار معمولاً به تنهایی یا در یک گروه کوچک صورت می‌گیرد.

## ارزشیابی پروژه

از هنرجویان می‌خواهیم دست کم در موارد زیر مسئولیت‌هایی برای خود فرض بدانند:

الف) برنامه‌ریزی

(ب) سازماندهی

(ج) اجرا و ارائه کل پروژه

(د) تعبیر و تفسیر

(ه) ارائه

### الف) برنامه ریزی

**تخیل:** آیا محدوده پروژه را به روشنی درک کرده است؟

**مناسبت:** آیا هدف‌های مربوط و مناسبی را تدوین کرده است (با توجه به زمینه مطالعه‌اش)

**واقع گرایی:** آیا هنرجو هدف‌های واقع بینانه‌ای تدوین کرده است (باتوجه به قابلیت‌های شخصی‌اش و منابع در دسترس)

**ابتکار (اصالت):** آیا طرح پروژه نشانی از ابتکار دارد یا اینکه رونوشتی است از کارهای پیشینیان؟

### ب) سازماندهی

**منبع‌یابی:** آیا هنرجو نشان داده است که در جمع‌آوری اطلاعات برای پروژه‌اش توانایی منبع‌یابی دارد؟

**آینده‌نگری:** آیا هنرجو به آینده نظر داشته و مسائل و نیازها را پیش‌بینی کرده است؟

### ج) اجرای پروژه

**مهارت:** آیا هنرجو در اجرای پروژه از خود مهارت نشان داده است؟

**دقت:** آیا هنرجو در کارش دقیق بوده است؟

**پشتکار و پایداری:** آیا هنرجو می‌کوشد راهی برای حل مشکل پیدا کند یا به راحتی کار را رها می‌کند؟

### د) تعبیر و تفسیر

**رویکرد تجربی:** آیا هنرجو می‌کوشد داده‌ها را به صورت کمی درآورد؟

**سواد:** آیا هنرجو مشاهدات، فعالیت‌ها، نتایج را به روشنی و دقت توضیح می‌دهد؟

**مهارت‌های شناختی:** منظور دانشی است که در نتیجه تجربی به دست می‌آید، آیا هنرجویان درک خود را از مطالب پیشین مربوط به موضوع نشان می‌دهد؟ آیا در شاگرد سطح بالای مهارت‌های شناختی ملاحظه می‌شود؟

**باز بودن اندیشه:** آیا از خود رویکرد پژوهشگری و باز بودن اندیشه نشان می‌دهد؟

**خلاقیت:** تا چه حد می‌کوشد روابط جدیدی را عرفی کند؟

(ه) آرایه

**فوریت:** آیا کار را در موعد مقرر تمام می‌کند؟

**به کارگیری مواد:** آیا در به کارگیری مواد دقت لازم را دارد؟

## بارمبندی و آزمون پیشرفت تحصیلی

از مجموع بیست نمره ۵ نمره به ارزشیابی مستمر، ۵ نمره به فعالیت‌های عملی و تحقیق‌ها و ۱۰ نمره به امتحان تئوری از هر پودمان اختصاص دارد.



وزارت آموزش و پرورش

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و

کاردانش

استاندارد ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی  
بر شایستگی درس دانش فنی تخصصی

سال تحصیلی: ۹۸-۱۳۹۷		پایه: دوازدهم		رشته تحصیلی: طراحی و دوخت	
کد کتاب:		کد درس:		کد رشته:	
نمره	شاخص تحقق	نتایج مورد انتظار	استاندارد عملکرد (کیفیت)	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	عنوان بودمان
۳	دانستن تمامی دسته‌بندی‌های تن پوش‌ها و دانستن تمام سبک‌های عصر حاضر که در کتاب آمده است و ارائه کامل فعالیت‌های عملی و تحقیق‌ها .	بالتر از حد انتظار	شناخت سبک‌های	واحد یادگیری ۱: تن پوش‌های زنانه از منظر طرح و مدل	بودمان ۱: مدل‌های پوشش
۲	دانستن تعداد بیشتری از دسته‌بندی‌های تن پوش‌ها و دانستن بیشتر سبک‌های عصر حاضر که در کتاب آمده است و ارائه کامل فعالیت‌های عملی و تحقیق‌ها .	در حد انتظار	مهم و مطرح پوشش در دنیای مد، جهت کسب توانایی در تجزیه و تحلیل و دسته‌بندی تن پوش‌ها	واحد یادگیری ۲: تحلیل سبک پوشاک در عصر حاضر	
۱	دانستن تعداد کمی از دسته‌بندی‌های تن پوش‌ها و دانستن کمی از سبک‌های عصر حاضر که در کتاب آمده است و ارائه ناقص از فعالیت‌های عملی و تحقیق‌ها .	پایین‌تر از حد انتظار			
				نمره مستمر از ۵	
				نمره شایستگی بودمان	
				نمره بودمان از ۲۰	

نمره	شاخص تحقق	نتایج مورد انتظار	استاندارد عملکرد (کیفیت)	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	عنوان پودمان
۳	دانستن چرخه مد و تجزیه و تحلیل مفاهیم آن و نظریه‌های مد و کاربرد آنها و تجزیه و تحلیل بازار مد جامعه خود و دانستن و تجزیه و تحلیل تمامی فرم‌های اندام زنانه و لباس‌های مختلف مناسب هر فرم اندامی. و ارائه تحقیق و ارائه کار خواسته شده.	بالتر از حد انتظار	بررسی تئوری‌ها و نظریه‌های مهم مد و شناخت انواع اندام‌ها و پوشش‌های مناسب هر اندام جهت کاربرد در موقعیت‌های مختلف اجتماعی و زندگی روزمره.	واحد یادگیری ۱: چرخه مد	پودمان ۲: چرخه مد و تحلیل اندامی
۲	دانستن بخش بیشتری از چرخه مد و تجزیه و تحلیل مفاهیم آن و نظریه‌های مد و کاربرد آنها و تجزیه و تحلیل بازار مد جامعه خود و دانستن قسمتی از تجزیه و تحلیل فرم‌های اندام زنانه و لباس‌های مختلف مناسب هر فرم اندامی. و ارائه تحقیق و ارائه کار خواسته شده.	در حد انتظار		واحد یادگیری ۲: تحلیل فرم‌های اندامی در طراحی لباس	
۱	دانستن بخش کمی از چرخه مد و تجزیه و تحلیل مفاهیم آن و نظریه‌های مد و کاربرد آنها و دانستن بخش کمتری از تجزیه و تحلیل فرم‌های اندام زنانه و لباس‌های مختلف مناسب هر فرم اندامی. و ارائه ندادن تحقیق و ارائه کار خواسته شده.	پایین‌تر از حد انتظار			
				نمره مستمر از ۵	
				نمره شایستگی پودمان	
				نمره پودمان از ۲۰	

بخش اول: کلیات

نمره	شاخص تحقق	نتایج مورد انتظار	استاندارد عملکرد (کیفیت)	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	عنوان پودمان
۳	دانستن و به کارگیری تمامی عناصر بصری در لباس‌ها و تجزیه و تحلیل کیفیت‌های بصری در لباس و فرم‌های اندامی مختلف. و دانستن کامل کاربرد و تأثیرات آن در لباس و شناخت کامل از انواع مختلف رنگ‌ها در لباس و تجزیه و تحلیل کاربرد رنگ‌ها در زیبایی لباس. و ارائه کامل فعالیت‌های عملی.	بالاتر از حد انتظار	کسب مهارت چگونگی کار با عناصر بصری و به کار بردن کیفیت‌های بصری و چگونگی ترکیب رنگ‌ها و تأثیراتی که در لباس ایجاد می‌کنند.	واحد یادگیری ۱: عناصر بصری در زیبایی‌شناسی لباس	پودمان ۳: عناصر بصری و تحلیل رنگ
۲	دانستن و به کارگیری بیشتر عناصر بصری در لباس‌ها و تجزیه و تحلیل کیفیت‌های بصری در لباس و فرم‌های اندامی مختلف. و دانستن بیشتر، کاربرد و تأثیرات آن در لباس، و شناخت کامل از انواع مختلف رنگ‌ها در لباس و تجزیه و تحلیل کاربرد رنگ‌ها در زیبایی لباس و ارائه فعالیت‌های عملی.	در حد انتظار		واحد یادگیری ۲: رنگ در زیبایی‌شناسی لباس	
۱	دانستن و به کارگیری کمی از عناصر و کیفیت‌های بصری در لباس و فرم‌های اندامی مختلف و دانستن کمی از زیبایی‌شناسی در لباس و ارائه ندادن فعالیت‌های عملی.	پایین‌تر از حد انتظار			
				نمره مستمر از ۵	
				نمره شایستگی پودمان	
				نمره پودمان از ۲۵	

نمره	شاخص تحقق	نتایج مورد انتظار	استاندارد عملکرد (کیفیت)	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	عنوان پودمان
۳	دانستن تاریخچه سایزبندی و عوامل به وجود آمدن آن در تولید لباس‌ها و تحلیل سیستم‌های سایزبندی در تولید انبوه لباس و مشکلات و کمبودهای آنان و دانستن مفهوم تغییر سایز الگو و روش‌ها و مقیاس‌های مختلف تغییر سایز در لباس و ارائه تحقیق در زمینه سایزبندی و فناوری مواد.	بالتر از حد انتظار	کسب بینش عمیق نسبت به تاریخچه و عوامل پیدایش سایزبندی، روش‌ها و مقیاس‌های آن و تجزیه و تحلیل فناوری‌های جدید دنیا در زمینه طراحی، دوخت و مد.	واحد یادگیری ۱: سایزبندی و فناوری مواد	پودمان ۴: سایزبندی و فناوری مواد
۲	دانستن بیشتر مطالب تاریخچه سایزبندی و عوامل به وجود آمدن آن در تولید لباس‌ها و تحلیل سیستم‌های سایزبندی در تولید انبوه لباس و مشکلات و کمبودهای آنان. و دانستن بیشتر مفاهیم تغییر سایز الگو و روش‌ها و مقیاس‌های مختلف تغییر سایز در لباس و ارائه تحقیق.	در حد انتظار		واحد یادگیری ۲: فناوری و مواد	
۱	دانستن کمی از مطالب تاریخچه سایزبندی و عوامل به وجود آمدن آن در تولید لباس‌ها و تحلیل سیستم‌های سایزبندی در تولید انبوه لباس و مشکلات و کمبودهای آنان. و دانستن کم از مفاهیم تغییر سایز الگو و روش‌ها و مقیاس‌های مختلف تغییر سایز در لباس و ارائه ندادن تحقیق.	پایین‌تر از حد انتظار			
				نمره مستمر از ۵	
				نمره شایستگی پودمان	
				نمره پودمان از ۲۰	



بخش اول: کلیات

نمره	شاخص تحقق	نتایج مورد انتظار	استاندارد عملکرد (کیفیت)	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	عنوان پودمان
۳	دانستن کامل به زبان انگلیسی، تمامی لغات و اصطلاحات در زمینه طراحی، الگوسازی و دوخت و دانستن کامل درک مطلب به زبان انگلیسی در زمینه رشته تخصصی خود. و ارائه تحقیق و ترجمه مرتبط با رشته.	بالاتر از حد انتظار	کسب توانایی درک متن‌های انگلیسی مرتبط با رشته خود و شناخت معادل‌های انگلیسی ابزار طراحی و دوخت، الگو و انواع پارچه و انواع لباس‌ها.	واحد یادگیری ۱: Fashion Design Tools	پودمان ۵: کسب مهارت‌های فنی
۲	دانستن بیشتر، لغات و اصطلاحات در زمینه طراحی، الگوسازی و دوخت به زبان انگلیسی و دانستن بیشتر درک مطلب به زبان انگلیسی در زمینه رشته تخصصی خود. و ارائه تحقیق و ترجمه مرتبط با رشته.	در حد انتظار		واحد یادگیری ۲: History Of Fashion Design	
۱	دانستن کمی از، لغات و اصطلاحات در زمینه طراحی، الگو سازی و دوخت به زبان انگلیسی و دانستن کمی از درک مطلب به زبان انگلیسی در زمینه رشته تخصصی خود. و ارائه ندادن تحقیق و ترجمه مرتبط با رشته خود.	پایین‌تر از حد انتظار			
				نمره مستمر از ۵	
				نمره شایستگی پودمان	
				نمره پودمان از ۲۰	
<p>- نمره شایستگی پودمان منحصراً شامل نمرات ۲، ۱ یا ۳ است .</p> <p>- زمانی هنرجو شایستگی کسب می‌کند که در ارزشیابی پودمان حداقل نمره شایستگی ۲ را اخذ کند.</p> <p>- حداقل نمره قبولی پودمان ۱۲ از ۲۰ است.</p> <p>- نمره کلی درس زمانی لحاظ می‌شود که هنرجو در کلیه پودمان‌ها، شایستگی را کسب نماید.</p>					

## راهنمای موزه‌های ایران رشته طراحی و دوخت

برای آشنایی بیشتر با نمونه‌های آثار هنری و بررسی شیوه‌های متنوع در طراحی در رشته‌های مختلف می‌توانید از گنجینه‌های ایران بازدید کنید. فهرست گنجینه‌هایی که آثار هنری را به معرض نمایش گذاشته‌اند. عبارت است از:

- بقعه شیخ صفی و گنجینه چینی خانه (چینی‌های دوران صفوی، قرآن، فرامین، سکه و لباس) تأسیس ۱۳۷۰، نشانی: اردبیل، میدان عالی‌قاپو.

۱ موزه آذربایجان شرقی (باستان‌شناسی، هنر پیش از تاریخ، دوران تاریخی و اسلامی) تأسیس ۱۳۴۱، نشانی: تبریز، خیابان امام خمینی، جنب مسجد کبود

۲ موزه مراغه (آثار دوره ایلخانی، سکه، ظروف مفرغی، ظروف شیشه‌ای و کاشی)، تأسیس ۱۳۳۵، نشانی مراغه آرامگاه اوحدی مراغه‌ای

۳ موزه ارومیه (باستان‌شناسی، مردم‌شناسی) تأسیس ۱۳۴۶، نشانی: ارومیه، خیابان دانشکده شهید بهشتی،

۴ موزه خوی (باستان‌شناسی، مردم‌شناسی و هنرهای تزئینی) تأسیس ۱۳۴۸، نشانی: خوی، خیابان امام، کوچه نورالل خان.

۵ موزه میان‌دوآب (باستان‌شناسی، مردم‌شناسی و هنرهای تزئینی)، تأسیس ۱۳۴۷، نشانی: میان‌دوآب، پارک شهر.

۶ موزه خلخال (آثار باستانی مربوط به حفاری‌های منطقه خلخال و اردبیل) تأسیس ۱۳۷۳، نشانی خلخال، جنب ساختمان شهرداری.

۷ موزه مشکین شهر (آثار باستانی مربوط به حفاری‌های مشکین شهر، سفال، سکه، نسخ خطی و اشیای فلزی) تأسیس ۱۳۷۲، نشانی: مشکین شهر، ترمینال

۸ موزه چهل ستون (باستان‌شناسی، نمونه‌های نقاشی دیواری و هنرهای دستی)، تأسیس ۱۳۲۷، نشانی: اصفهان، خیابان سپاه.

۹ موزه ارامنه (کتب خطی و چاپی، پوشاک، تابلو نقاشی، کاشی و ...) تأسیس ۱۳۰۹، نشانی: اصفهان، جلفا،

۱۰ موزه هنرهای تزئینی اصفهان (نگارگری، تذهیب، نسخ خطی، انواع دوخته‌ها و بافته‌ها و ...) تأسیس ۱۳۷۴، نشانی: اصفهان، خیابان استانداری، عمارت رکیب خانه.

۱۱ موزه ملی کاشان (آثار دوران ماقبل تاریخ، تاریخی، اسلامی و مردم‌شناسی)، تأسیس ۱۳۴۶، نشانی: کاشان باغ فین.

۱۲ موزه کویر (مردم‌شناسی)، تأسیس ۱۳۷۳ نشانی: نائین، جنب مسجد جامع.

۱۳ موزه رئیس علی دلواری (اسناد تاریخی، سلاح‌ها و ادوات نظامی قدیمی، مردم‌شناسی) تأسیس ۱۳۷۱، نشانی: بوشهر، بخش دلوار، خانه رئیس علی دلواری.

۱۴ موزه آبگینه و سفالینه‌های ایران (آثار شیشه‌ای و سفالین) تأسیس ۱۳۵۶،

- نشانی: تهران خیابان جمهوری، خیابان سی تیر، شماره ۵۵
- ۱۵ موزه بهزاد (نقاشی‌های استاد حسین بهزاد)، تأسیس ۱۳۷۳، نشانی: تهران، خیابان ولی عصر، خیابان زعفرانیه (شهید فلاحی) خیابان شهید طاهری، کاخ سعدآباد.
- ۱۶ موزه پژوهشی مردم‌شناسی (مردم شناسی)، تأسیس ۱۳۷۳، نشانی: تهران، کاخ سعدآباد.
- ۱۷ تماشاگاه تاریخ (آثار مربوط به تاریخ معاصر ایران، ظروف و وسایل شخصی ناصرالدین شاه، تابلو نقاشی، هنرهای دستی و...) تأسیس ۱۳۷۵ نشانی: تهران خیابان ولی عصر، بالاتر از میرداماد، نبش قبادیان،
- ۱۸ تماشاگاه پول (سکه و اسکناس دوره‌های مختلف)، تأسیس ۱۳۷۶، نشانی: تهران، خیابان ولی عصر، ابتدای خیابان میرداماد، نبش دامن افشار، شماره ۱،
- ۱۹ موزه جهان نما (آثار کهن، آثار هنرهای تجسمی معاصر ایران و جهان)، تأسیس ۱۳۷۶، نشانی: تهران، خیابان نیاوران (شهید باهنر)، میدان شهید باهنر، کاخ نیاوران،
- ۲۰ خزانه جواهرات ملی، تأسیس ۱۳۳۹، نشانی: تهران، خیابان فردوسی، روبه‌روی سفارت آلمان،
- ۲۱ خانه صبا (آلات موسیقی)، تأسیس ۱۳۵۴، نشانی: تهران، میدان بهارستان، خیابان ظهیرالاسلام، شماره ۹۰
- ۲۲ موزه خط و کتابت میرعماد (مجموعه‌ای از سیر خوشنویسی در ایران) تأسیس ۱۳۷۶، نشانی: تهران، کاخ سعدآباد.
- ۲۳ موزه دوران اسلامی (آثار مربوط به فرهنگ و هنر اسلامی)، تأسیس ۱۳۷۵، نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، نبش خیابان سی تیر
- ۲۴ موزه رضاعباسی (آثار دوران پیش از اسلام و دوره اسلامی)، تأسیس ۱۳۵۶، نشانی: تهران، خیابان دکتر شریعتی، نرسیده به پل سیدخندان، شماره ۹۷۲.
- ۲۵ موزه سکه، تأسیس ۱۳۴۶، نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، بانک سپه.
- ۲۶ موزه سیزده آبان (مجسمه‌ها و طراحی‌های استاد صنعتی)، تأسیس ۱۳۲۲، نشانی: تهران، خیابان امام خمینی، میدان امام خمینی.
- ۲۷ موزه فرش ایران، تأسیس ۱۳۵۶، نشانی: تهران خیابان کارگر شمالی تقاطع دکتر فاطمی، تلفن ۶۶۵۲۷۰۳
- ۲۸ موزه فرش رسام عرب‌زاده (فرش، طرح فرش) تأسیس ۱۳۷۴، نشانی تهران، خیابان پاسداران، بوستان یکم، شماره ۷
- ۲۹ کاخ سبز (دارای نمونه‌های عالی گچبری، آئینه کاری، تذهیب و خاتم کاری بر روی دیوار، آثار هنری) تأسیس ۱۳۶۰، نشانی تهران، کاخ سعدآباد

- ۳۰ کاخ صاحبقرانیه (اشیای هنری و تاریخی دوره قاجار و پهلوی) تأسیس ۱۳۷۷، نشانی: تهران کاخ نیاوران
- ۳۱ موزه ملی ایران (آثار دوران پیش از تاریخ و دوران تاریخی تا اوایل اسلام) تأسیس ۱۳۱۶، نشانی: تهران خیابان امام خمینی، نبش خیابان سی تیر
- ۳۲ کاخ ملت (تابلوهای ایرانی و خارجی، فرش، اشیا و آثار هنری اروپا) تأسیس ۱۳۶۰، نشانی: تهران، کاخ سعدآباد
- ۳۳ موزه هنر ملل (سفال‌های دوران پیش از اسلام، دوره اسلامی، مجسمه و تابلوهای نقاشی دوران معاصر)، تأسیس ۱۳۷۴، نشانی: تهران، کاخ سعدآباد
- ۳۴ کاخ اصلی نیاوران (آثار هنری ایرانی و خارجی)، تأسیس ۱۳۶۴، نشانی: تهران، کاخ نیاوران
- ۳۵ مجموعه فرهنگی آزادی (آثار مربوط به قبل از اسلام تا دوره قاجار)، تأسیس ۱۳۵۰، نشانی: تهران، میدان آزادی
- ۳۶ موزه مردم شناسی (پوشاک و لوازم مناطق مختلف ایران)، تأسیس ۱۳۱۶، نشانی: تهران، میدان پانزده خرداد، داخل محوطه کاخ گلستان
- ۳۷ امور خارجه موزه ملی ملک (تابلوهای نقاشی، سکه، خط، تمبر، پرچم و...)، تأسیس ۱۳۱۶، نشانی: تهران، میدان امام خمینی، باغ ملی، جنب وزارت
- ۳۸ کاخ گلستان (مجموعه تالارهای تاریخی با آثار هنری رشته‌های مختلف) تأسیس ۱۳۴۶، نشانی: تهران، میدان پانزده خرداد
- ۳۹ موزه مینیاتور آبکار، تأسیس ۱۳۷۳، نشانی: تهران، کاخ سعدآباد
- ۴۰ موزه نظامی (ابزارآلات و پوشاک نظامی از دوره هخامنشیان تا عصر حاضر)، تأسیس ۱۳۶۲، نشانی: تهران، کاخ سعدآباد
- ۴۱ موزه نقاشی پشت شیشه، تأسیس ۱۳۷۷، نشانی: تهران، تقاطع خیابان هدایت و تنکابن، تلفن ۷۷۵۲۶۷۷۷
- ۴۲ موزه وزارت پست و مخابرات (تمبر، آثار پستی و...) تأسیس ۱۳۶۹، نشانی: تهران خیابان امام خمینی سردر باغ ملی، جنب وزارت امور خارجه
- ۴۳ موزه هنرهای زیبا (تابلوهای نقاشی ایران و جهان) تأسیس ۱۳۶۱، نشانی: تهران کاخ سعدآباد
- ۴۴ موزه هنرهای معاصر (آثار هنرهای تجسمی معاصر ایران و جهان) تأسیس ۱۳۵۶، نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، جنب پارک لاله
- ۴۵ موزه هنرهای ملی (نگارگری، مجسمه و هنرهای دستی ایران) تأسیس ۱۳۰۹، نشانی: تهران، میدان بهارستان، خیابان کمال الملک، داخل وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۴۶ موزه و کارگاه هنرهای سنتی، تأسیس ۱۳۰۹، نشانی: تهران، خیابان آزادی، نبش خیابان زنجان، سازمان میراث فرهنگی کشور. استان خراسان

- ۴۷ موزه مرکزی آستان قدس رضوی (آثار سنگی، سکه و...) تأسیس ۱۳۲۴، نشانی: مشهد، آستان قدس رضوی
- ۴۸ موزه تمبر آستان قدس رضوی، تأسیس ۱۳۶۹، نشانی: مشهد آستان قدس رضوی
- ۴۹ موزه فرش آستان قدس رضوی، تأسیس ۱۳۷۲، نشانی: مشهد، آستان قدس رضوی
- ۵۰ موزه قرآن قدس رضوی، تأسیس ۱۳۶۴، نشانی: مشهد، آستان قدس رضوی.
- ۵۱ مجموعه آرامگاه نادری (ابزار و ادوات رزمی دوران افشار و قاجار)، تأسیس ۱۳۴۲، نشانی: مشهد، چهارراه شهدا
- ۵۲ موزه توس (باستان‌شناسی، مردم‌شناسی)، تأسیس ۱۳۶۱، نشانی: مشهد، شهر توس، جنب آرامگاه فردوسی
- ۵۳ موزه مردم‌شناسی بیرجند (مردم‌شناسی، باستان‌شناسی)، تأسیس ۱۳۷۲، نشانی: بیرجند، خیابان معلم، باغ اکبریه
- ۵۴ موزه قوچان (مردم‌شناسی)، تأسیس ۱۳۷۶، نشانی: قوچان، فلکه قوچان
- ۵۵ موزه گناباد (شیخ خطی قرآنی، سکه، ظروف فلزی و سفالی، کتیبه و محراب) تأسیس ۱۳۷۶، نشانی: گناباد کوی شرقی (قصبه شهر) مجموعه میراث فرهنگی گناباد (مسجد جامع)
- ۵۶ موزه نیشابور (باستان‌شناسی)، تأسیس ۱۳۷۴، نشانی: نیشابور، جنب میدان خیام، رباط شاه عباسی
- ۵۷ موزه رختشویخانه (مردم‌شناسی) تأسیس ۱۳۷۵، نشانی: زنجان، چهارراه انقلاب، سعدی وسط، کوچه باباجمال
- ۵۸ موزه مردم‌شناسی حمام حضرتی سمنان (مردم‌شناسی)، تأسیس ۱۳۷۳، نشانی: سمنان بازار حضرت تکیه پهنه سمنان
- ۵۹ موزه شاهرود (مردم‌شناسی، باستان‌شناسی) تأسیس ۱۳۶۷، نشانی: شاهرود، خیابان فردوسی
- ۶۰ موزه زاهدان (باستان‌شناسی، مردم‌شناسی، آثار هنری)، تأسیس ۱۳۷۳، نشانی: زاهدان، بلوار آیت‌اله مطهری، خیابان امداد، میراث فرهنگی سیستان و بلوچستان
- ۶۱ موزه زابل (مردم‌شناسی، باستان‌شناسی) تأسیس ۱۳۶۹، نشانی: زابل، خیابان فردوسی، میراث فرهنگی زابل
- ۶۲ موزه پارس (باستان‌شناسی، تاریخی، هنری) تأسیس ۱۳۱۵، نشانی: شیراز، میدان شهرداری، خیابان کریم‌خان، روبه روی بانک مرکزی.
- ۶۳ موزه سنگ هفت تنان، تأسیس ۱۳۷۰، نشانی: شیراز، چهار راه ابیات، بلوار هفت تنان، آرامگاه هفت تنان

- ۶۴ موزه شاه چراغ (کتب خطی، سکه، مهرهای فلزهای بافته‌ها) تأسیس ۱۳۴۲، نشانی: شیراز، حرم مطهر حضرت شاه چراغ
- ۶۵ موزه نارنجستان (باستان‌شناسی و هنرهای دستی دوره اسلامی) تأسیس ۱۳۴۸، نشانی: شیراز، خیابان لطفعلی خان زند
- ۶۶ موزه نظامی عفیف آباد (سلاح و جنگ افزار قدیمی، فرش‌های دست بافت و...) تأسیس ۱۳۷۰، نشانی شیراز، باغ گلشن، باغ عفیف آباد.
- ۶۷ موزه تخت جمشید (باستان‌شناسی)، تأسیس ۱۳۱۶، نشانی: مرودشت ۸۰ کیلومتری شمال شیراز
- ۶۸ موزه چهلستون قزوین (آثار سفالی، چوبی، فلزی، سکه و پارچه)، تأسیس ۱۳۳۴، نشانی: قزوین، میدان آزادی (سبزه میدان)
- ۶۹ موزه آستانه قم (قرآن‌های خطی، کاشی لعابدار، ظروف شیشه‌ای و سفالی)، تأسیس ۱۳۱۴، نشانی: قم، میدان آستانه
- ۷۰ موزه سنندج (باستان‌شناسی، مردم‌شناسی)، تأسیس ۱۳۵۴، نشانی: سنندج، خیابان امام خمینی، کوچه حبیبی (عمارت سالار سعید سنندجی)
- ۷۱ موزه سکه، تأسیس ۱۳۷۰، نشانی: کرمان، میدان گنجعلی خان
- ۷۲ موزه صنعتی کرمان (مجسمه‌ها و تابلوهای نقاشی استاد صنعتی) تأسیس ۱۳۵۶، نشانی: کرمان، خیابان شریعتی، موزه صنعتی
- ۷۳ موزه حمام گنجعلی خان (مردم‌شناسی) تأسیس ۱۳۵۰، نشانی، کرمان، میدان گنجعلی خان، تلفن ۲۲۵۵۷۷
- ۷۴ موزه کرمان (اشیا کشف شده از حفاری‌ها و نمونه‌های سازه‌های موسیقی قدیمی) باغ موزه هرندی، چهار راه طهماسب آباد
- ۷۵ موزه شهداد (اشیا به دست آمده از حفاری‌های دره آتوس)
- ۷۶ مجموعه ماهان، شاه نعمت اله ولی (قرآن خطی، پته دوزی، تبرزین، کشکول و شمشیر) تأسیس ۱۳۷۶، نشانی: ماهان کرمان، خیابان آستانه شاه نعمت‌اله ولی
- ۷۷ موزه مردم‌شناسی معاون الملک (مردم‌شناسی)، تأسیس ۱۳۶۹، نشانی: کرمانشاه خیابان شهید حدادعادل
- ۷۸ موزه گرگان (باستان‌شناسی و مردم‌شناسی) تأسیس ۱۳۴۱، نشانی: گرگان، میدان شهدا، خیابان امامزاده عبدالله.
- ۷۹ موزه رشت (مردم‌شناسی، باستان‌شناسی)، تأسیس ۱۳۴۹، نشانی: رشت، خیابان طالقانی، خیابان بیستون.
- ۸۰ کاخ میان پشته و نمایشگاه نظامی (وسایل رزمی و اشیای هنری) تأسیس ۱۳۶۷، نشانی: بندرانزلی، میان پشته، خیابان تکاورانتان
- ۸۱ موزه و قلعه فلک‌الافلاک (باستان‌شناسی، اشیای دوران پیش از تاریخ، تاریخی،

- اسلامی) تأسیس ۱۳۷۶ نشانی: خرم آباد، قلعه فلک الافلاک
- ۸۲ موزه بابل (باستان شناسی، مردم شناسی، آثار هنری)، تأسیس ۱۳۷۵، نشانی: بابل، خیابان مدرس،
- ۸۳ موزه کندلوس (سفال، پوشاک، زیورآلات و کتب خطی)، تأسیس ۱۳۶۵، نشانی: روستای کندلوس کجور نوشهر
- ۸۴ موزه حمام چهارفصل اراک (باستان شناسی، مردم شناسی و آثار هنری)، تأسیس ۱۳۷۳، نشانی: اراک، خیابان شهید بهشتیان
- ۸۵ مجموعه آرامگاه و گنجینه بوعلی (صنایع دستی و فرش) تأسیس ۱۳۳۰، نشانی: همدان، خیابان بوعلی، میدان بوعلی
- ۸۶ موزه هگمتانه (باستان شناسی)، تأسیس ۱۳۷۲، نشانی: همدان خیابان اکباتان، میدان هفت تیر
- ۸۷ موزه آینه و روشنایی، تأسیس ۱۳۷۷ نشانی: یزد، خیابان کاشانی، روبه روی پارک هفتم تیر





## بخش ۲

معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

## واحد یادگیری ۱

### تن‌پوش‌های زنانه از منظر طرح و مدل

طراح مد بودن، مقوله‌ای فراتر از فقط طراحی کردن و اتود زدن است. یک طراح باید بعد از گذراندن مهارت‌هایی از جمله: طراحی کردن، دانستن تاریخ لباس و شناخت و بافت پارچه‌ها و الگوسازی و دوختن لباس و مهارت‌هایی در نرم‌افزارهای مرتبط با مد و لباس و دانستن روند کسب و کار و... به کار خود پیشرفت دهد. لباس، فقط شما را پوشش نمی‌دهد، بلکه شما را تعریف می‌کند و به اطرافیانان می‌گوید که شما چه شخصیتی دارید و سبک منحصر به فرد شما را بیان می‌کند. برای یک طراح و مدلساز لباس، بسیار لازم و واجب است که انواع پوشش‌ها را شناخته و نام‌هایی که در دنیا از آن استفاده می‌شوند را بدانند؛ تا بتواند برای گام‌های بعدی یعنی طراحی و مدل‌سازی لباس و شناخت انواع فرم‌های اندام و انتخاب پوشش درست برای افراد مختلف، آماده‌تر بوده تا بتواند خلاقانه جلو رفته و مدل‌های کاربردی بیشتری را برای افراد جامعه خود طراحی نماید. با توجه به اینکه هنرجویان باید اسامی تمام پوشش‌ها را بدانند، به معرفی نمونه‌هایی از این پوشش‌ها پرداخته‌ایم.

پیش از تدریس مبحث بالاتن‌پوش‌ها سؤالاتی را مطرح نمایید و از هنرجویان بخواهید تا خوب فکر کرده و پاسخ دهند؛ هنرجوی این رشته باید توانایی شناخت انواع مدل‌ها را داشته باشد. مطمئن باشید این شیوه تأثیر مثبتی در روند پیشرفت هنرجو در حیطه طراحی لباس خواهد داشت.

در زمان شروع تدریس، تصاویری از نمونه بالاتن‌پوش‌ها از طریق ویدئو پروژکتور، پاورپوینت یا سی‌دی و یا پوستر، نشان داده و نام هر کدام را از آنها پرسش کرده تا پاسخگو باشند. با این کار آنها را وادار به تفکر کرده و جذابیت کلاس را با همفکری و مشورت همه کلاس، بالا ببرید. بعد از نام بردن نمونه لباس‌ها حتماً به واژه انگلیسی آن هم اشاره شود تا هنرجو بداند که دانستن آن واژه‌ها بسیار اهمیت دارند.

تن پوش‌های زنانه به ۴ دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

- ۱ بالاتن پوش‌ها
- ۲ پایین تن پوش‌ها
- ۳ روپوش‌ها و پیراهن‌ها
- ۴ اتصالات

در این بخش به شناخت نمونه‌هایی از انواع **بالاتن پوش‌ها** به همراه توضیحات لازم برای هر مدل، می‌پردازیم.

به پوشش‌هایی که قسمت بالاتنه اندام را پوشانده و بر روی اندام قرار می‌گیرند، بالاتن پوش گویند.

در کتاب هنرجو، چند نمونه از بالاتن پوش‌ها معرفی شده و توضیحاتی برای هر مدل داده شده است. در کتاب راهنمای معلم به دو مدل دیگر هم اشاره می‌کنیم که در دسته‌بندی بالاتن پوش‌ها قرار دارند.



پیلوم

هنلی

هر مدل از بالاتن پوش‌ها، جهت استفاده در محیط‌های متفاوت اجتماعی و در شرایط آب و هوایی و فصول مختلف و یا در منزل و بیرون از محیط منزل و باشگاه‌های ورزشی و نیز مهمانی‌ها، می‌توانند مورد استفاده داشته باشند.

## ملوانی

بالاتن پوش ملوانی در گذشته پوششی برای دریانوردان و ملوانان نیروی دریایی بوده و از جنس کتان سفید تهیه می‌شده است. از دلایل سفید بودن رنگ لباس، یکی به دلیل قابلیت دیده شدن بالایی که دارد، در پیدا کردن افراد و نجات آنها

تأثیر زیادی داشته است. و نیز رنگ سفید، گرما و نور را بازتاب کرده و باعث خنک شدن فرد می‌شوند. این نوع از بالاتن پوش به عنوان لباس فرم مدرسه در برخی کشورهای آسیایی هم مورد استفاده داشته است و امروزه از ملوانی برای لباس کودکان و زنان، استفاده و محبوبیت خاصی دارند.

هنرآموز محترم، نمونه‌های دیگری از ملوانی را در جدول تصاویر به نمایش گذاشته‌ایم تا با داشتن آن نمونه‌ها راحت‌تر به هنرجوی خود ایده داده و در شناخت انواع ملوانی و اینکه تنوع در جنس و رنگ نمی‌تواند نام این پوشش را تغییر دهد، راهنمایی نمایید.

این بالاتن پوش با نوع یقه آن شناخته می‌شود و می‌توان مدل‌سازی‌های زیادی را از آن استخراج نمود.

نکته



از هنرجویان بخواهید، نمونه‌های دیگری از بالاتن پوش‌ها را بیابند و مانند نمونه جدول زیر، با خلاقیت خود و توضیحاتی مختصر، آلبوم کار خود را در پایان این پودمان تحویل و ارائه دهند.

تکلیف



تصویر بالاتن پوش	نام بالاتن پوش
	ملوانی Sailor
	ملوانی در قالب پیراهن زنانه

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

نمونه‌های دیگر از ملوانی



	<p>ملوانی با دامن</p>
	<p>ملوانی در قالب بلوز</p>
	<p>پولوور یقه ملوانی</p>
	<p>پیراهن زنانه ایده از ملوانی</p>
	<p>نمونه فرم مدرسه</p>

## بلوز

بلوز لباس مناسبی است که قبلاً توسط کارگران و دهقانان و هنرمندان پوشیده می‌شد و معمولاً در کمر با کمر بند جمع شده و بقیه لباس روی بدن آویزان می‌ماند. امروزه یکی از لباس‌های مهم زنان بوده و مورد استفاده فراوانی دارد و در مدل‌های بسیار متنوعی طراحی و دوخته شده‌اند. این بالاتن پوش بسیار شبیه پیراهن مردانه بوده و در جلو یا پشت با دکمه بسته شده و با دامن و یا شلوار پوشیده می‌شود. بلوزها می‌توانند یقه‌های مختلفی داشته باشند مانند انواع یقه‌های خطی، ایستاده و یقه ب.ب و یقه مردانه. و نیز می‌توانند آستین حلقه‌ای یا کوتاه و یا سه‌ربع و هم بلند طراحی شوند. بلندی بلوزها معمولاً تا کمر و یا تا باسن می‌رسند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
بلوز Blouse	



نمونه‌های بسیار فراوانی از بلوزها را می‌توانیم بیابیم. به هنرجو در این باره توضیحات لازم را بدهید. حتی تزییناتی از قبیل تور و گلدوزی و... هم برای بلوزها استفاده می‌شوند. بلوزها در مکان‌های مختلف از جمله منزل، مهمانی به صورت تک یا زیر کت، و زیر مانتو و پالتوها در بیرون از منزل هم مورد استفاده دارند. در بخش‌های بعدی می‌توانید از دانسته‌های قبلی هنرجو استفاده کرده و توضیحات بیشتری را از آنها بخواهید. اینکه با چه لباس‌های دیگری می‌توان اصول چیدمان را برای پوشش یک فرد قرار دهند.

## پولوور

بالاتن پوشی است جلو بسته و معمولاً با یقه‌های گرد و هفت و بدون دکمه بوده و بر روی لباس‌های دیگر پوشیده می‌شوند. جنس آن از بافتنی بوده و به عنوان لباس گرم‌کننده در زمستان و به عنوان لباس گرمکن در محیط ورزش هم کاربرد دارند. نام دیگر آن سوییتر می‌باشد. همچنین این بالاتن پوش هم جذب و فیت اندام طراحی و بافته شده و هم گشاد و آزاد از اندام طراحی و ارائه می‌شوند.

تصویر بالاتن پوش	نام بالاتن پوش
	پولوور Pullover





پولوورها یا سویتر با شلوار و یا دامن بیشتر برای لباس‌های بیرون از منزل استفاده می‌شوند. و در زیر آن یک بلوز یقه‌دار بسیار شکیل به نظر خواهد رسید. پولوورها با شلوار و دامن پوشیده می‌شوند.

از هنرجو بخواهید بعد از جمع‌آوری نمونه‌های دیگر از پولوورها، برای زیر آن هم از بلوزهایی که تدریس شده بود در کنارشان چیدمانی داشته باشند و ارائه دهند. با این تکلیف، قدرت خلاقیت آنها را هم تقویت می‌کنید و هم می‌توانند بعد از گذراندن این پودمان، توانایی چیدمان در پوشش افراد را داشته باشند.



## تونیک

این بالاتن پوش، در زمان رومیان باستان در مراسم‌های رسمی خود از آن استفاده می‌کردند. تونیک پوششی است استاندارد برای همه مردان و زنان، از بردگان تا اربابان، مورد استفاده بوده و برخی ساده و بعضی دیگر کمربندی هم روی آن می‌بستند. تونیک نوعی پیراهن آزاد و گشاد است که قد آن می‌تواند از ران تا ساق پا بوده و قد آستین آن هم سه ربع و بلند و گشاد می‌باشد و در پهلو چاک هم دارد. از تونیک به عنوان یک لباس مناسب تابستانه هم می‌توان نام برد که با دامن و شلوار و استرچ و پیراهن هم پوشیده می‌شوند. امروزه تنوع فراوانی از تونیک‌ها را می‌توان یافت که با گلدوزی و تور و نواردوزی‌های متفاوت، تزیین شده‌اند. تونیک‌ها جلو بسته بوده و در جلو روی یقه باز بوده تا بتوان لباس را بپوشند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
تونیک Tunic	



## تیشرت

نوعی بالاتن پوش که جنس آن از نخ و پنبه بوده و الگوی تی شکل دارد. نمونه‌های اولیه تیشرت در زیر لباس‌ها پوشیده می‌شد و بیشتر مورد استفاده ملوانان و خدمه زبردربایی‌ها بوده است. در مناطق گرمسیری به دلیل هوای گرم به تنهایی پوشیده می‌شد.

امروزه تنوع بسیاری از این بالاتن پوش‌ها را در پوشش مردان و زنان و کودکان می‌بینیم که به عنوان یک پوشش راحت استفاده می‌شوند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
تیشرت T shirt	



## پولوشرت

بالاتن پوشی است با یقه برگرد مردانه که معمولاً ۲ تا ۳ دکمه برای آن در نظر گرفته می‌شود. از این پوشش برای لباس‌های ورزشی از قبیل: گلف، تنیس و چوگان هم استفاده و شناخته می‌شوند.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
پولوشرت Polo shirt	

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری



تا به امروز مدل‌های زیادی از پولشرت‌ها طراحی و ارائه شده‌اند. مانند: پیراهن پولشرت، که از مدل اصلی پولشرت، ایده گرفته شده است. این بالاتن پوش با دامن و یا شلوار پوشیده می‌شوند و نیز در زیر برخی روپوش‌ها هم مورد استفاده قرار می‌گیرند.



## بلوز یقه اسکی

این نوع از بالاتن پوش به دلیل ویژگی خاص در یقه آن به این نام شناخته می‌شوند و شبیه به پولوور بوده با این تفاوت که دارای یقه ایستاده و بلندی است که دور گردن را می‌پوشاند. این نوع بالاتن پوش در فصل سرد سال، پاییز و زمستان مورد استفاده قرار می‌گیرد. امروزه تنوع بسیاری از این بالاتن پوش را در جنس پارچه و بافت و الگوسازی لباس در پوشش‌های زنانه، مردانه و بچه‌گانه می‌بینیم.

نام بالاتن پوش	تصویر بالاتن پوش
بلوز یقه اسکی Turtleneck	

از هنرجویان بخواهید تا در مورد این نوع پوشش نمونه‌های بیشتری را گردآوری کرده و با توضیحاتی از قبیل اینکه در کدام محیط‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، را بیان کنند. مانند مهمانی یا منزل یا بیرون از منزل و زیر روپوش‌هایی مانند مانتو و پالتوها و...  
در زیر نمونه‌هایی از چیدمان لباس را نمایش داده‌ایم تا ایده گرفته و راهنمای بهتری برای هنرجویان خود باشید.



بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری



در پایان بخش بالاتن‌پوش‌ها، از هنرجویان خود تکالیف منزل را بخواهید. هنرجو باید نام هر بالاتن‌پوش را دانسته و تمام تصاویر را به درستی تشخیص داده و واژه

انگلیسی آنها را هم بداند.

تمامی بالاتن پوش‌ها با دامن و یا شلوار و یا ساپورت و جوراب شلواری، پوشیده می‌شوند. در بخش‌های بعدی با یادگیری بقیه پوشش‌ها باید بتوانند اصول چیدمان یا ست کردن را بیاموزند و آلبوم کار ارائه دهند. با تکالیفی که شما از هنرجو خواسته‌اید می‌توانند از عهده این کار برآیند.

تکلیف‌ها می‌توانند ترکیبی از طراحی روی مانکن‌ها و کولاژ به صورت آلبوم و یا پوستر، تهیه و ارائه شوند. همچنین می‌توانند پاورپوینت هم تهیه کرده و به تحویل کار خود اضافه کنند.

## پایین‌تن‌پوش‌ها

در این بخش، به معرفی نمونه‌هایی از پایین‌تن‌پوش‌ها که شامل دامن‌ها و شلوارها می‌باشند، پرداخته‌ایم. و در کتاب هنرجو نمونه‌هایی از پوشش، به همراه توضیح درباره مدل لباس داده شده است.

## دامن‌ها

دامن‌ها وقتی اندازه قد و بلندی آنها تغییر می‌کنند، خود اسم‌های متفاوتی از هم دارند. و نیز نام انواع دامن‌ها با معرفی واژه انگلیسی آن، به هنرجو کمک می‌کند تا بتواند با مطالعه و تحقیق، درک بهتر و صحیح‌تری از انواع پوشش‌ها داشته باشند. در این بخش بعد از یادگیری اسامی دامن‌ها، از هنرجویان خود مدل‌سازی‌های بیشتری را از دامن‌ها بخواهید تا به تنوع بسیار زیاد این مدل‌ها که برگرفته از مدل‌های اصلی دامن می‌باشند واقف شوند.





هنرآموز محترم، از هنرجوی خود جهت مطالعه و تحقیق بیشتر، درباره مدل‌های دیگر دامن‌ها تکلیف خواسته تا بداند یک طراح لباس و مد، نباید فقط به یادگیری شکل پوشش‌ها اکتفا کند و توضیحاتی را به همراه تصاویر باید ارائه کند. پس از تدریس این بخش و یادگیری هنرجو، به چیدمان انواع بالاتن‌پوش‌ها با انواع دامن‌ها بپردازید. و از هنرجو در این راستا تکلیف بخواهید. می‌تواند از تصاویر لباس‌ها و نیز از سبک کار کولاژ، استفاده کند. به این ترتیب که انواع بالاتن‌پوش و انواع دامن‌ها را جداگانه آماده سازد و با کنار هم قرار دادن آنها ترکیب‌بندی و چیدمان‌های مختلفی را انجام دهد. با انجام دادن این نمونه کارها، هنرجو درمی‌یابد که انواع دامن‌ها و بعد از آن مدل‌سازی‌هایی که خود می‌تواند انجام دهد، با کدام یک از بالاتن‌پوش‌ها بیشترین تناسب را دارد و هر چیدمان در چه مکان و موقعیت اجتماعی می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. نمونه‌ای از چیدمان بالاتن‌پوش‌ها که با انواع دامن، می‌توانند ترکیب کرده و استفاده نمایند.



## شلوارها

شلوارها یکی دیگر از نمونه‌های پایین‌تن‌پوش‌ها محسوب می‌شوند. بلندی و قد شلوارها و گشادی شلوارها نیز تنوع بسیاری را در این پوشش ایجاد کرده و هر کدام به یک نام خوانده می‌شوند. در کتاب هنرجو نمونه‌هایی از انواع شلوارها آورده شده و توضیحات لازم نیز برای هر کدام بیان شده است. شلوارها استفاده‌های بسیاری در پوشش‌های خاص در محیط کار و نیز خیابان و محیط ورزشی و میهمانی و منزل دارند. در محیط کارهای مختلف با توجه به نوع خدماتی که ارائه می‌شود انتخاب می‌گردند، که معمولاً دارای گشادی مناسب و نیز از جنس پارچه مناسب هر شغل استفاده می‌گردد. به عنوان مثال شلوار جراحان اتاق عمل، گشاد بوده یا

از لباس سرهمی و شلوار پیش‌سینه‌دار، برای مکانیک‌ها و خلبانان و چتربازان و نقاشان ساختمانی استفاده می‌گردد و یا شلوارهای ورزشی که حتماً از جنس پارچه متفاوت از بقیه که بیشتر از انواع تریکوها و پارچه‌هایی با الیاف کشسانی، استفاده می‌شوند و یا شلوارهای راحتی منزل که به طور معمول گشاد و بیشتر از انواع بافت تریکو و یا نخی و... استفاده می‌شوند.

در این بخش نیز همانند مبحث دامن‌ها، پس از تدریس و یادگیری هنرجو بهتر است چیدمانی از انواع بالاتن‌پوش‌ها را با انواع شلوارها داشته باشند و ارائه دهند. مانند مثال: تیشرت با شلوار راسته یا بلوز راپ باشلوار جین ۵ جیب یا بلوز با شلوار گشاد از جنس کتان و یا سویشرت کلاه دار با شلوار شکاری و...



هنرجویان می‌توانند، نمونه‌های چیدمان انواع بالاتن‌پوش‌ها با شلوارها را، به همراه اکسسوری‌های مختلف به چیدمان لباس‌های خود اضافه کنند و جلوه زیبایی به آلبوم کار خود دهند.



## روپوش‌ها

این پوشش، معمولاً در خارج از محیط منزل، و بر روی لباس‌های دیگر، می‌پوشند. روپوش‌ها تنوع بسیار داشته و در محیط‌ها و فصل‌های مختلف، استفاده‌های متفاوتی دارند. معمولاً با تغییر در یقه‌ها و دکمه‌خورها و جیب و حتی برش‌ها و اضافه نمودن انواع کلاه‌ها در این پوشش تنوع ایجاد شده و به اسم‌های مختلف نام‌گذاری شده‌اند که در این کتاب با واژه‌های اصلی آنها آشنا شده و به طور صحیح، می‌شناسیم. بهتر است این اسامی را با واژه‌های انگلیسی‌ای که در دنیا به این نام‌ها می‌شناسند و ثبت جهانی شده‌اند، تدریس، و هنرجویان ملزم به یادگیری می‌باشند.

در کتاب هنرجو، نمونه‌هایی از روپوش‌ها آورده، و توضیحات لازم هم داده شده است و مانند بخش‌های قبلی، هنرجو باید برای یافتن نمونه‌های دیگری از روپوش‌ها، به تحقیق و بررسی پرداخته و نیز مدل‌سازی‌هایی که از این نمونه‌ها برگرفته شده است، را هم گردآوری کرده و به صورت آلبوم کار ارائه دهند. همچنین به چیدمانی از لباس‌هایی که تا الان تدریس شده و آموخته‌اند باید پردازند و به آلبوم تحویل کار خود اضافه نمایند. تا الان باید هنرجویان بتوانند واژه‌های این پوشش‌ها را به همراه تصاویر آنها، دانسته و پاسخ‌گوی شما باشند.

### دو نمونه دیگر از روپوش‌ها



بایکر



ژاکت کش بافت

برخی از روپوش‌ها، ایده‌های بسیاری را به طراحان لباس و مد ما داده، و باعث تنوع فراوانی، در مدل‌سازی‌های لباس شده‌اند. مانند نمونه‌های تصاویری که در جدول نشان داده‌ایم.

			
کت برگرفته از پیلوم	پالتو دافل خزدار	ژاکت دافل کلاه دار کوتاه	دافل در غالب ژاکت

		
پارکا	ایده از پفکی	ایده از پفکی

نمونه‌هایی از چیدمان روپوش‌ها با انواع شلوار و بالاتن‌پوش‌ها را در تصاویر صفحه بعد مشاهده می‌کنید. مانند: روپوش پفکی بر روی پولوور به همراه شلوار راسته و نمونه‌های دیگر از این چیدمان‌ها را می‌توانند با یادگیری این بخش‌ها به آلبوم کار خود اضافه و ارائه نمایند.

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

			
روپوش پفکی با شلوار راسته	کت یقه انگلیسی با شلوار راسته	ژاکت یقه پهن شکاری با شلوار گرمکن	پالتو ارثشی با شلوار تنگ

چیدمان و ترکیب‌بندی مدل‌هایی از روپوش با دامن و یا شلوار و بالاتن‌پوش‌ها.

			
سوییشرت کلاه دار با شلوار راسته	ژاکت دافل با دامن پلیسه	کت راپ با شلوار چسبان	پانچو کپ با شلوار دم پا

## پیراهن‌ها

پیراهن زنانه از اصلی‌ترین پوشش زنان و دختران، در دنیا محسوب می‌شوند که با تغییراتی در یقه‌ها و آستین‌ها و انواع دامن‌های متصل به بالاتنه و برش در لباس، می‌توان تنوع بسیار زیادی را در این پوشش ایجاد کرده که در منزل و میهمانی‌های ساده و رسمی و همچنین در زیر انواع روپوش‌ها نیز از آنها استفاده می‌گردد. بعد از تدریس پیراهن‌ها، از هنرجویان نمونه‌های دیگر آنها را به عنوان تکلیف بخواهید تا همراه با توضیحات لازم در آلبوم کار خود ارائه دهند.

			
پیراهن ایده از تونیک	پیراهن ایده از بلوز	چیدمان پیراهن گشاد با بلوز	چیدمان پیراهن با یک پانچو ساده

		
نوعی پیراهن راسته زیپ‌دار	چیدمان سارافون با کت زنانه	پیراهن راپ والان‌دار



## اتصالات

اتصالات شامل یقه‌ها و آستین‌ها می‌باشند. در کتاب هنرجو، به نمونه‌هایی از انواع یقه‌ها و انواع آستین‌ها به همراه تصویر و توضیحات آن، پرداخته شده است. در تمام نمونه‌های بالاتن‌پوش‌ها و روپوش‌ها و پیراهن‌ها، با تنوعی که در یقه و آستین این پوشش‌ها داده می‌شوند، نام‌گذاری شده‌اند و به این نام‌ها در دنیا شناخته می‌شوند.

یقه‌ها به سه دسته خطی و ایستاده و برگردان تقسیم می‌شوند. نمونه‌های انواع یقه‌های خطی در کتاب هنرجو به همراه تصاویر و توضیحات آن آمده است. از یقه‌های خطی برای انواع لباس‌ها استفاده می‌کنند. مانند: مانتو، پالتو، کت، ژاکت، پیراهن زنانه، تیشرت، بلوزها و... یقه‌های ایستاده و برگردان نیز برای انواع بالاتن‌پوش‌ها طراحی شده و مورد استفاده قرار می‌گیرند. مدل لباس‌های محیط کار و اداری متفاوت از مدل لباس مهمانی و یا راحتی می‌باشند که باید برای هنرجویان توضیح کامل داده شود و نمونه‌هایی از آن را همراه با تصاویر در ویدئو پروژکتور و یا کتاب و مجلات نمایش داد.



آستین‌ها به دو دسته، آستین‌های سرخود و آستین‌های جدا تقسیم می‌شوند. و در تمام انواع پوشش‌ها مانند: بالاتن‌پوش‌ها و روپوش‌ها و پیراهن‌ها، استفاده می‌شوند و مدل‌سازی‌های زیادی را می‌توان خلق کرده و مورد استفاده افراد قرار داد.

## بلوز طرح مردانه و الان دار در جلو و میج و یقه ایستاده و الان دار

در بخش‌های قبلی تمام نمونه‌ها، با نام اصلی و واژه انگلیسی آن تدریس شده که باید تمام آنها را هر هنرجو به طور کامل بداند. و این توانمندی را در خود تقویت کنند که با توجه به یادگیری تمام پوشش‌ها، نمونه‌های جدیدی از لباس‌ها را طراحی نمایند تا چیدمان و ترکیب‌بندی صحیح‌تری را در پوشش افراد خلق نمایند. باید تحقیق و بررسی بیشتری در این حیطة انجام داده و با مطالعه، اطلاعات جدیدتر و به‌روزتری را داشته باشند.

هنرجویان در آلبوم کار خود، باید برای هر نمونه کاری که گذاشته‌اند به همراه آن توضیحات کاملی از جزئیات لباس را هم ارائه دهند. یعنی نام پوشش و اسم یقه و آستین و... و اگر چیدمان و ترکیب‌بندی از پوشش‌ها را هم دارند باید نام تمام پوشش‌ها و جزئیات را در زیر تصاویر خود ذکر نمایند. و نیز اگر مربوط به مکان و شرایط محیط خاص از اجتماع می‌باشند را هم توضیح دهند.



در بخش تحقیق در کتاب هنرجو، با توجه به یادگیری تمام پوشش‌ها، هنرجویان باید یک کار خلاقانه از طراحی لباس را انجام داده و بعد از زدن اتوهای اولیه و به تأیید رسیدن هنرآموز، نمونه منتخب، در اندازه قطع آ ۳ با جزئیات و توضیحات خوب و مناسب ارائه دهند.

چند نمونه از کتاب‌های به روز دنیا که در حوضه مد و لباس می‌باشد را برای هنرآموز محترم معرفی می‌کنیم تا با مطالعه و تحقیق خود بتواند در این زمینه رشد بیشتر و به‌روزتری را پیدا کند تا راهنمای هنرجویان بوده و بتواند آنها را به تحقیق و مطالعه در زمینه مد و لباس، تشویق و هدایت کند.



نام کتاب	نویسنده
Beyond Design	Sandra J. Keiser and Myma B. Garner
Fashion History	Linda Welters and Abby Lillethun
Fashion Forward	Chelsea Rousso
Social Psychology of Dress	Sharron J. Lennon, Kim K.P, Johnson and Nancy A. Rudd
Style Wise	Shannon Burns - Tran and Jenny B. Davis

## واحد یادگیری ۲

### تحلیل سبک پوشاک در عصر حاضر

در عصر حاضر سبک پوشش افراد مانند یک وسیله ارتباطی می باشد و افراد مختلف، سبک های پوشش متفاوتی را انتخاب می کنند. زیرا هرکس خود را با توجه به شغل و طبقه اجتماعی و شرایط اقتصادی و نیز تفکرات خود، انتخاب می کند.

چیزی که ما می پوشیم و سبک لباسی که بر تن می کنیم در مورد ما، اطلاعاتی را به دیگران می دهد و ما را به آنان معرفی می کند. در واقع مانند یک زبان جایگزین است. لباس ها خیلی بیشتر از یک لباس هستند و مانند یک زبانی هستند که می توانند داستانی را درباره شما، بدون اینکه واژه های به کار برده شود، بگویند. پژوهشگران مد، کوشیده اند تا سبک های پوشش را دسته بندی و تعریف کنند. البته باید توجه کنید که بسیاری از مردم بدون آشنایی با این دسته بندی ها و تعاریف، لباس و پوشش خود را انتخاب می کنند و به صورت تلفیقی از چندین سبک استفاده می نمایند. در کتاب هنرجو یکی از متداول ترین دسته بندی از سبک های پوشش را آورده ایم که خوانده اید.

هنرآموز محترم قبل از تدریس این بخش از هنرجویان سؤال پرسیده و هنرجویان را وادار به تفکر کنید و بعد از تدریس ۴ دسته از سبک ها، دوباره سؤال بپرسید از جمله اینکه هر کدام از این ۴ سبک، می تواند شامل چه بخش هایی باشند و به جواب هایی که می دهند با دقت گوش داده و به ایرادات و نکات صحیحی که اشاره می کنند، پاسخگو باشید.

پژوهشگران، سبک های پوشش را به ۴ دسته اصلی تقسیم بندی نموده اند که شامل: سبک حرفه ای و سبک قدیمی و سبک فرهنگی و سبک محلی، که هر کدام خود به دسته های دیگری تقسیم بندی می شوند.

سبک حرفه ای به دسته های ارتشی و ملوانی تقسیم شده اند. و سبک قدیمی به دسته های ویکتوریایی و دهه هشتاد و... تقسیم شده اند. و سبک فرهنگی به

دسته‌های موسیقی و ورزشی تقسیم شده‌اند. و سبک محلی به دسته‌های اروپا، آسیا و آمریکا تقسیم شده‌اند. که به صورت خلاصه توضیح داده‌ایم.

**سبک‌های محلی** براساس منطقه جغرافیایی تقسیم‌بندی شده‌اند و بیشتر کشورهای دنیا با توجه به فرهنگ‌های متفاوتی که دارند، سبک لباس مخصوص به خود را نیز داشته‌اند مانند پوشش لباس مردمان اسکیمو و یا پوشش لباس مردمان سرزمین آفریقا که براساس هوای سرد و گرم، متفاوت از هم لباس می‌پوشند.

**سبک‌های پوشش فرهنگی** که شامل پوشش ورزشی و موسیقی می‌باشند خود نیز به زیر مجموعه‌های دیگر تقسیم می‌شوند. در بخش ورزشی، انواع پوشش‌های مختلف در ورزش‌هایی مانند: گلف و اسکیت و موج سواری و چوگان، هر کدام، پوشش و لباس مخصوص به خود را دارند. در موسیقی نیز زیرمجموعه گروه‌های موسیقی مختلف، سبک پوشش و لباس مخصوص به خود را دارند. البته این سبک‌ها و مدل‌ها در فرهنگ ایرانی - اسلامی ما نبوده و مورد تأیید فرهنگ ما نیستند.

**سبک‌های قدیمی یا تاریخی** به سبک‌هایی که از مدل‌های پیش از دهه ۱۹۲۰ میلادی ایده می‌گیرند، سبک‌های آنتیک گفته و آنهایی که از مدل‌های ۱۹۲۰-۱۹۹۰ میلادی ایده می‌گیرند را سبک‌های روستایی گویند. به طور مثال یک لباس متعلق به دوره ویکتوریا که یک لباس سبک قدیمی است، در حال حاضر قابل پوشیدن نیست؛ اما ایده‌هایی از آن، مانند کلاه‌های پردار را می‌توان در سبک‌های امروزه نیز به کار برد.

**سبک‌های حرفه‌ای** را که شامل لباس‌های ارتشی، ملوانی و خلبان‌ها هستند می‌توان مثال زد که از این سبک، در دوره عصر حاضر می‌توان، از جزئیات لباس‌های آنان مانند سردوشی‌ها و جیب‌ها و بوت‌های سربازان و از رنگ خاکی لباس آنان نیز ایده گرفته و در مدل‌های لباس امروزی استفاده نمود.

بعد از تدریس دسته‌بندی سبک‌ها، به مبحث دیگر که بسیار از آن می‌توان بهره برد و لازمه یک طراح مد و لباس می‌باشد، دانستن انواع سبک‌های امروزی است که در جهان امروز، متداول و محبوب هستند.

در کتاب هنرجو، به تعدادی از این نمونه سبک‌ها اشاره شده است. اسامی تعدادی از سبک‌های امروزی دنیا را در ادامه می‌بینید. که با واژه‌های انگلیسی آن، به هنرجو آموزش داده و از هنرجو بخواهید، تا بهتر بتوانند به بررسی آنان بپردازند.

سبک کلاسیک - سبک خیابانی - سبک هنری - سبک سنتی - سبک شیک - سبک پرزرق و برق - سبک رمانتیک - سبک دانش‌آموزی - سبک نامتعارف یا غیر رایج - سبک پسرانه - سبک روستایی .

**سبک کلاسیک:** لباس‌های سبک کلاسیک معمولاً دوخت‌های حرفه‌ای و زیبایی دارند و بسیار منظم و یک‌دست می‌باشند. سبک کلاسیک، پوششی است که

حالتی از ثبات و شکوه و وقار را القا می‌کند. افرادی که این سبک از پوشش را انتخاب می‌کنند، سبک‌های ماندگار را به مدل‌ها و سبک‌های زود گذر ترجیح می‌دهند. می‌توان از یک بلوز سفید ساده و یک شلوار راسته مشکی و کت سرمه‌ای یا مشکی به عنوان نمونه‌هایی از لباس‌های سبک کلاسیک محسوب نمود.

**سبک خیابانی:** سبک خیابانی معمولاً توسط جوانان در شهرهای بزرگ ایجاد می‌شود و به عنوان الگو قرار می‌گیرند که می‌توان این پوشش را به عنوان پوشش انسان‌های عادی محسوب نمود که تفاوت با لباس افراد مشهور دارد. برخی از نظریه‌پردازان مد، سبک خیابانی را نوعی هنر اجرا می‌دانند. این سبک را هر فرد می‌تواند به صورت علاقه شخصی و نمایش هویت خود به نمایش بگذارد. این سبک در قرن بیستم مورد توجه قرار گرفته است.

**سبک هنری:** این سبک از پوشش را همان‌طور که از نام آن مشخص است، بیشتر افراد هنرمند و کسانی که روحیه‌ای لطیف و هنردوست دارند، استفاده می‌کنند. در سبک هنری هنرهای دستی جایگاه خاص و ویژه‌ای دارند مانند تزیینات مختلف لباس و پارچه و زیورآلات و انواع بافت پارچه‌های دست بافت و...

**سبک سنتی:** در سبک سنتی معمولاً از پارچه‌ها و مدل‌ها و رنگ‌های غیرمعمول استفاده می‌شود و شبیه سبک هنری است. در فرهنگ پوشش غربی، ایده اصلی خود را از لباس کولی‌ها گرفته‌اند. از مشخصات اصلی این سبک، هنجارشکنی و استفاده از ایده‌های جدید است که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ میلادی در غرب بسیار محبوب و مورد توجه مردم بوده است. لباس‌هایی مانند بلوزهای روستایی و سربندها و پانچوها و شلوارهای جین سنگ‌شور شده و گردنبندها و دستبندهای متعدد، نمونه‌هایی از پوشش سبک سنتی می‌باشند.

**سبک شیک:** افرادی که سبک شیک را انتخاب می‌کنند، معمولاً بسیار ظاهری آراسته و جذاب داشته و از سبک پوشش کلاسیک هم استفاده می‌کنند.

**سبک پر زرق و برق:** در این سبک همان‌طور که از اسمش پیداست همه چیز پر زرق و برق است تا توجه‌ها را به خود جلب کنند. لباس‌ها و پوشش در این سبک بیشتر از اکلیل و پارچه‌های زری‌دار و پولک‌های براق و سنگ و نگین‌ها و تزیینات براق در آنها استفاده می‌شوند. مدل لباس‌ها، معمولاً نامتقارن و از چین‌ها و حلزونی‌های بزرگ و رنگ‌های متنوع و براق در آنها به کار گرفته می‌شوند.

**سبک رمانتیک:** پوشش‌های این سبک بیشتر از جنس پارچه‌های لطیف و تور و گیپور و پلیسه و چین و با طرح‌های گل و قلب و ستاره و خطوط منحنی، نقش پر رنگی داشته و بیشتر دیده می‌شوند.

**سبک دانش‌آموزی:** سبک دانش‌آموزی بر گرفته از لباس فرم دانش‌آموزان بوده است که توسط طراحانی مانند پری الیس و لیلی پولیتزر، معرفی شدند. این سبک در میان دانشجویان بسیار محبوب است. نمونه لباس‌های این سبک،

شامل دامن‌های پلیسه و یا فون، جوراب شلواری‌های ضخیم و یا جوراب نخی تا زانو، بلوزهای هتلی، پیراهن‌های مردانه، پاپیون، کراوات و نیز کفش‌های اسپرت و بدون پاشنه می‌باشند و به همراه یک ساعت مچی اسپرت بر مچ دستان به عنوان زیورآلات استفاده می‌شوند.

**سبک نامتعارف:** در این سبک، پوشش‌ها به صورت لباس‌های غیرمعمول و متفاوت بوده و از رنگ‌های قوی و گلدوزی و طرح‌های تزئینی نامتداول با چاپ‌های شلوغ، به همراه زیورآلات براق و درخشان استفاده می‌گردد. ممکن است آن پوشش در کشور یا منطقه‌ای دیگر، معمول باشد ولی در جایی دیگر، نامتعارف به نظر برسد.

**سبک پسرانه:** در این سبک به طور معمول، لباس‌ها آزاد بوده و لباس جذبی نمی‌پوشند و معمولاً دخترانی که علاقه‌ای به لباس‌های پرزرق و برق و کفش‌های پاشنه بلند ندارند، این سبک را انتخاب می‌کنند.

نمونه‌هایی از تیشرت‌هایی با طرح گرافیکی و پیراهن‌های مردانه و شلوارهای کتان و جین و کفش‌های اسپرت، استفاده می‌کنند که از لباس‌های سبک پسرانه محسوب می‌شوند. و از زیورآلاتی به غیر از ساعت مچی، استفاده نمی‌کنند.

**سبک روستایی:** این پوشش از لباس‌هایی با سبک قدیمی و روستایی استفاده می‌کنند. لباس‌های متداول این سبک در بین دهه‌های ۱۹۲۰ تا ۱۹۹۰ میلادی پوشیده می‌شدند. در این سبک گاهی در کنار لباس‌های قدیمی از زیورآلات مدرن و امروزی هم استفاده می‌کنند.

هنرآموز محترم از هنرجویان خود بخواهید تا با تحقیق و بررسی بیشتر، نمونه‌های دیگر از سبک‌های دنیا را هم بیابند و در آلبوم کار خود اضافه نمایند.

بعد از یادگیری انواع سبک‌های متداول در دنیا، باید موارد دیگر را هم مورد بررسی قرار دهیم. اینکه کدام سبک‌ها را در کشور خودمان استفاده می‌کنیم؟ با توجه به فرهنگ و عرف جامعه خودمان، کدام موارد مناسب مردم جامعه ما می‌باشند؟ به هنرجویان خود بیاموزید که تفاوت مد با سبک در چیست و قبل از تدریس سؤالاتی را مطرح کنید:

■ مد چیست و از آن چه می‌دانید؟

■ سبک یا استایل چیست و از آن چه می‌دانید؟

■ آیا مد با سبک تفاوت دارند؟ تفاوت آنها را در چه نکاتی می‌دانید؟

بعد از پرسش، پاسخ‌های هنرجویان را شنیده و سپس به تفاوت بین مد و سبک بپردازید. اصطلاحات مد و سبک در اطرافمان خیلی استفاده می‌شوند. با این حال بسیاری از افراد تفاوت این دو را نمی‌دانند.

مد در مورد لباس پوشیدن با توجه به مد روز است ولی سبک، بیشتر در مورد خود بودن است.

مد یا همان فشن، در حال حاضر وجود دارد و زودگذر و ظاهری است. مد یک گرایش

و روند گروهی بوده که به وسیله طراحان مد، انجام می‌شوند و در مجموعه‌های خود در هر فصل ارائه می‌دهند. و معمولاً خیلی زود مدل‌های جدیدتر جایگزین مدل‌های قبلی می‌شوند. البته در پودمان بعد درباره مد، بیشتر می‌خوانیم. سبک یا همان استایل، برای هر کسی منحصر به فرد و خاص آن فرد محسوب می‌شوند. و ابدی و همیشگی می‌باشند. سبک، باطنی و ناشی از درون فرد بوده و با توجه به شخصیت و بدن فرد، به صورت سفارشی انجام می‌شوند. این عقیده شخصی خودمان است که لباس و لوازم جانبی را با انتخاب خود داشته باشیم و خودمان انتخابشان کنیم.



اولین و مهم‌ترین قدم در انتخاب لباس برای خود، این است که فرد روی اعتماد به نفس خودش برنامه‌ریزی داشته باشد. این اعتماد به نفس به دیگران می‌گوید که تو به خودت احترام می‌گذاری و خودت را دوست داری و فقط برای خودت لباس می‌پوشی نه برای کس دیگری. خانم‌هایی که سبک و استایل شخصی خودشان را دارند، بسیار قدرتمند و جذاب هستند و می‌دانند که چه کسی هستند و می‌دانند که چه چیزی را می‌خواهند. لباس آنها نشان می‌دهد که چه احساسی در طول روز دارند.



جهت انتخاب استایل یا سبک برای خود، هیچ قانونی وجود ندارد ولی پایه‌های اصلی و مهمی وجود دارند. کسی که نکاتی از استایل یا سبک را می‌داند، می‌تواند سبک شخصی خود را مشخص نماید. به نکات زیر توجه کنید.

۱ او می‌داند چه چیزهایی را دوست دارد تا بخرد و چه چیزهایی برایش خوب است و به فرم اندامی او می‌آید.

۲ پایه و اساس علاقه‌مندی‌اش به مدل لباس را می‌داند. مثلاً اینکه ترنج کت کلاسیک یا پیراهن و لباس‌های کوتاه و... را دوست دارد. با این کار پایه استایل خود را می‌سازد.

۳ او لباس‌هایی که از مد افتاده باشند ولی احساسش نسبت به آن مدل خوب باشد را دوست داشته و آن را می‌خرد و به خانه می‌برد.

۴ درباره اهمیت کفش‌ها می‌داند و کفش‌های متنوعی دارد تا راحت‌تر با لباس‌های خود چیدمان داشته باشد.

۵ درباره اکسسوری‌ها هم اطلاعات دارد. مانند: کیف، گردنبند، گوشواره، دستبند و... .

۶ یک خیاط خوب را هم می‌شناسد.

۷ نباید طعمه مد و فشن شود، و هر گرایش و مد را به این دلیل که مد است و همه آن را انتخاب می‌کنند، او هم انتخاب کند.

۸ پول، اصل قضیه برای انتخاب سبک و استایلمان نیست. مثلاً ممکن است یک گوشواره دست‌ساز را از یک فروشگاه ساده بخرید ولی مانند یک گوشواره الماس از

آن در استایل شخصیتان استفاده کنید.

**۹** می‌داند که چطور لباس‌هایش را چیدمان و ترکیب‌بندی کند یا همان دانستن اصول ست کردن.

**۱۰** می‌داند که هر روز لازم نیست یک استایل زیبا و کامل و بدون نقص داشته باشد.

یکی از کارهای مهم و خلاقانه که یک طراح لباس می‌تواند برای افراد مختلف پیشنهاد دهد، ایجاد یک کمد لباس مناسب است. که در فصل‌های مختلف دسته‌بندی‌های خاص خودش را داشته باشد.



بهتر است که در انتخاب کمد لباسمان، دقت داشته باشیم. الهام گرفتن از ۱۰ تکه لباس که خیلی قابل توجه باشند، راحت‌تر است از اینکه ۳۰ تکه لباس داشته باشیم. گزینه‌های کلیدی را برای خود نگه داشته باشید و بقیه را کنار بگذارید و اهمیت ندارد، لباسی باشد که مدت‌ها پوشیده‌اید یا مد روز باشد، اگر استایل مورد علاقه شما نباشد باید کنار گذاشته شود. شما ممکن است تا به حال، با وجود داشتن لباس‌های زیادی در کمد لباس‌هایتان، برایتان پیش آمده باشد که با این وجود لباسی برای پوشیدن ندارید. پس بهتر است در ابتدا، کمد لباس خود را ساماندهی کرده و سپس تغییراتی در عادت‌های خرید لباس خود ایجاد کنید. در این بخش به نکاتی اشاره می‌کنیم تا به شما کمک کند تا کمد لباس مناسبی برای استایل شخصی خود داشته باشید.

**۱** ابتدا لباس‌هایی که نمی‌پوشید و تنخور مناسبی برای اندامتان ندارند را کنار بگذارید. البته گفتنش راحت است ولی انجام این کار کمی مشکل می‌باشد.

**۲** حالا با خودتان قرار بگذارید که لباس‌های سایز خودتان را بخرید. اگر سایز شما ۴۲ است، لباس‌های سایز کوچک‌تر را تهیه نکنید به این امید که قرار است لاغرتر شوید و سایز کم کنید. بهتر است واقع‌گرایانه انتخاب کنید و از لباس‌تان در



لحظه، لذت ببرید.

**۲** خیلی زود گول تخفیف‌ها را نخورید، که چون تخفیف دارد پس بخرم. به‌طور مثال اگر لباسی که در تخفیف ۱۰۰ هزار تومان است، صرفاً به این دلیل که قیمت اصلی آن ۲۰۰ هزار تومان می‌باشد، خریداری نکنید مخصوصاً اینکه نیاز ندارید و قرار نیست به عنوان لباس مورد علاقه‌تان آن را بپوشید.

**۴** صرفاً بر اساس مد روز بودن، استایل و سبک خود را انتخاب نکنید. مثلاً اگر پیراهن زرد کوتاه مد باشد ولی مناسب فرم اندامی شما نباشد، نباید خریداری کنید.

**۵** وقتی می‌خواهید تغییراتی ایجاد کنید، شجاع باشید و احساسی برخورد نکنید. اینکه این لباس را به خاطر قیمت زیادی که برای آن پرداخت کرده‌اید، آن را در کمد لباس‌تان نگه ندارید، می‌توانید آن را به مؤسسه خیریه‌ای اهدا کنید. معمولاً اگر لباس‌هایی را که چند سال نپوشیده‌اید و در کمد نگه داشتید، از این پس هم نخواهید پوشید.

چارچوب و ساختار کمد لباس‌تان تشکیل شده است از گزینه‌های اصلی و ضروری که مناسب سبک و استایل شما باشد و همیشه شیک بوده و با هر چیدمان لباس‌های دیگر، می‌توانید ست کرده و استفاده نمایید.

هنرآموز محترم از هنرجویان خود بخواهید تا کمد لباس‌های خود را دسته‌بندی کرده و طبق سبک مورد علاقه خود، لباس‌هایشان را نگهداری نمایند.

به عنوان تکلیف از او بخواهید با ذکر اسامی لباس‌ها، یک کمد لباس مناسب استایل خود، در آلبوم کار خود، با تصاویر آنان، ارائه دهند.



در پودمان‌های پیشرو بعد از یادگیری بقیه مطالب، بهتر می‌توانند به اصول ست کردن و چیدمان لباس‌هایشان، مسلط شده و به صورت کاربردی‌تر در حوضه مد و لباس ادامه دهند.

## پاسخ خود آزمایی‌ها

**۱** یک طراح لباس چه مواردی را برای خلق یک اثر خوب باید رعایت کند؟

یک طراح لباس باید جنبه‌های متفاوتی از پوشش و مدل‌های لباس را مانند جنبه‌های زیبایی و هنر و کاربرد لباس، فرهنگ جامعه مورد نظر و حتی نوع اقلیم آب و هوایی را در نظر داشته باشد تا بتواند یک اثر خوب را خلق نماید.

**۲** تن پوش‌های زنانه به چند دسته تقسیم می‌شوند، نام ببرید.  
تن پوش‌های زنانه به چهار دسته تقسیم می‌شوند. ۱- بالاتن پوش ۲- پایین تن پوش ۳- روپوش‌ها و پیراهن‌ها ۴- اتصالات

**۳** چند نمونه از بالاتن پوش‌ها را نام ببرید و خصوصیاتشان را تعریف کنید.  
نمونه‌هایی که در جدول در کتاب هنرجو آمده است را باید نام ببرند و ویژگی‌های هر کدام را توضیح دهند. مانند: ملوانی، بلوز، پولوور، تونیک، تیشرت، پولوشرت و بلوز یقه اسکی.

**۴** تفاوت دامن هشت ترک و دامن گودت‌دار چیست؟  
دامن گودت‌دار از همان الگوی دامن هشت ترک بوده با این تفاوت که در بین ترک‌های دامن، تکه پارچه مثلثی شکل از پایین تا بالا دوخته می‌شود و گشادی بیشتری را در لبه دامن ایجاد می‌کند.

**۵** کدام پوشش است که دامداران، کشاورزان و نقاشان ساختمان از آن استفاده می‌کنند؟  
شلوار پیش‌سینه‌دار

**۶** ویژگی‌های روپوش‌های دافل و پارکا را توضیح دهید.  
دافل: این روپوش معمولاً از خز مصنوعی تهیه شده و جلوی آن با بندینگ‌هایی به دور دکمه بسته می‌شوند.

پارکا: نوعی کت و کاپشن همراه با کلاه است که کلاه آن دارای پوششی از پوست یا خز مصنوعی بوده و معمولاً از پارچه‌های ضد آب دوخته می‌شوند.

**۷** یقه برگردان را توضیح داده و چند نمونه از مدل‌های آن را نام ببرید.  
یقه برگرد به یقه‌هایی گفته می‌شود دارای برگرد هستند و تکه‌ای از یقه روی بالاتنه طراحی و برس شده است طوری که تکه‌ای از آن جدا است و تکه‌ای دیگر به یقه دوخته می‌شود. مانند: یقه انگلیسی، انگلیسی اولستر، یقه شال و یقه دیاموند.

**۸** تفاوت یقه انگلیسی تب و یقه انگلیسی پیک را توضیح دهید.  
تفاوت اصلی این دو یقه در این است که در یقه پیک، گوشه‌های برگردان به صورت نوک تیز و به سمت بالا طراحی می‌شوند ولی در یقه تب، گوشه‌های برگردان به سمت پایین بوده و دارای پهنای زیادی است.

## ۹ واژه سبک را تعریف کنید.

سبک پوشش به خصوصیتی اطلاق می‌شود که لباسی را از لباسی دیگر متمایز می‌کند.

## ۱۰ سبک محلی چیست؟ چند نمونه از انواع آن را نام ببرید.

این نوع از تقسیم‌بندی سبک براساس منطقه جغرافیایی است و بیشتر فرهنگ‌های دنیا، سبک‌های پوشش مخصوص به خود را دارند که بر پایه سنت‌های محلی و آب و هوای منطقه شکل گرفته‌اند. نمونه‌هایی مانند: اسکیموها، آفریقایی‌ها، سرخپوستان و...

## ۱۱ یک نمونه از سبک‌های فرهنگی را نام ببرید و نظراتان را درباره ویژگی‌های آن بیان کنید.

هنری و یا ورزشی. سبک پوشش فرهنگی، تعلق فرد به این گروه‌ها در هر منطقه جغرافیایی و با هر قومیتی را نشان می‌دهد.

## ۱۲ ویژگی‌های سبک کلاسیک را توضیح دهید.

این پوشش در دهه‌های اخیر همیشه محبوب بوده‌اند. این سبک معمولاً از پارچه‌های درجه یک تهیه می‌شوند و دوخت‌های بسیار حرفه‌ای دارند و حالتی از وقار، شکوه و اعتماد به نفس را القا می‌کند و رنگ‌های این سبک معمولاً رنگ‌های خنثی هستند که گاهی با سبز و قرمز ترکیب می‌شوند و تزیینات بسیار ساده در این سبک مورد استفاده قرار می‌گیرد.

## ۱۳ چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی میان سبک‌های سنتی و هنری وجود دارد؟ شباهت: سبک سنتی هم مثل سبک هنری، ردپاهایی از هنر و خلاقیت در خود دارد.

**تفاوت:** در سبک سنتی تقریباً از پارچه‌ها و مدل‌ها و رنگ‌های غیرمعمول استفاده می‌شود و در سبک هنری از مدل‌های منحصر به فرد استفاده می‌شود و متعلق به افراد خلاق و هنرمند است.

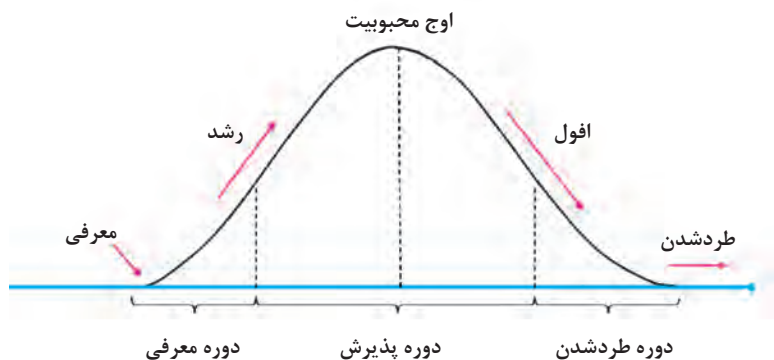
## واحد یادگیری ۱

### چرخه مد

در پودمان قبل درباره تفاوت مد و سبک، نکاتی را گفته‌ایم. در این پودمان به مد و چرخه مد می‌پردازیم. سبکی که برای مدتی محبوبیت می‌یابد و همه‌گیر می‌شود مد نام دارد. از هنرجویان خود سؤالاتی را که در بخش فکر کنید کتاب هنرچو آورده‌ایم را پرسیده و آنان را به صحبت و بررسی در این مورد تشویق نمایید. مثلاً: آیا می‌دانید نقطه آغاز هر مد کجاست؟ وقتی فردی لباسی را انتخاب می‌کند و می‌خرد به این معنی است که، سبک آن را پذیرفته و وقتی تعداد افرادی که آن سبک را خریداری می‌کنند افزایش یابد آن سبک مد می‌شود و این نقطه آغاز چرخه مد برای یک سبک پوشش است. یکی از مهم‌ترین مفاهیم دنیای مد «تغییر» است.

آیا همه مدها ماندگار هستند؟ البته که همه مدها زودگذر می‌باشند. برخی از مدها چرخ‌های طولانی داشته و برخی دیگر مدت زمان کوتاهی می‌توانند باقی بمانند. برخی هم در طول تاریخ تکرار می‌شوند و چرخه حیاتشان دوباره آغاز می‌شوند. باید توجه داشت یک مد در طول چرخه حیاتش در یک وضعیت ثابت نبوده و مراحل مختلفی را طی می‌کند. مسیری که مد از شروع پیدایش تا زوال و طرد شدنش طی می‌کند، چرخه مد می‌گویند.

یک طراح مد موفق کسی است که درک درست و عمیقی از چرخه مدهای پیشین و مدهای زمان حال داشته باشد. پژوهش و بررسی در بازار، اطلاعاتی را در اختیار طراحان می‌گذارد که باعث درک عمیقتر شما از طبقه‌ها و سطوح مختلف بازار مد، می‌شود. وقتی به این فکر کنید که طراحی‌های شما، به کدام بازار مد، تعلق دارد و چه مدت زمانی سبک شما ادامه خواهد یافت، از جمله پرسش‌هایی است که باید به عنوان یک طراح مد از خود داشته باشید. در نمودار چرخه مد می‌بینید که چرخه مد، پنج مرحله دارد. معرفی، رشد، اوج، افول و طرد شدن.



بیشتر سبک‌های مد در مرحله معرفی، با قیمت‌های بسیار بالایی معرفی و ارائه می‌شوند که فقط افراد خاصی از مجموعه‌های در حال معرفی این طراحان مد مشهور و معروف، بازدید کرده و توان خرید از آن مجموعه را دارند. در ادامه به تشریح پنج مرحله از نمودار چرخه مد می‌پردازیم.

در مرحله معرفی، عواملی که در جریان روندهای مد و وارد کردن یک سبک چرخه مد، دخالت دارند شامل، ۱- مراکز آموزشی مد مانند: دانشگاه‌ها و مؤسسات و ۲- رسانه‌ها و سوپرستارها و ۳- شخصیت‌های محبوب و ۴- طراحان برندهای مطرح می‌باشند. با توجه به توضیحاتی که در موارد بالا، در کتاب هنرجو آمده است برای هنرجویان به طور کامل توضیح داده و سپس تکلیف کار در کلاس زیر را از آنها خواسته تا در کلاس انجام دهند.

هنرآموز محترم، نظرات هنرجویان را پرسیده و بعد از دانستن این موارد از آنها بخواهید، مثال‌هایی را که در جامعه خود دیده‌اند و وجود دارند را مطرح و در کلاس به عنوان تکلیف کار در کلاس، متن مناسبی را بنویسند. سپس از آنها بخواهید تا در کلاس متن خود را خوانده و ارائه دهند.

همان‌طور که در جدول چرخه مد می‌بینید مرحله دوم، مرحله رشد بوده که دومین مرحله از یک سبک در چرخه مد می‌باشد. در این دوره اگر یک سبک مد توسط تعداد زیادی از مردم خریداری و پوشیده شوند، مورد توجه قرار گرفته و تولیدکنندگان و طراحان این سبک مورد علاقه مردم را تقلید و تکرار می‌کنند یا با الهام گرفتن، طرح‌هایی را خلق می‌کنند. در این مرحله قیمت‌ها متعادل‌تر می‌شوند و در دسترس عموم مردم قرار می‌گیرند. و همه جا از جمله فروشگاه‌ها و رسانه‌ها، بر تن مردم در مهمانی‌ها و خیابان دیده می‌شوند و به این ترتیب، مدل‌های ارزان قیمت‌تر هم از آن سبک وارد بازار می‌شوند که بعد از این رشد، به اوج محبوبیت خود می‌رسند.

در مرحله سوم، یعنی مرحله اوج، سبک مورد نظر به تولید انبوه رسیده و در اوج محبوبیت خود قرار می‌گیرد که بیشترین فروش را هم خواهند داشت. سبک‌هایی که مدت زمان طولانی‌تری در این مرحله می‌مانند و محبوبیت طولانی‌تری دارند، به نوعی سبک کلاسیک، تبدیل می‌شوند و ماندگاری نسبی می‌یابند. و به این معناست که حتی پس از مرحله طرد شدن هم هیچگاه به‌طور کامل، کنار گذاشته نمی‌شوند و عده‌ای همیشه طرفدار آن بوده و در بعضی فروشگاه‌ها می‌توان آن مدل‌ها را پیدا نمود.

در مرحله افول، افرادی که به مد اهمیت می‌دهند، به خاطر تولید انبوه و کپی بیش از اندازه از آن سبک، دلزده شده و چون از نظر آنها تکراری شده، به دنبال سبک جدید و تازه‌ای می‌گردند. چون برای سبکی که همه جا هست و همه می‌پوشند، معمولاً حاضر نیستند پول زیادی بپردازند و در آخر، این سبک‌ها به قسمت حراج و سپس در جامعه و فروشگاه‌ها، خیلی کم‌رنگ می‌شوند.

در مرحله آخر، یعنی مرحله طرد شدن، چون افراد تمایلی به خرید و پوشیدن این سبک را ندارند، و هرچه قدر هم این محصولات ارزان باشند، حاضر به خرید نیستند و به اصطلاح دیگر این سبک و مدل‌ها، مشتری ندارند، تولیدکنندگان نیز از تولید دست کشیده و این سبک کم کم از بازارها خارج می‌شوند.

## تئوری‌های مد

تئوری واژه‌ای با ریشه یونانی و به معنای پژوهش و تحقیق است. و نوعی تفکر اندیشمندانه می‌باشد. در واقع، نظریه یا تئوری، امکان توصیف واقعیات و پیش‌بینی وضعیت آینده را فراهم می‌کند و به پرسش‌های چرا، چگونه و چه چیز، پاسخ می‌دهد.



در بخش‌های قبلی درباره مد، آموخته‌ایم و می‌دانیم مدها دائماً در حال تغییر و تحول بوده و مانگار و همیشگی نیستند و گاهی فقط زمان بیشتری را دوام می‌آورند. با توجه به پیشرفت زیادی که در زمینه تکنولوژی در دنیا داریم، مفاهیم مربوط به طراحی مد و لباس بسیار مورد توجه نظریه پردازان و جامعه شناسان قرار گرفته است. یکی از جامعه شناسان سرشناس به نام توریستین وبلن، تئوری‌ای را به نام تئوری از بالا به پایین ارائه داد. همانطور که در کتاب هنرجو به‌طور کامل توضیح داده شد، آن مد در اختیار طبقات مرفه جامعه قرار داشت و سپس، افراد طبقات پایین جامعه از آنان پیروی کرده و آن مد به طبقات پایین‌تر هم رسیده و آن لباس‌ها را می‌پوشند. در واقع این تئوری نشان می‌دهد که، پوشش و سبک زندگی افراد طبقات بالای جامعه، چگونه بر طبقات پایین‌تر، تأثیر می‌گذارند. تئوری دیگری هم وجود دارد که برعکس تئوری قبل، نظریه پایین به بالا را داده بود. این سبک ممکن است با مدخیابانی یا جوانان شروع شود و به تدریج به سمت بالا حرکت کند، تا مورد قبول افراد قدیمی و ثروتمند، قرار گرفته و پوشیده شوند. نمونه این مدها مانند کاپشن‌های چرمی هستند که در ابتدا مورد استفاده افرادی مانند موتور سواران و مکانیک‌ها به دلیل جنس محکم و کاربرد حفاظتی که داشته مورد استفاده بوده و کمتر به دلیل زیبایی پوشیده می‌شدند. در این موارد، اگر این نوع لباس را شخصیت‌های مشهور، بپوشند، مورد توجه طبقات بالا قرار می‌گیرند. نظریه‌ای دیگر هم وجود دارد که، تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی بر سلیقه لباس‌ها و پوشش مردم را مورد بررسی قرار داده و به رابطه مد و هنرهای کاربردی می‌پردازد که به قانون لاور معروف است و این نظریه را آقای جیمز لاور، که مورخ هنری و متخصص تاریخ لباس بوده، داده است.

بی قید و بند	۱۰ سال پیش از شروع
گستاخانه	۵ سال پیش از شروع
جسورانه	۱ سال پیش از شروع
شیک	در زمان مد بودن
دُمده	۱ سال پس از مد بودن
شنیع	۱۰ سال پس از مد بودن
مضحک	۲۰ سال پس از مد بودن
سرگرم کننده	۳۰ سال پس از مد بودن
عجیب و غریب	۵۰ سال پس از مد بودن
جذاب	۷۰ سال پس از مد بودن
رومانتیک	۱۰۰ سال پس از مد بودن
زیبا	۱۵۰ سال پس از مد بودن

## واحد یادگیری ۲

### تحلیل فرم‌های اندامی در طراحی لباس

یکی دیگر از موضوعاتی که بسیار زیاد برای یک طراح لباس و مد، اهمیت دارد، دانستن و داشتن اطلاعات علمی در رابطه با فرم‌های اندامی و انتخاب لباس‌های مناسب آن اندام‌ها می‌باشند. در شروع تدریس این واحد یادگیری، قبل از اینکه توضیح و تدریس خود را آغاز نمایید، حتماً از سؤالاتی که در فکر کنید کتاب هنرجو، آمده است، بحث و گفتگو را با هنرجویان مطرح و آنها را به فکر کردن و پاسخ دادن تشویق نمایید. تا به عنوان طراحان لباس آینده، اعتماد به نفس آنان را تقویت و بالا ببرید. باید از هنرجویان بخواهید که در مورد هر یک از سؤالات شما، پاسخی را برای آن بیابند، حتی اگر به درستی پاسخ نگویند.

هنرآموز محترم یکی از اهداف این کتاب، یادگیری علمی در رابطه با مد و لباس بوده و اینکه بتوانیم توانایی هنرجویان را برای صحبت و سخنرانی کوتاه در رابطه با موضوعات مد و لباس و مخصوصاً واحدهای یادگیری که در این کتاب آمده است، را تقویت و بالا ببریم تا بتوانند در کلاس و جمع‌های بزرگتر سخنرانی داشته باشند. وقتی که سؤالات را مطرح می‌کنید، زمان کافی برای بحث و گفتگو به هنرجویان داده و به پاسخ‌هایشان خوب گوش کنید و سپس توضیحات و تدریس خود را آغاز نمایید. و به سؤالات مطرح شده به درستی پاسخ داده و از هنرجویان بخواهید تا یادداشت نمایند.

#### سؤالات فکر کنید:

**مهم‌ترین نکات، جهت شناسایی فرم‌های اندامی چه مواردی هستند؟**  
برای تشخیص فرم اصلی اندام هر شخص، انجام تقسیمات طولی و عرضی اندام هر فرد ضروری می‌باشند.

#### آیا هر مدل لباسی که بخواهیم می‌توانیم بپوشیم؟

جهت انتخاب مناسب‌ترین لباس، بهتر است نکاتی رعایت شوند زیرا ما هر مدل لباسی را نمی‌توانیم بپوشیم. اول اینکه باید فرم اندامی خود را بشناسیم. دوم اینکه



تناسبات طولی و عرضی اندام خود را بررسی نماییم. سوم اینکه بتوانیم لباس مناسب اندام خود را انتخاب نماییم.

**چطور می‌توانیم برای تمام فرم‌های اندامی لباس‌های زیبا و جذاب داشته باشیم؟**

حتی اگر اندام ما دارای عیوبی باشند، اهمیتی ندارد زیرا با به‌دست آوردن اطلاعات علمی درست و شناخت اندام خود و انتخاب صحیح لباس، می‌توانیم متعادل و جذاب‌تر به نظر برسیم.

**چطور می‌توان افراد را از اندام خود راضی نگه داشت؟**

زمانی که فرد از اندام خود راضی نباشد، به این معناست که به‌طور حتم، قسمتی از اندام او کمی با سایزهای استاندارد، متفاوت است. که این موارد باعث نارضایتی افراد خواهد شد. اما وقتی که ما اطلاعات درستی از اندام خود داشته باشیم و با توجه به قوانین هر فرم اندامی، می‌توانیم لباس مناسب اندام خود را انتخاب نماییم و آن قسمت از عیب اندام خود را بپوشانیم و به این ترتیب ظاهری متعادل و جذاب برای خود بسازیم. در این صورت می‌توانیم از اندام خود با هر فرم اندامی که داشته‌ایم، رضایتمند باشیم.

برای تشخیص فرم اصلی اندام هر شخص، انجام تقسیمات طولی و عرضی شخص، ضروری می‌باشند.

سه قسمت اصلی اندام شامل:

۱ قسمت بالاتنه

۲ قسمت میانه اندام

۳ قسمت پایین‌تنه

این قسمت از اندام‌ها در شرایطی مانند: چاقی، لاغری، کوتاهی، بلندی، انحنا داشتن و یا برجسته بودن نسبت به یکدیگر، شکل‌های متفاوتی از اندام را نشان می‌دهند.

هنرآموز محترم تدریس را هم‌زمان با نشان دادن تصویر آن فرم اندام که تقسیمات روی آن نشان داده شده است را از ویدئوپروژکتور برای هنرجویان نمایش دهید تا بهتر در ذهن آنان جای گیرد. و نیز بعد از تدریس این بخش، از هنرجویان خود به‌صورت مکرر سؤالات را پرسیده تا پاسخ دهند.

## فرم‌های اندامی زنانه

فرم‌های اندامی زنانه به پنج دسته تقسیم می‌شوند که شامل:

۱ اندام بالاتنه درشت

۲ اندام پایین‌تنه درشت

۳ اندام بالاتنه و پایین تنه درشت

۴ اندام میانه درشت مستطیل

۵ اندام میانه درشت سیب

حالا سؤال دیگری را برای هنرجویان مطرح نمایید. و بحث و گفتگوی آنان را با دقت گوش دهید.

به نظر شما بهترین فرم اندام‌ها، چه مشخصاتی می‌توانند داشته باشند؟ اندام‌هایی که در سه قسمت، بالاتنه و میانه و پایین تنه، دارای اندازه‌های عرضی و طولی متناسبی با یکدیگر هستند و به دلیل ویژگی‌های خاص اندامی‌شان مورد توجه بوده‌اند، به بهترین فرم اندامی شناخته می‌شوند که بقیه فرم‌های اندامی با این فرم که بهترین محسوب می‌شوند، مقایسه و سنجیده می‌گردند.

در کتاب هنرجویان توضیحات کاملی از این پنج فرم اندام زنانه، همراه با تصاویر مناسب آنها، نشان داده شده است. شما می‌توانید هم‌زمان، با نشان دادن این تصاویر از ویدئوپروژکتور، در کلاس به تدریس ادامه داده و توضیحات لازم هر فرم اندام را بدهید.

**۱ اندام بالاتنه درشت:** این نوع از اندام به نام دیگری هم شناخته می‌شوند، که مثلث وارونه می‌نامند. یعنی پهن‌ترین قسمت این نوع از اندام‌ها در سرشانه‌ها به چشم می‌خورند. و پایین تنه‌ای لاغر و باریک و مسطح دارند و این فرم اندامی، معمولاً لاغر و بلند دیده می‌شوند که به اندام پسرانه شبیه و معروف هستند. همین خصوصیات اندامی باعث شده تا این گروه بتوانند، لباس‌های بسیار متفاوت و متنوعی را برای خود انتخاب نمایند. و به نام اندام مخروطی نیز شناخته می‌شوند. در تصویر روی پروژکتور، نشان دهید که با کشیدن دو خط موازی از سرشانه‌ها به پایین، می‌بینید که پهنای باسن، بسیار کوچک‌تر از پهنای سرشانه‌ها می‌باشند و از خطوط موازی فاصله دارند.

**۲ اندام پایین تنه درشت:** این نوع از اندام به نام فرم گلابی شناخته می‌شوند که دارای باسن پهن‌تر از سرشانه‌ها، می‌باشند. این فرم اندامی، پایین تنه‌ای درشت‌تر از بالاتنه دارند و نسبتاً دارای ران‌های چاق هستند. آنها دارای شانه‌های باریک و کم‌عرض و سینه‌هایی کوچک و نیز کمری لاغر و بلند دارند و نیز به نام فرم مثلثی هم شناخته می‌شوند. اگر خط موازی را به باسن بچسبانیم، می‌بینیم که شانه‌ها از آن فاصله داشته و کوچک‌ترند.

**۳ اندام بالاتنه و پایین تنه درشت:** این نوع از اندام به نام فرم ساعت شنی شناخته می‌شوند که بالاتنه و پایین تنه‌ای عریض و پر، و هم‌اندازه داشته ولی دارای کمر و میانه‌ای باریک می‌باشند. این فرم اندامی یکی از زیباترین و جذاب‌ترین فرم اندام‌ها، شناخته شده‌اند.

**۴ اندام میانه درشت سیب:** این نوع از اندام به نام فرم سیب نامیده می‌شوند.

و به خاطر گردی اندام به این نام معروف می‌باشند. دارای سینه‌هایی مناسب ولی دارای شکم بزرگ‌تر از سینه می‌باشند. معمولاً کمر و میانه‌ای هم پر و چاق دارند. و نیز باسن تخت و مسطح داشته و دارای پاهایی لاغرتر از بالاتنه چاق خود دارند. البته برخی هم دارای پاهایی بزرگ می‌باشند.

**۵ اندام میانه درشت مستطیل:** این نوع از فرم اندامی به فرم مستطیل یا آجر شناخته می‌شوند. مهم‌ترین نکته در فرم اندامی آجر، این است که دارای کمری بدون انحنا و میانه‌ای پر می‌باشند و دارای شانه‌ها و باسن و کمر هم‌اندازه و برابر و سینه‌ای کوچک بوده و قسمت برجسته مشخصی در اندام خود ندارند. هنرآموز محترم، تصاویر مناسبی را از نمونه‌های فرم‌های اندامی در ویدئو پروژکتور، به هنرجویان نشان داده و ارائه دهید.

هنرآموز محترم بعد از تدریس و آموزش این مبحث، به عنوان تکلیف منزل، از هنرجویان بخواهید، تصاویری با مشخصات پنج فرم اندامی زنانه را در صفحاتی، چیدمان و به همراه توضیحات مناسب، در جلسه بعد ارائه دهند. که باید در آلبوم تحویل کار، آخر پودمان بگنجانند.

پس از یادگیری هنرجویان در بخش فرم‌های اندامی، باید توضیحات اضافه‌تری را به اطلاعات آنان اضافه کنید. از آن جمله می‌توان به مواردی همچون، تنوع بیشتر، فرم‌های اندامی اشاره نمود. هر کدام از این پنج فرم اندامی را می‌توان به فرم‌های بیشتری تقسیم نمود، که به هنرجویان کمک می‌کند تا با زیرمجموعه برخی از فرم‌های اندامی آشنا شده تا بتوانند برای انتخاب لباس‌ها، به‌عنوان یک طراح لباس، راهنمای خوبی برای افراد با اندام‌های مختلف باشند.

اندام بالاتنه درشت که به نام فرم مثلث وارونه یا فرم مخروطی معرفی شدند، دو زیر مجموعه دیگر نیز داشته است. که به نام‌های فرم آب‌نبات چوبی و دیگری فرم جام شناخته می‌شوند.

در فرم آب‌نبات چوبی، به غیر از سرشانه‌ها، سینه‌های بزرگی هم دارند ولی در عین حال پایین‌تنه‌ای لاغر و کم عرض داشته که، باعث دو سایزه شدن اندام آنها می‌شوند، چون سایز بالاتنه و پایین‌تنه آنها با هم تفاوت دارند، خیلی سخت لباس‌های خود را از فروشگاه‌ها تهیه می‌نمایند. اغلب این افراد اندام خود را بی‌قواره و نافرمان می‌دانند.

اندام جام یا گیلان پایه دار، شباهت‌هایی با فرم آب‌نبات چوبی هم دارد یعنی دارای سینه‌های بزرگ و پایین‌تنه‌ای باریک و لاغر ولی در مقابل دارای کمری بی‌انحنا و نیز پاهایی لاغر و بلند می‌باشند. آنها باید در انتخاب لباس‌هایشان، بر زیبایی پاهای بلند خود تأکید بیشتری نموده و لباس‌هایی که بالاتنه را لاغر و کم عرض و کوچک‌تر نشان می‌دهند را انتخاب کنند.

در اندام پایین‌تنه درشت که به نام فرم گلابی یا مثلثی معرفی شدند، دو فرم دیگر

نیز در زیر مجموعه این اندام قرار دارند که به نام‌های فرم زنگوله و دیگری فرم بطری شناخته می‌شوند.

در فرم زنگوله در عین حال که شباهت‌هایی با اندام گلابی دارند، همچون شانه‌های باریک و سینه‌های کوچک، ولی با این حال بر خلاف اندام گلابی، کمر و میانه‌ای پهن و پر، داشته و ران‌ها نیز درشت و چاق هستند. این افراد با بالاتر رفتن سن، به اندازه دور شکم و کمر آنها اضافه شده و چاق‌تر از قبل دیده می‌شوند. ولی با انتخاب درست لباس‌هایشان می‌توانند عیوب اندام خود را پوشانده و جذاب به نظر برسند.

در اندام فرم بطری، علاوه بر شانه‌های باریک و کم عرض و سینه‌های کوچک، دارای میانه و کمری بلند و لاغر بوده و نیز ران‌هایی پهن‌تر از باسن دارند. که اغلب به خاطر ران‌های بزرگ، بسیار خود را نافرمان دانسته و همیشه سعی در پنهان کردن آن دارند. ولی با انتخاب صحیح لباس و اینکه کمر و میانه‌ای بلند و زیبا دارند می‌توانند، اندامی جذاب داشته باشند.

در اندام بالاتنه و پایین‌تنه درشت، که به نام فرم ساعت شنی معرفی شدند، دو فرم دیگر نیز در زیر مجموعه این اندام قرار دارند که به نام‌های فرم گلدان و دیگری به نام فرم ویلون‌سل، شناخته می‌شوند.

در فرم گلدان، دارای سینه‌هایی بزرگ، ولی دارای میانه‌ای بلند و کمر باریک بوده و نیز باسن پهن و ران‌ها و پاهایی لاغرتر از اندام ساعت شنی داشته، ولی پاهایی کوتاه دارند که تفاوت آن را با ساعت شنی مشخص می‌نماید. ولی با انتخاب درست در لباس می‌توانند بسیار شکیل و زیبا به نظر آیند.

در اندام ویلون‌سل، دارای شانه‌هایی پهن و میانه‌ای کوتاه و سینه‌های برجسته و بزرگ بوده و نیز باسن و ران‌هایی بزرگ داشته، ولی پاهایی کوتاه و لاغر دارند. اغلب با اندام گلابی، اشتباه گرفته می‌شوند ولی این اندام با داشتن پایین‌تنه‌ای درشت، با قسمت بالاتنه خود تناسب و هماهنگی داشته و فقط پاهایی کوتاه‌تر دارند. که با انتخاب صحیح مدل لباس خود می‌توانند، جذاب به نظر برسند.

فرم اندام میانه درشت سیب و میانه درشت مستطیل یا همان آجر را معرفی نمودیم. و فقط یک فرم اندامی دیگر را باید معرفی نماییم که فرم ستون نامیده می‌شود.

اندام میانه درشت ستون، دارای شانه‌ها و باسن عریض و هم‌اندازه هستند و دارای کمر بدون انحنا و هم عرض و اندازه با دور سینه بوده، و میانه‌ای پر و بسیار بلند داشته و دارای پاهایی بلند نیز می‌باشند. این افراد دارای قد کشیده و بلندی هستند. ولی به نظر درشت می‌رسند. با این حال فرم ستون مانند خود را، ایراد اندامی خود می‌دانند زیرا به سختی لباسی را که قد و اندازه آن مناسب باشند در فروشگاه‌ها پیدا می‌کنند.

## ارزیابی فرم‌های اندامی

در این بخش به بررسی و ارزیابی فرم‌های اندامی می‌پردازیم. در شروع از هنرجویان خود سؤالاتی را مطرح نمایید.

### چگونه می‌توان فرم‌های اندامی یک فرد را تشخیص و تعیین نمود؟

برای تشخیص اینکه به کدام گروه اندامی تعلق دارید، اندازه‌های طولی و عرضی خود را بررسی نمایید. اندازه‌های عرضی شامل: شانه، سینه، کمر و باسن بوده و اندازه‌های طولی، برای اینکه بدانید دارای تناسب طولی هستید یا جزو اندام بالاتنه بلند و یا بالاتنه کوتاه می‌باشید. برای انجام این کار باید از فرد دیگری کمک گرفته تا اندازه‌های درستی را تعیین کنید.

## اندازه‌گیری تناسبات طولی اندام

اگر دارای اندامی نرمال و متناسب باشید، نقطه فاق در میانه و وسط اندام شما قرار گرفته و در غیر این صورت دو نوع اندام دیگر داریم:

۱ دارای اندامی با پاهای بلند و بالاتنه‌ای کوتاه هستند.

۲ دارای اندامی با پاهای کوتاه و بالاتنه‌ای بلند هستند.

برای اندازه‌گیری تناسبات عرضی اندام، باید سه قسمت اصلی اندام را در نظر گرفته و با هم مقایسه نمایید. برای انجام این کار ابتدا کاغذی را به دیوار نصب کرده و خود را بر آن مماس کنید و فقط با مداد، دو طرف اندام خود یعنی، شانه، سینه و باسن و هم کمر را علامت گذاشته و اندازه آنها را یادداشت نموده و سپس مقایسه را انجام دهید.

هنرآموز محترم در کلاس از ویدئوپروژکتور استفاده نموده و جدول تشخیص فرم اندامی را برای هنرجویان تدریس نمایید. ابتدا سه قسمت اصلی اندام، یعنی شانه، سینه و باسن را در نظر گرفته و با هم مقایسه می‌کنیم. اگر فردی، شانه و سینه باریک‌تر از باسن داشته باشد، دارای اندام گلابی می‌باشد. اگر فردی شانه و سینه عریض‌تر از باسن داشته باشد، اندام مخروطی یا مثلث وارونه می‌باشد. ولی اگر شانه، سینه و باسن هم‌اندازه باشد، باید این اندازه‌ها را با سایز و اندازه کمر مقایسه نماییم. اگر کمر پهن‌تر از شانه، سینه و باسن باشد، دارای فرم میانه درشت سبب بوده و اگر دارای کمری باریک‌تر از شانه، سینه و باسن باشد جزو اندام ساعت شنی بوده و اگر کمر هم‌اندازه با شانه، سینه و باسن باشد، فرد دارای اندام مستطیل یا آجر می‌باشد. با این جدول، خیلی سریع فرم اندامی هر فرد را می‌توانیم مشخص و تعیین نماییم. در کلاس، هر هنرجو، اندازه‌گیری دقیق هم‌کلاسی خود را انجام داده تا بتواند تسلط کامل برای اندازه‌گیری و تعیین فرم اندامی افراد مختلف را داشته باشند.

این کار را بر روی افراد مختلف انجام داده تا هر چه بیشتر تسلط یابند. این قسمت از مهم‌ترین، وظایف یک طراح لباس می‌باشد، تا بتوانند فرم اندامی هر فرد را تشخیص داده و لباس مناسب اندام هر شخص را طراحی و تعیین نمایند. هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا تصاویر انواع فرم‌های اندامی را به همراه توضیحات کامل، ارائه و به آلبوم کار خود اضافه نمایند.

## قواعد و کلیات پوشی برای فرم‌های اندامی

هنرآموز محترم از هنرجویان سؤالاتی را مطرح کنید و سپس تدریس را شروع نمایید.

به نظر شما لباس‌ها چه زمانی زیبا به نظر می‌رسند؟  
زمانی که مناسب اندام هر فرد انتخاب شده باشند.



به چه لباس‌هایی لباس مناسب می‌گویند؟

به لباس‌هایی که بتوانند عیوب اندامی فرد را پنهان و قسمت‌های بی‌نقص و عیب، یا بهتر بگوییم قسمت زیبای اندام را، جلوه بخشد.

تنها در زمانی لباس‌های مناسب انتخاب می‌شوند که بر اساس قواعد و اصولی صورت گیرد که به عنوان نکات به پوشی می‌نامیم. در بخش‌های قبلی، نکات مهمی را از فرم‌های اندامی و تقسیم‌بندی انواع فرم‌های اندامی را به هنرجویان آموخته‌اید که بعد از شناخت و یادگیری کامل می‌توانند، پوشش مناسب این اندام‌ها را یاد بگیرند.



در پودمان اول با انواع پوشش‌ها که شامل بالاتن پوش‌ها، پایین تن پوش‌ها، پیراهن‌ها و اتصالات است آشنا شده‌اند و اکنون وقت آن است که از بین آنها، لباس‌های مناسب هر فرم اندامی را بتوانند، درست تشخیص دهند. در کتاب هنرجو، توضیحات کاملی از چگونگی انتخاب لباس‌ها برای فرم‌های اندامی مختلف داده شده است.



## قواعد و کلیات پوشش اندام بالاتنه درشت اندام مثلث وارونه یا فرم مخروطی

برای انتخاب هر نوع لباس برای این فرم، ابتدا باید مشخصات فرم اندامی را دانسته تا بتوانیم در جهت رفع این مشکل، لباس‌هایی را طراحی و معرفی نماییم که عیوب اندامی را بپوشانند. برای اندام مخروطی به دلیل داشتن سرشانه‌های پهن، باید لباسی را در نظر بگیریم تا آن قسمت را متعادل و باریک‌تر نشان داده و برعکس، پایین تنه این فرم اندامی را پهن‌تر نشان دهد. یقه‌های هفت و گرد باز و نیز آستین‌های ساده بلند و سه ربع و رگلان نیز برای اندام مخروطی مناسب هستند. لباس‌هایی که در کمر چسبان ولی با دامن‌های فون با گشادی مناسب و نیز شلوارهای دم پا گشاد هم از لباس‌های مناسب این اندام محسوب می‌شوند.

بهتر است از برش‌های افقی و جیب و چین در محدوده باسن، بیشتر استفاده شوند تا اندام را بدون عیب اندامی نشان دهند. پارچه‌هایی با نقوش درشت که در پایین تنه لباس اندام مخروطی، استفاده می‌شوند بسیار مناسب بوده و نیز از رنگ‌های تیره در بالاتنه و از پارچه‌هایی با رنگ روشن و براق در پایین تنه بسیار مناسب می‌باشند. در اندام مثلث وارونه، باید یقه‌هایی را انتخاب نمایند تا آن قسمت بالاتنه درشت را، باریک‌تر و بلند نشان دهند. مانند یقه‌های گرد عمیق و هفت بلند و یقه‌های نامتقارن و یقه شال و انواع انگلیسی و... شلوارهای دمپا گشاد نیز بسیار مناسب هستند.

هنرآموز محترم به‌عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام بالاتنه درشت هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

## قواعد و کلیات پوشی اندام پایین تنه درشت گلابی

بهتر است لباس‌هایی بپوشند که بالاتنه را بزرگ و پایین تنه را کوچک نشان می‌دهد و بر روی زیبایی کمر تأکید می‌کند. سینه‌های کوچک این امتیاز را به این افراد می‌دهد که به راحتی از پیراهن دکلمته و تاپ‌های بدون بند استفاده کنند. پیراهن‌هایی با آستین کوتاه و گشاد و حجیم، مانند کلوش، پفی یا کاپ، همراه با کمر چسبان، و دامن فون و نیم کلوش با گشادی کم بسیار مناسب هستند. گشادی شلوار بهتر است از پهن‌ترین قسمت باسن به پایین ریزش داشته باشد. بهتر است تونیک و شومیزهایی را انتخاب کنند که در ناحیه کمر، قالب تن بوده و پیش سینه و شانه‌ها، با چین و والان تزئین شوند. کت‌های چسبان با شانه‌های اپل‌دار و آستین‌های حجیم با جزئیاتی مانند برش‌ها و جیب بر روی سینه‌ها هم مناسب این اندام هستند. یقه‌های هفت بلند و عریض نیز بسیار مناسب هستند.





هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی که مناسب اندام پایین‌تنه درشت هستند را به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

## قواعد و کلیات پوشی اندام بالاتنه و پایین‌تنه درشت ساعت شنی

بهترین گزینه، انتخاب لباس‌هایی است که تأکید بر کمر باریک این افراد داشته باشند. از یقه‌های باریک و کشیده، مانند یقه شال استفاده کنند که سینه‌ها را کوچک‌تر نشان می‌دهند. یقه‌های کوتاه مناسب نیستند چون پهنای باسن را بیشتر نشان می‌دهند. پیراهن‌های راپ با دامن‌های فون یا تنگ راسته و پیراهن‌های چسبان و نیمه چسبان با پارچه‌های نرم و بدون آهار و استرج مناسب بوده و شلواری راسته و نیز دمپاگشاد و فاق کوتاه هم بسیار مناسب هستند. این افراد نباید لباس‌های گشاد چین‌دار و پارچه‌های آهاردار، استفاده نمایند. استفاده از کمر بند نیز، تأکید بر زیبایی این افراد داشته و بسیار مناسب اندام ساعت شنی هستند.



هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام بالاتنه و پایین‌تنه درشت هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

## قواعد و کلیات پوششی اندام میانه درشت سیب

اولین نکته مهم اینکه از گن و سینه‌بندهای مناسب و محکم استفاده نمایند. یقه‌های بلند و بیضی و چهارگوش که دارای یک ردیف دگمه‌خور باشند بسیار مناسب هستند. بلوز و پیراهن‌های راپ، که دارای برش در بالای خط کمر باشند، انتخاب مناسب دیگری برای افراد اندام سیب می‌باشد. دامن‌های راسته با کمی گشادی در پایین و همچنین شلوارهای راسته و دمپا گشاد، از جنس پارچه‌های بدون آهار و نرم، بسیار مناسب هستند. در اندام سیب خط کمر قابل تشخیص نمی‌باشند و میانه اندام عریض‌ترین قسمت اندام می‌باشند. بهتر است از لباس‌هایی استفاده کنند، که قسمت میانی اندام را باریک و کم‌عرض نشان دهد و بین انحنای و حجم قسمت پایین تنه و بالاتنه، تعادل برقرار کند تا فرم اندام ساعت شنی را القا نماید. البته بستن کمربندهای پهن تیره هم در باریک نشان دادن پهنای کمر، مؤثر است. خوب است از لباس‌هایی که در قسمت کمر چسبان باشند، استفاده نمایند البته از کمر به پایین با کمی حالت گشادی و فون طراحی شوند.



هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام میانه درشت سیب، هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

## قواعد و کلیات پوششی اندام میانه درشت مستطیل یا آجر

افراد با اندام مستطیل، بهتر است از سینه‌بندهای مناسب استفاده کنند. پیراهن‌های راپ و پیراهن‌ها و بلوزهایی که خط کمر آنها، بالاتر از خط طبیعی

کمر، باشند بسیار مناسب می‌باشند. یقه‌های خطی باز و دکلمته و یقه‌های الماسی و یقه‌های دراپه نیز بسیار مناسب این اندام می‌باشد. بالاتن پوش‌هایی که در یقه و اطراف سینه، چین و یا دراپه دارند و همچنین دامن‌های گشاد، کلوش و نیم‌کلوش با پارچه‌های افتان و بدون آهار بسیار مناسب هستند. افراد با اندام مستطیل، نباید لباس‌های جذب بپوشند. ولی می‌توانند از شال یا دستمال‌گردن و حلزونی‌های بزرگ، برای جذابیت خود استفاده نمایند. این افراد به دلیل نداشتن انحنا در کمر، بهتر است از خطوط منحنی در لباس خود استفاده کنند. و باید طوری لباس خود را انتخاب و طراحی نمایند که به کمر خود انحنا و گودی دهند. استفاده از کمر بند هم مناسب می‌باشد. کفش‌های پاشنه بلند هم بسیار پیشنهاد خوبی می‌باشند.



هنرآموز محترم به عنوان تکلیف منزل از هنرجویان بخواهید تا چیدمانی از لباس‌هایی را که مناسب اندام میانه درشت مستطیل، هستند به همراه توضیحات کامل در آلبوم کار خود ارائه دهند.

از هنرجویان خود بخواهید تا جهت ارائه آلبوم کامل از این پودمان را انجام دهند. علاوه بر این کار، تحویل کار دیگری نیز در کتاب هنرجو آمده است که به عنوان تحقیق مطرح شده تا بعد از یادگیری این پودمان کار دیگری را هم تکمیل و تحویل دهند.

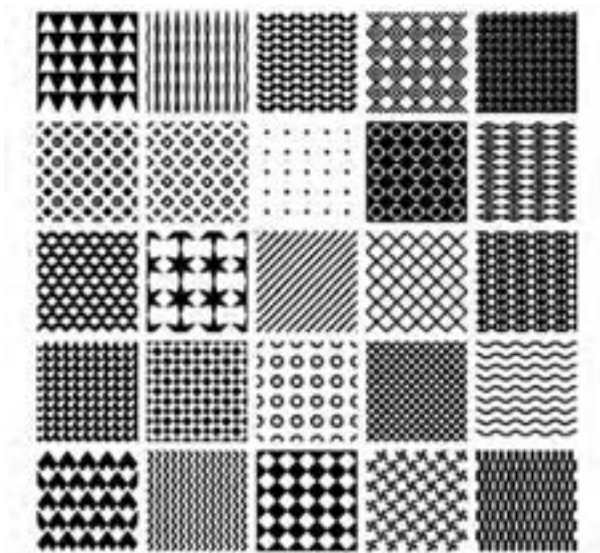
هنرجو باید یک یا چند فرم اندامی را انتخاب کند و سپس پوشش‌های خلاقانه‌ای را برای آن افراد طراحی و چیدمان نمایند. از تکنیک‌های مختلفی می‌توانند برای ارائه این کار استفاده نمایند، مانند طراحی با مداد و مداد رنگی یا گواش و... و کولاژ و ترکیبی از آنها تصاویر مناسبی را برای آن فرم‌های اندامی به کار گیرند. و در غالب

پوستر و یا تابلوهایی کار را تحویل دهند. از پاورپوینت هم می‌توانند برای جذابیت ارائه کار خود، اضافه کرده و در کلاس ارائه دهند. از اکسسوری‌های مناسب هر فرم اندامی هم، به کار اضافه نمایند. باید تمام نمونه‌هایی که ارائه می‌دهند، با توضیحات کامل تحویل شوند. باید بتواند متن‌هایی کوتاه در مورد موضوعات خود همراه با تصاویر، نوشته و در حضور بقیه خوانده و ارائه شود.

هنرآموز محترم سعی کنید خلاقیت خود را برای ارائه کار هنرجویان به کار گیرید، و نمونه کارهای هنرجویان را در معرض دید عموم، قرار دهید. مثلاً در نمایشگاه‌ها و در دید هنرجویان مدرسه خود و همچنین می‌توانند پاورپوینت مناسب را در حضور معلمان و بقیه دانش‌آموزان مدرسه ارائه دهند. با این کار اعتماد به نفس هنرجویان را بالا برده و آنان را به سمت بهتر شدن و پیشرفت، هدایت کنید.

## واحد یادگیری ۱ عناصر بصری در زیبایی شناسی لباس

عناصر بصری و کیفیت بصری از دو مورد مهمی هستند که در به وجود آمدن یک لباس، تأثیر مهم و یکسانی می‌گذارند. عناصر بصری شامل: نقطه، خط، شکل، فرم، رنگ و بافت بوده که جزو عناصر اصلی طراحی می‌باشند. کیفیت‌های بصری نیز شامل: هماهنگی، تعادل، ریتم، تأکید و تناسب می‌باشند. کیفیت‌های بصری روش‌های طراحی و عناصر بصری را می‌توان، مواد اولیه طراحی دانست. نقاط در پارچه‌های مختلف با کاربردهای متفاوت، دارای شکل و ظاهری متفاوت هستند.



هنرآموز محترم لطفاً جهت تدریس این بخش، از ویدئو پروژکتور جهت نمایش تصاویر و تدریس خود استفاده نمایید تا هم‌زمان با تدریس و توضیحات شما، تصاویر آنها را هم مشاهده نمایند.

در کتاب طراحی و زبان بصری در سال دهم، خواننده‌اید که حتی ستاره‌هایی که در فضای آسمان دیده می‌شوند را می‌توان نقطه فرض کرده و یا گل‌هایی که در دشت وسیع پراکنده شده‌اند هم جزو نقطه محسوب می‌شوند.

در این بخش از کتاب، می‌خواهیم به‌طور تخصصی، به تأثیر این عناصر بصری در لباس و پارچه‌های آنان بپردازیم. و با توجه به یادگیری مفاهیم عناصر بصری در گذشته، به بررسی این مفاهیم در لباس به‌طور اختصاصی توجه و تأکید کنیم. علاوه بر طرح روی پارچه، می‌توان از قطعات دیگری هم به عنوان نقطه در پارچه و لباس ذکر نمود. مانند: پولک، دکمه، منجوق، سنگ‌های تزئینی و اپلیکه در لباس، که می‌توانند نقطه را در پارچه و لباس، تداعی کنند.

یک طراح لباس می‌تواند با استفاده از تأکید یا تعدیل ساختار، از نقطه استفاده نماید. و توجه را از قسمت‌هایی که دارای ایراد اندامی هستند، دور نمایند و باعث زیبا و شکیل تر شدن اندام فرد شوند. در راستای تدریس خود با نشان دادن تصاویر مرتبط با موضوع، تدریس خود را کامل نمایید.

هنرآموز محترم، از هنرجو بخواهید تا نمونه‌های دیگری را در این زمینه جست‌وجو کرده و در آلبوم کار خود ارائه نماید.

از کنار هم قرار گرفتن نقطه‌ها، خطوط تشکیل می‌شوند. خطوط انواع مختلفی دارند مانند: مورب، موجدار، حلقه‌ای، زیگزاگ، ناهموار، شکسته، نازک، ضخیم، دندانه‌دار و... که هر کدام، تأثیرات بصری خود را ایجاد می‌نمایند. چیدمان خطوط نیز در طراحی لباس می‌تواند، نتایج بصری مختلفی را ایجاد کند. یعنی ممکن است فرد را لاغرتر و یا چاق‌تر از آنچه که هستند، نشان دهد.



نمونه‌هایی از خطوط در لباس

علاوه بر خطوطی که در پارچه وجود دارند، خطوط دیگری نیز به نام خطوط ساختاری وجود داشته که به واسطه مدل‌های دوخت ایجاد می‌شوند.

خطوط برآساس سه ویژگی به نام‌های: نوع، جهت، کاربرد، دسته‌بندی می‌شوند که، هر کدام به دسته‌های دیگری تقسیم می‌شوند که در جدول نمودار خطوط مشاهده می‌نمایید.

هنرآموز محترم در ادامه تدریس همچنان از ویدئو پروژکتور استفاده نموده و به همراه نشان دادن تصاویر، تدریس را ادامه دهید.

**ویژگی خطوط برآساس، نوع شامل: مستقیم یا صاف و منحنی و زیگزاگ می‌باشند.**

**خطوط صاف** یا مستقیم را می‌توان در بیشتر لباس‌ها بیابید، این خطوط کمک می‌کند تا فرد لاغرتر دیده شود. حسی که این خطوط در لباس ایجاد می‌کند، حس جدیت و وقار است. این خطوط را می‌توان به وسیله پیلی، تضاد در رنگ، رگه‌دوزی، نقش پارچه، کمربند و... بر روی لباس ایجاد نمود.

**خطوط منحنی** بر منحنی‌های بدن تأکید و حسی از نرمی، لطافت، آرامی و جوانی را القا نموده و اندازه‌ها را بزرگ‌تر نشان می‌دهند این خطوط قدرت و رسمیت کمتری دارند. خطوط منحنی را می‌توان به وسیله دوخت‌های روی لباس، رنگ متضاد، چین‌های حلقوی، منحنی یقه، چین‌ها، پاگون‌ها و فرم لباس، در دوخت لباس‌ها به وجود آورد.

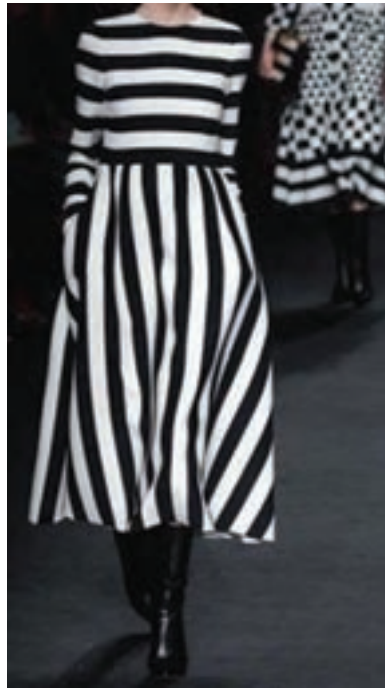
**خطوط زیگزاگ**، حسی از شلوغی و هیجان را ایجاد نموده و بر زاویه‌ها تأکید دارد. این خطوط را می‌توان به وسیله نقش پارچه، تزییناتی مانند نواردوزی، قیطان دوزی، بافت خطوط پیلی‌ها و یا برش در لباس‌ها ایجاد نمود.



ویژگی‌های خطوط برآساس جهت، شامل: عمودی، افقی، مورب می‌باشند. خطوط عمودی حسی از اعتماد به نفس و غرور را ایجاد نموده که چشم بیننده را از بالا به پایین و یا برعکس، به حرکت وا می‌دارد. افرادی که لباس‌هایی با خطوط عمودی بر تن می‌کنند، لاغرتر و کشیده‌تر به نظر می‌رسند. این خطوط را می‌توان برآساس تا زدن پارچه، برش‌ها و دوخت‌های تزئینی و رگه دوزی عمودی و پیلی‌ها و بافت پارچه، در لباس ایجاد نمود.

خطوط افقی حسی از آرامش و سکون را القاء نموده و چشم‌های بیننده در عرض لباس حرکت می‌کند. و قد را کوتاه‌تر نشان داده و بر عرض اندام تأکید می‌کند. این خطوط را می‌توان به‌وسیله انواع کمربند و پیلی‌هایی در جهت افقی، برش، لایه‌های متعدد لباس، پلیسه افقی و یا نقش پارچه، در قسمت‌های مختلف اندام، مانند کمر، آستین و یقه و... ایجاد نمود.

خطوط مورب به دلیل شیب‌دار بودن، بسیار قوی بوده و بیشتر از خطوط عمودی، باعث باریک نشان دادن اندام می‌شوند و توجه را به خود جلب می‌نمایند. این خطوط معمولاً در پنس‌ها، درزها و یقه‌های هفت و دامن‌های فون و آستین‌های رگلان و انواع گریته‌ها، برش‌ها، نقش پارچه، لبه‌های لباس و بافت می‌توانند ایجاد شوند.





## کاربرد خطوط

خطوط دو دسته هستند. خطوط ساختاری و خطوط تزئینی. خطوط ساختاری به واسطه برش و دوخت ایجاد می‌شوند و زمانی بیشتر به چشم می‌آیند که پارچه لباس ساده باشد.



نمونه‌هایی از تصاویر خطوط ساختاری

خطوط تزئینی به واسطه اضافه کردن جزئیات، بر روی پارچه و لباس به وجود آمده و برای جذاب تر شدن لباس، اضافه می‌شوند مانند توردوزی، مغزی دوزی، ملیله و پولک دوزی، افزودن ردیف دکمه‌ها و ریشه‌های تزئینی که از نمونه‌های تزئینی در لباس هستند. مانند نمونه زیر.



نمونه ای از خطوط تزئینی

هنرآموز محترم، از هنرجو بخواهید تا تصاویر، مرتبط با موضوع بیشتری را جست‌وجو کرده، و به همراه توضیحات لازم و کافی در آلبوم کار خود قرار دهند. و نیز می‌توانند تکنیک کار کولاژ را هم، به گردآوری خود اضافه نمایند.

### شکل و فرم

در کتاب هنرهای تجسمی (زبان بصری) که سال گذشته خوانده‌اند، منظور از فرم، سطح میان خطوط بسته را گویند. مانند فرم‌های هندسی و غیر هندسی که شامل دایره، مربع، مثلث، مستطیل، بیضی، ذوزنقه و... می‌باشند. ضخامت خطوط محیطی فرم‌ها و فضای بین آنها و فاصله بین‌شان، در ایجاد این اثرات نقش دارند. برخی از فرم‌ها در جهت قرار گرفتن خود در لباس، تأکید می‌کنند مانند یوک زیر سینه که آن را کوتاه و پهن‌تر نشان می‌دهد و یا فرم‌هایی که خطوط مورب داشته و حس حرکت و پویایی را ایجاد کرده و در مقابل، حس ثبات را کاهش می‌دهند. نمونه‌هایی از تصاویر را می‌بینید. از فرم‌هایی مانند مربع، دایره، بیضی، مثلث، لوزی و ذوزنقه می‌توان به وسیله جیب، یوک، یقه و... و نیز به روش ساختاری و به وسیله نقوش روی پارچه، نواردوزی و توردوزی به روش تزیینی، به لباس اضافه نمود. و یا از فرم‌هایی نظیر: کره، مخروط، مکعب و هرم را می‌توان در آستین‌های پفی، دامن، کت و شلوار به روش ساختاری در لباس ایجاد نمود. به حاشیه‌های، ابعاد بیرونی لباس، شکل گویند. گاهی شکل لباس می‌تواند فرم طبیعی اندام را مخفی نموده و اندام را بدون ایراد اندامی نشان دهد. مانند تصاویری که در کتاب هنرجو آمده است.



تصاویری از شکل و فرم در لباس

## بافت

بافت را می‌توان حس لمسی پارچه دانست که شامل خصوصیات وزن، اندازه، حجم و فرم پارچه می‌باشد. بافت می‌تواند ویژگی‌های لطافت و زبری، براق بودن و کدر بودن، سفتی و نرمی، ایجاد نماید و نیز به دو روش ساختاری و بصری، می‌توان ایجاد نمود. در روش ساختاری، ویژگی‌های پارچه با حس لامسه درک می‌شود ولی از روش بصری، - زمانی که طرحی روی پارچه چاپ می‌شود، این ویژگی بافت را نشان می‌دهد. مانند تصویر ۷۵-۷۶ که در کتاب هنرجو آمده است. عواملی نظیر جنس الیاف، نخ، روش پارچه بافی و پرداخت نهائی، بافت ساختاری پارچه را تعیین می‌کنند. (توضیحات هر کدام در کتاب هنرجو آمده است). در جدول زیر ویژگی‌های بصری ای که بافت‌ها ایجاد می‌کنند را نشان داده و تأثیرات آن بافت را بر روی اندام و لباس توضیح می‌دهد.

هنرآموز محترم به هنرجویان خود، به عنوان تکلیف، چند نمونه از انواع بافت‌های مختلف پارچه را جمع‌آوری و در آلبوم کار ارائه دهند.

در این بخش به بررسی کیفیت بصری، می‌پردازیم. کیفیت بصری، یکی از دانش‌های پایه‌ای و ضروری برای هر طراح مد و لباس می‌باشد. کیفیت‌های بصری شامل: هماهنگی، تعادل، ریتم، تأکید و تناسب می‌باشند که هر کدام از آنها را در لباس افراد می‌توان ایجاد نمود. هنگامی که عنصر و کیفیت بصری به درستی در کنار هم قرار گیرند، هماهنگی و وحدت به‌وجود می‌آید و بسیار جلب توجه کرده و چشم از دیدن آن خسته نمی‌شود و آرامش خواهد داشت. یک طراح لباس باید، مواردی را که هماهنگی ایجاد می‌کند، رعایت نماید مانند اینکه در چه فصلی یا سائیز، جنسیت، سن فرد، سلیقه‌های فردی، سبک زندگی و شخصیت فردی که قرار است آن را بپوشد، در نظر بگیریم.

## تعادل

تعادل را می‌توان توزیع بصری وزن، نسبت به نقطه مرکزی دانست. اندام افراد به‌طور کلی از تقارن و تعادل بصری برخوردار است. زمانی که جزئیات و تزیینات اصلی برای لباس طراحی می‌شوند، باید طوری کنار هم قرار گیرند که وزن و زیبایی بصری متعادلی در هر دو سمت لباس ایجاد نمایند. وقتی عناصر لباس تعادل داشته باشد هماهنگی هم به‌وجود می‌آید. در طراحی لباس سه نوع تعادل وجود دارد. تعادل شکلی، تعادل بی‌قاعده، و تعادل شعاعی. که در تصاویر کتاب هنرجو مشاهده می‌نمایید. و توضیحات لازم و کافی در کتاب هنرجو آمده است.

### ریتم

ریتم از تکرار یک طرح ایجاد می‌شود و حسی از حرکت منظم را خلق و القا می‌کند. عوامل مختلفی که در طراحی لباس ریتم را ایجاد می‌کنند شامل: تکرار، تسلسل، انتقال، تضاد، چیدمان شعاعی قسمت‌های مختلف لباس و طرح‌های پارچه هستند.

### تکرار

تکرار ریتمی است که از تکرار منظم اشکال، موتیف‌ها، دکمه‌ها، پلیسه، توردوزی، رنگ‌ها و بافت و... حاصل می‌شود.

### تسلسل

این نوع ریتم از کاهش و افزایش تدریجی یک عنصر طراحی به وجود می‌آید. مثلاً استفاده یک بافت از کدر تا براق و از نرم تا زبر، با استفاده از تون‌های رنگ آبی و سبز از کمرنگ تا پررنگ و یا خط نازک تا ضخیم و یا شکل از کوچک تا بزرگ که حسی از حرکت را ایجاد می‌کند.

### انتقال

به روند تغییر از یک سبک، موقعیت و شرایط به نوعی کاملاً متفاوت انتقال گویند. و این تغییر باید ملایم و آرام باشد تا چشم را به نرمی در پی خود بکشاند و ناگهانی نباشد. مانند تصاویر کتاب هنرجو.

### شعاعی

ریتم حاصل از این روش احساسی از حرکت، در جهات مختلف را ایجاد می‌کند و جهت‌های شعاع ممکن است، همسو یا مخالف هم و یا هر دو آنها باشد. مانند پنس و پلیسه، خطوط برش و گره‌ها و... که در تصاویر کتاب هنرجو آمده است.

### تأکید

توجه و تمرکز در یک قسمت از طرح تأکید گفته می‌شود. یک طراح لباس تأکید بر یک قسمت از لباس را در نظر می‌گیرد تا قسمت‌های دیگر اندام کمتر دیده شود. لباسی که نقطه تأکید نداشته باشد بسیار خسته‌کننده و یکنواخت به نظر خواهد رسید. صورت هر فرد ویژه‌ترین قسمت هر انسان بوده که طراحان لباس روی آن تأکید می‌کنند که با استفاده از انواع یقه‌ها و گردنبندها و دستمال گردن و کلاه‌های مختلف می‌توانند تأکید را به سمت چهره فرد بکشانند. یا تأکید بر روی دست‌های افراد را از طریق تأکید بر آستین‌ها یا دستبند و یا انگوها، می‌توان ایجاد

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

نمود و تأکید بر پاهای افراد نیز از جوراب‌های مختلف و لبه شلوارها و کفش‌های خاص و یا تأکید بر شانه‌ها، می‌توان ایجاد نمود. مانند تصاویر در کتاب هنرجو .

### تناسب

رابط میان طول، عرض، ارتفاع و فضای حاکم بر هر طراحی، تناسب گویند. در واقع یک تناسب خوب به معنی به وجود آوردن رابطه‌ای مطلوب میان اندازه‌های مختلف لباس و جزئیات طرح است. قسمت‌های نامساوی لباس معمولاً جذاب‌تر می‌باشد.



هنرآموز محترم از هنرجویان خود بخواهید تا در پایان این بخش، مدل لباسی مناسب با یکی از فرم‌های اندامی، طراحی نماید.

## واحد یادگیری ۲

### رنگ در زیبایی شناسی لباس



علت رنگی دیده شدن اجسام این است که، سطح آنها بخشی از نور را جذب کرده و بخشی دیگر از نور را به چشم ما بازتاب می‌دهد و به این دلیل ما یک جسم را رنگی می‌بینیم. به‌طور مثال اگر ما یک لباس را به رنگ قرمز می‌بینیم به این معنا است که فقط رنگ قرمز را به چشم ما بازتاب نموده و مابقی رنگ‌ها را سطح لباس جذب کرده است. از معتبرترین و معروف‌ترین چرخه رنگ، چرخه رنگ ایتن است. در این کتاب از چرخه رنگ ایتن استفاده شده است. در این چرخه رنگ ۱۲ طیف رنگی وجود دارد که در سال گذشته خوانده‌اید. اکنون به بررسی و انتخاب درست این رنگ‌ها در لباس می‌پردازیم. هر رنگ قدرت و خاصیت مختص به خود را دارد و هر فرد با توجه به احساسات و روحیات خود، رنگ مورد علاقه‌اش را برای لباس‌هایش انتخاب می‌کند. البته شرایط‌های دیگر نیز به این انتخاب کمک می‌کنند مانند محیط اجتماعی، عرف جامعه، شرایط آب و هوایی، محیط کار، فرهنگ، دین و سنت‌های ما. یک طراح مد و لباس باید خصوصیات رنگ‌ها را به‌طور کامل بداند و اینکه در چه شرایطی از کدام رنگ‌ها در لباس باید استفاده نماید را دانسته، و با توجه به نوع فرم‌های اندامی و رنگ پوست آنها مطابقت داده و در طرح لباس

به کار گیرد.

رنگ‌ها دارای دو ویژگی اصلی هستند. ۱- ارزش رنگ ۲- شدت رنگ  
ارزش رنگ: به درجه روشن بودن یا تیرگی یک رنگ، که آن را از طیف‌های دیگر همان رنگ متمایز می‌کند، ارزش رنگ گویند. مثلاً زرد که ذاتاً روشن است و رنگ بنفش ذاتاً تیره می‌باشد که با اضافه شدن سفید به هر رنگ آن را روشن‌تر و اضافه شدن رنگ مشکی، به هر رنگ باعث تیره شدن آن رنگ می‌شوند.

شدت رنگ: به میزان شفافیت و یا کدر بودن رنگ، شدت رنگ گویند. به‌طور مثال اگر طیف رنگ‌های خاکستری را به یک رنگ اضافه کنیم، شدت رنگ آن کم شده و کدر می‌گردد. اما رنگ‌های سفید و مشکی، جزء دسته رنگ‌های خنثی محسوب می‌گردد. یک طراح لباس باید بتواند، رنگ‌ها را به درستی در کنار هم آورده و تناسب رنگی یک لباس را برای هر فرم اندامی خلق نماید. هنرجو باید بتواند با یادگیری تمام نکات، ترکیبات زیبا و درستی را از چیدمان و اصول ست کردن، برای تمامی فرم‌های اندامی، بسازد.

حال به معرفی طرح رنگ‌های اصلی می‌پردازیم.

### طرح رنگ تک‌فام:

طرح تک فام با استفاده از یک رنگ با شدت و ارزش‌های رنگی متفاوت، به وجود می‌آیند که از یک رنگ غالب تبعیت می‌کنند و همچنین می‌توانید آنها را با رنگ‌های سفید و سیاه نیز ترکیب کرده و در چیدمان کار قرار دهید.

### طرح رنگ‌های مشابه:

در این نوع چیدمان از رنگ، سه رنگی که در چرخه رنگ کنار هم قرار دارند را می‌توانیم در لباس‌هایمان از آن استفاده و چیدمان درستی را در لباس‌ها، خلق کرده و کامل کنیم.

هنرآموز محترم در این بخش باید از هنرجو بخواهید تا نمونه‌هایی از چیدمان طرح تک‌فام و طرح رنگ‌های مشابه را انجام داده و به کلاس بیاورد و در آخر پودمان در آلبوم کار خود قرار دهد. این نوع چیدمان را می‌توان هم در یک لباس به کار برد و هم در ترکیب‌بندی متفاوتی با اکسسوری‌های آن لباس ایجاد نمود.

### طرح رنگ‌های مکمل:

در چرخه رنگ، این رنگ‌ها در مقابل هم قرار دارند. رنگ‌های مکمل، جزء رنگ‌های متضاد با هم نیز می‌باشند. مانند قرمز- سبز و زرد - بنفش و آبی - نارنجی. رنگ‌های مکمل وقتی در کنار هم قرار می‌گیرند، شفاف‌تر و پررنگ‌تر به نظر می‌رسند. اگر ارزش و شدت رنگ‌ها در آن زیاد باشند، بسیار جسورانه و تأثیرگذار

خواهند بود. و اگر ارزش و شدت رنگ‌ها، کمتر باشند، بسیار دوست‌داشتنی و سنگین خواهند بود.

### طرح رنگ‌های نیمه مکمل:

در این طرح سه رنگ استفاده می‌شود. و به صورت مثلث متساوی‌الساقین، در چرخه رنگ قرار می‌گیرد. در یک طرح دو رنگ مکمل و یک رنگ هم‌جوار مکمل در کنار هم ترکیب‌بندی می‌شوند. مثلاً اگر در یک رأس مثلث، رنگ زرد قرار گیرد، دو رأس دیگر رنگ‌های، آبی - بنفش و در رأس دیگر قرمز- بنفش قرار خواهند گرفت. و یا اگر در یک رأس قرمز قرار گیرد، در رأس دیگر آن، سبز- آبی و در رأس دیگر، زرد- سبز، قرار خواهند گرفت.

### طرح رنگ سه‌گانه:

در این نوع طرح رنگ، از مثلث متساوی‌الاضلاع باید استفاده نمود. به‌طور مثال اگر در یک رأس آن قرمز قرار گیرد در رأس‌های دیگر آن، آبی و رأس دیگر، زرد نمایان می‌شود که به رنگ‌های اصلی آن را می‌شناسیم. و یا اگر رنگ نارنجی در یک رأس قرار گیرد رأس‌های دیگر، رنگ سبز و دیگری بنفش نمایان می‌شوند که این رنگ‌ها را هم به نام رنگ‌های فرعی یا ثانویه می‌شناسیم. علاوه بر این رنگ‌ها، طرح رنگ‌های مربع و مستطیل را هم در این چرخه رنگ می‌توانیم داشته باشیم.

### طرح رنگ مربع:

در طرح رنگ مربع در رأس زاویه‌های مربع دو رنگ اصلی و دو رنگ ترکیبی یا درجه سوم قرار می‌گیرند. برای مثال اگر در دو رأس آن قرمز و سبز قرار بگیرند، در دو رأس دیگر آن، زرد- نارنجی و دیگری آبی - بنفش، نمایان می‌گردند. از کنار هم قرار دادن این رنگ‌ها ترکیب‌بندی بسیار زیبایی را خواهیم داشت. و یا اگر در دو رأس آن رنگ زرد و دیگری بنفش قرار گیرند، دو رأس دیگر، رنگ قرمز- نارنجی و دیگری سبز- آبی نمایان می‌شوند.

### طرح رنگ مستطیل:

در این طرح رنگ نیز چیدمان متفاوتی قرار خواهند گرفت. به‌طور مثال، اگر در دو رأس آن، قرمز و دیگری زرد قرار بگیرند دو رأس دیگر آن سبز و بنفش نمایان خواهند شد. یعنی دو رأس رنگ اصلی و دو رأس دیگر رنگ فرعی نمایان می‌شوند. هنرآموز محترم از هنرجویان بخواهید تا ترکیب‌بندی‌های متفاوت را در آلبوم کار خود قرار دهند و نیز می‌توانند کار خود را به صورت پوستر، همراه با توضیحات لازم



قرار داده و ارائه نمایند.



طرح رنگ‌های مختلف در لباس

### دریافت حسی رنگ‌ها

هر یک از رنگ‌ها می‌توانند، بیانگر نوعی از احساسات انسانی بوده و حال و هوای خاصی از ویژگی‌های شخصیتی را بیان کنند. در جدول دریافت حسی، به‌طور ساده در مورد هر رنگ توضیحاتی بیان شده است. یک طراح مد و لباس، با به‌کارگیری خلاقیت خود می‌تواند، در انتخاب صحیح لباس و رنگ آن، مناسب با شرایط اشخاص و محیط کار آنان و نیز شرایط آب و هوایی و شرایط اجتماعی و عرف جامعه و نوع دین و مذهب، تصمیم مناسبی گرفته و طرح مورد نظر را ارائه دهد. در این بخش نیز هنرجویان باید در آلبوم کار خود چند طرح مناسب را چیدمان و یا طراحی نمایند.

### رنگ‌های سرد و گرم

در چرخه رنگ نیمی از رنگ‌ها، گرم و نیمی دیگر، سرد هستند. رنگ‌های گرم شامل: قرمز نارنجی زرد بوده که حسی از شادمانی و تحرک را القا می‌کنند و نیز رنگ‌های گرم اندام را بزرگ‌تر از آنچه هستند نشان می‌دهند. البته سفید و رنگ‌های روشن نیز همین تأثیر را می‌گذارند و اندام را درشت‌تر نمایش می‌دهند. رنگ‌های سرد شامل: سبز، آبی و بنفش هستند که در این میان، آبی سردترین آنها محسوب می‌شود این رنگ‌ها، احساس آرامش و سکوت را به بیننده القا می‌کنند. رنگ‌های سرد، اندام را کوچک‌تر نشان داده و برای افراد درشت هیكل بسیار

مناسب می‌باشد.

هنرآموز محترم، هنرجویان باید چیدمانی از لباس‌هایی که در گروه سرد و گرم قرار دارند را جمع‌آوری کرده و در آلبوم کار خود قرار دهند.

### کاربرد رنگ در طراحی لباس

با توجه به اینکه نکات لازم جهت انتخاب انواع رنگ‌ها، تدریس شده است. پس باید بتوانند به عنوان یک طراح لباس موفق انتخاب درستی، جهت اصول ست کردن و چیدمان در لباس‌های افراد داشته باشند. با رعایت تمام نکات برای هر فرد، از قبیل: فرم اندامی، رنگ پوست، لباس کار، لباس مهمانی، لباس خیابان، لباس برای افراد جوان‌تر و نیز افراد میانسال، باید به‌طور صحیح انجام شود که بسیار حائز اهمیت می‌باشد. مثلاً رنگ مشکی در لباس را برای پوشش‌های رسمی، بیشتر مورد استفاده قرار می‌دهیم و یا رنگ سرمه‌ای، که برای لباس‌های ورزشی و اسپرت مناسب بوده و رنگ کلاسیک محسوب می‌شود که تقریباً برای همه مناسب است. یا اینکه استفاده از رنگ زرد برای لباس‌های راحتی و غیر رسمی مناسب هستند. رنگ‌های سفید و خاکستری جزء رنگ‌های خنثی محسوب شده و یا اینکه وقتی در کنار رنگ مشکی قرار می‌گیرند، روشن‌تر به نظر می‌رسند. در بیشتر موارد اگر از دو رنگ در یک لباس استفاده شود، رنگ روشن‌تر را بالاتر و رنگ تیره را زیر آن قرار می‌دهند زیرا حس تعادل بهتری را ایجاد می‌نماید.



هنرآموز محترم، از هنرجویان بخواهید تحقیق کوتاهی در مورد رنگ‌های مختلف لباس انجام داده و در کلاس بخوانند و در ادامه با افزودن تصاویر مناسب، در آلبوم کار خود قرار دهند.

### ویژگی‌های بصری رنگ در لباس

ویژگی‌هایی که در ظاهر لباس‌ها می‌بینیم، باید با انتخاب درست یک طراح لباس، ایجاد و ساخته شوند. به‌طور مثال رنگ‌های تیره اندام را کوچک‌تر و لاغرتر نشان داده و برعکس رنگ‌های روشن، اندام را بزرگ‌تر و چاق‌تر، نشان می‌دهند. و یا اینکه اگر فردی لباسش تک رنگ باشد، باعث لاغرتر شدن و بلندقدتر شدن فرد می‌گردد. یا برای افرادی که قد بلندی دارند پیشنهاد می‌شود از لباس‌های با دو رنگ متضاد استفاده شود زیرا فرد را کوتاه‌تر نشان می‌دهند. و یا لباس‌های ماکسی تک رنگ، که افراد را بلندتر نشان داده و یا لباس‌هایی که بالاتنه روشن و پایین تنه تیره دارند، فرد را کوتاه‌تر نشان می‌دهند و یا رنگ‌های براق فرد را چاق‌تر نشان می‌دهند.



هنرآموز محترم در پایان پودمان علاوه بر تکالیفی که در حین هر بخش داده شد، از هنرجویان بخواهید یک پوستر یا آلبوم کار با این نکات انجام و ارائه دهند: یک کمد لباس برای چند نوع از فرم‌های اندامی، طراحی و چیدمان کنند و با تکنیک کولاژ و یا حتی خود می‌توانند مدل‌های مناسب آن اندام‌ها را طراحی و ارائه نمایند. با هر تکنیک که می‌توانند خلاقانه در آن، کار را آماده سازند و البته به همراه توضیحات لازم و کافی. می‌توانید بهترین کارها را در نمایشگاه مدرسه برای بازدید عموم دانش‌آموزان قرار دهید.





## پاسخ خود آزمائی‌ها

**۱ چگونه می‌توان از نقطه برای تعدیل و تأکید ساختار در لباس استفاده کرد؟**

علاوه بر طرح روی پارچه، نقطه را می‌توان با استفاده از پولک، منجوق، سنگ، دکمه، اپلیکه و... در لباس ایجاد نمود.

**۲ خطوط بر اساس چه ویژگی‌هایی دسته‌بندی می‌شوند؟**

بر اساس سه ویژگی. ۱- نوع ۲- جهت ۳- کاربرد

**۳ طراحان لباس چه نکاتی را برای به تصویر کشیدن خطوط عمودی در لباس‌ها تأکید می‌کنند؟**

این خطوط چشم بیننده را از بالا به پایین و بالعکس حرکت می‌دهند و احساس غرور و اعتماد به نفس و قدرت را القا کرده و فرد را لاغرتر و کشیده‌تر نشان می‌دهند.

**۴ عنصر بصری بافت، چگونه بر زیبایی شناسی لباس تأثیر می‌گذارد؟**

در بافت بصری، هنگامی که طرح پارچه چاپ می‌شود، ویژگی‌های زیر را ایجاد می‌کنند. مثلاً بافت صاف و مسطح، اندام فرد را کوچک‌تر و عیوب اندام را می‌پوشانند و یا بافت براق، سایز فرد را بزرگ‌تر از آنچه هستند نشان می‌دهند.

یا اینکه بافت نرم و چسبان، عیوب اندام را نمایان کرده و باید با احتیاط آن را انتخاب نمود. یا بافت سفت و حجیم، عیوب اندام را می‌پوشاند و افراد را چاق تر نشان می‌دهند و اندام‌های کوچک را کوتاه‌تر جلوه می‌دهند. بافت زبر، رنگ پارچه را تضعیف می‌کنند.

#### ۵ کیفیت‌های بصری کدام‌ها هستند؟ و ارتباطشان با عناصر بصری چیست؟

کیفیت‌های بصری شامل: هماهنگی، تعادل، ریتم، تأکید و تناسب هستند. عناصر بصری نیز شامل: نقطه، خط، شکل، فرم، رنگ و بافت هستند. کیفیت‌های بصری، به عنوان راهنمایی برای طراحان مد و لباس بوده که به کمک آن می‌توانند، عناصر بصری و مواد اولیه طراحی را به درستی به کار گیرند و لباس‌هایی جذاب و زیبا طراحی کنند.

#### ۶ کیفیت بصری تعادل، چند نوع است؟ ویژگی‌های هر کدام را نام ببرید.

تعادل سه نوع بوده به نام‌های تعادل شکلی، تعادل بی‌قاعده و تعادل شعاعی. تعادل شکلی. به این نوع از تعادل، تقارن هم گفته می‌شود. این تعادل از طریق تکرار یک ساختار یا تزیین در دوسوی لباس با فاصله یکسان از مرکز ایجاد می‌شود و در واقع یک نوع تکرار آینه‌ای است.

تعادل بی‌قاعده، زمانی حاصل می‌شود که میزان، اندازه، مدل ساختارها و تزیینات در دو طرف لباس به یک اندازه باشند اما مشابه هم نباشند. تعادل بی‌قاعده بیشتر نوعی ویژگی بصری است تا یک ویژگی فیزیکی؛ یعنی ممکن است در دو طرف لباس همه چیز به یک اندازه نباشد اما از لحاظ بصری این‌گونه به نظر برسد که تعادل برقرار است. این ویژگی با کمک رنگ، بافت‌های متنوع و اندازه اشکال به دست می‌آید. و معمولاً پرهزینه‌تر هم هست. در این نوع تعادل معمولاً تکرار دیده نمی‌شود و تزییناتی با اندازه‌ها، اشکال و جذابیت‌های متفاوت طوری کنار هم چیده می‌شوند که حسی از تعادل ایجاد کنند.

تعادل شعاعی، زمانی ایجاد می‌شود که بیشتر قسمت‌های طرح از یک نقطه مرکزی منشعب شوند. پلیسه‌ها، درزها، چین‌ها، پنس‌ها و موتیف‌ها بر یک نقطه روی لباس متمرکز هستند و شکلی شبیه اشعه‌های خورشید ایجاد می‌کنند. از آنجا که این نوع از طراحی دشوار و پیچیده است، معمولاً در لباس‌های گران‌قیمت یافت می‌شوند.

#### ۷ ویژگی‌های رنگ را نام ببرید و توضیح دهید.

دو ویژگی دارند ۱- ارزش رنگ ۲- شدت رنگ. به درجه روشن بودن یا تیرگی یک رنگ، که آن را از طیف‌های دیگر همان رنگ متمایز می‌کند، ارزش آن رنگ گفته می‌شود. به میزان شفافیت یا کدر بودن رنگ، شدت رنگ گفته می‌شود. اگر طیف رنگ‌های طوسی را به رنگی اضافه کنیم، شدت آن رنگ کمتر می‌شود.

## ۸ چند طرح رنگ می‌شناسید؟ روش ترکیب رنگ در هر کدام را توضیح

دهید.

هفت نوع طرح رنگ را شناخته‌ایم. تک فام، رنگ‌های مشابه، رنگ‌های مکمل، رنگ‌های نیمه مکمل، رنگ‌های سه‌گانه، طرح رنگ‌های مربع و طرح رنگ‌های مستطیل.

- تک فام، این نوع طرح با استفاده از یک رنگ با شدت‌ها و ارزش‌های مختلف ایجاد می‌شود. برای خلق تضاد و زیبایی می‌توانید رنگ‌های خنثی، مانند سفید و سیاه، را به این طرح اضافه کنید.

- رنگ‌های مشابه، در این طرح رنگ از رنگ‌هایی استفاده می‌شود که در چرخه رنگ در کنار هم قرار دارند، از این‌رو به این نوع از طرح، طرح رنگ مرتبط هم می‌گویند.

- رنگ‌های مکمل، این طرح رنگ، رنگ‌هایی را به کار می‌برد که بر روی چرخه رنگ کاملاً روبه‌روی هم قرار دارند و متضادند که به آنها رنگ‌های مکمل هم می‌گوییم. این رنگ‌ها وقتی که در کنار هم قرار بگیرند شفاف‌تر و پررنگ‌تر به نظر می‌رسند.

- رنگ‌های نیمه مکمل، در این طرح از سه رنگ استفاده می‌شود؛ به این ترتیب که یک رنگ را در کنار دو رنگ مجاور رنگ مکملش در چرخه رنگ به کار می‌برند. برای این کار ابتدا یک رنگ را انتخاب کنید و رنگ مکملش را روی چرخه رنگ بیابید.

- رنگ‌های سه‌گانه، در این طرح، سه رنگ که روی چرخه رنگ فاصله یکسانی از هم دارند با هم به کار برده می‌شوند.

- طرح رنگ‌های مربع، در طرح رنگ مربع در رأس زاویه‌های مربع دو رنگ اصلی و دو رنگ ترکیبی یا درجه سوم قرار می‌گیرند.

- طرح رنگ‌های مستطیل، در دو رأس آن دو رنگ اصلی و در دو رأس دیگر آن دو رنگ فرعی یا درجه دوم قرار می‌گیرند.

## ۹ دریافت حسی هر یک از ۱۲ رنگ چرخه ایتن را نام ببرید.

ثبات، طبیعت، زمین	قهوه‌ای
عشق، خطر، قدرت، خوش‌بینی، حرکت، انرژی، هیجان، تحریک‌کنندگی، خشم	قرمز
هیجان، جوانی، کامیابی، آرزو، تفریح، شادی، انرژی، تعادل، گرمی، اشتیاق، بخشندگی، گستردگی	نارنجی

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

سبز	باروری، شادابی، رشد، طبیعت، حسادت، شفا، خوش‌شانسی، ثبات، موفقیت، بخشش
آبی	آرامش، مردانگی، حقیقت، شفا، آسایش، ثبات، صلح، تعادل، خرد، حقیقت، اطمینان، محافظت، امنیت، وفاداری
صورتی	شکندگی، زنانگی، دخترانگی
زرد	خوشبختی، لذت، خوش‌بینی، ایدئال‌گرایی، تابستان، امید، خیال، آفتاب، فلسفه، جوانی
مشکی	مرگ، غم، عزاداری
سفید	صلح، پاکی، معصومیت، عزاداری

۱۵ کاربرد و تأثیر رنگ‌ها در طراحی لباس چیست؟

طراحان لباس، باید رنگ‌ها را درست انتخاب کنند و طبق اصول با هم ترکیب نمایند تا لباس‌ها، جلف و خسته‌کننده به نظر نیایند.



## واحد یادگیری ۱ سایزبندی

هنرآموز عزیز در این بخش تاریخچه و مفاهیم پایه‌ای سایزبندی، و نه روش‌های عملی آن به هنرجویان ارائه خواهد شد تا بتوانند با شناخت مفاهیم اصلی سایزبندی و روند تاریخی علمی که امروزه در دسترس‌شان است، به کاربردی عمیق‌تر و اصولی‌تر دست یابند. پس به هنرجویان خود توضیح دهید که این یک واحد عملی نیست و در این بخش قرار است یاد بگیرند که علم سایزبندی و الگوسازی که امروزه در اختیارشان است، از کی و چگونه به دستشان رسیده. توجه آنها را به بخش «فکر کنید» اول فصل جلب کنید و نظر آنها را جویا شوید.





## چرا گاهی لباس‌هایی که با سایز همیشگی تان تهیه می‌کنید برایتان اندازه نیستند؟

برای مثال شما همیشه بلوز سایز مدیوم یا ۳۸ می‌خرید و می‌پوشید. امروز هم بلوزی با همین سایز از فروشگاه خریده‌اید. از آنجا که مطمئن هستید سایز شما مدیوم است، نیازی به پرو کردن لباس ندیده‌اید. اما وقتی به خانه آمده‌اید و آن را پوشیده‌اید، متوجه شده‌اید که برایتان کوچک یا بزرگ است. این مسئله ناشی از مشکل عدم تطابق سیستم سایزبندی تولیدی‌های مختلف است که از یک استاندارد واحد پیروی نمی‌کنند. به این معنی که سایز مدیوم همه تولیدی‌ها یکسان نیست.

### به نظر شما سایزبندی لباس از چه زمانی برای بشر اهمیت یافت؟

پاسخ این است که از زمانی که تولید انبوه لباس آغاز شد، سایزبندی برای انسان (تولید کننده و مصرف کننده) اهمیت یافت. سعی کنید با پرسش‌های متعدد و توجه هنرجویان به تاریخ قرن بیستم آنها را به تدریج به سمت این پاسخ راهنمایی کنید. در اینجا می‌توانید توضیح کوتاهی در مورد انقلاب صنعتی به هنرجویان ارائه کنید:

انقلاب صنعتی عبارت است از دگرگونی‌های بزرگ در **صنعت، کشاورزی، تولید و حمل و نقل** که در اواسط قرن هجدهم از انگلستان آغاز شد. این تحولات در هنگام صنعتی شدن کارخانه‌ها و صنایع رخ داده‌است، صنعتی شدن به معنی استفاده از نیروی **ماشین** به جای نیروی انسان است. انقلاب صنعتی ابتدا از انگلستان شروع شد، زیرا **انگلستان** پس از چندین قرن تحول سیاسی داخلی، توسعه استعمار تجاری، گسترش ناوگان دریایی، رشد طبقه متوسط و بهبود امور قانونی و اداری کشور، از نظر زمین، کارگر، سرمایه، مدیریت و حکومت وضعیتی مطلوب و هماهنگ داشت که زمینه پیشرفت صنعتی در این کشور را فراهم می‌کرد. انقلاب صنعتی در انگلستان در سه زمینه **بافندگی، زغال سنگ و ذوب آهن** بیشتر نمود یافت. گاهی سخن از دو انقلاب صنعتی برده می‌شود که یکی در قرن هجدهم و دیگری در قرن نوزدهم است. دو نتیجه مهم انقلاب صنعتی، گسترش استعمار اروپایی‌ها در کشورهای آسیایی و آفریقایی و بهره‌کشی از کارگران در داخل بود. نماد انقلاب صنعتی، ماشین بخار است. انقلاب صنعتی دومین تحول عظیم دنیا است. تحول اول را انقلاب کشاورزی و تحول سوم انقلاب الکترونیک می‌دانند.

### سایزی که روی لباس‌ها می‌بینید به چه طریقی محاسبه می‌شود؟

نظر هنرجویان را بپرسید و دانش و اطلاعات آنها را در این زمینه بسنجید. و در آخر به آنها توضیح دهید که در این فصل با این مقوله آشنا خواهند شد.

آیا در تمام دنیا از یک مقیاس سایز بر روی لباس‌ها استفاده می‌شود؟ برای هنرجویان خود توضیح دهید که مقیاس‌های متفاوتی در نقاط مختلف دنیا برای معرفی یک سایز استفاده می‌شود. اما مانند زبان‌های مختلف، همه یک معنی دارند و قابل ترجمه به یکدیگر هستند. برای مثال سایز مدیوم در مقیاس یک کشور برابر با سایز ۳۸ در مقیاس کشوری دیگر است. اندازه این دو سایز با هم برابر بوده و فقط نام آن‌ها متفاوت است. البته استانداردهای سایزبندی هم در نقاط مختلف دنیا تفاوت‌های کمی با هم دارند اما امروزه سازمان‌های جهانی در تلاشند که استاندارد واحدی را برای سایزبندی در اختیار تولیدکنندگان مختلف قرار دهند.



### مشکل سیستم سایزبندی

برای درک بهتر عدم تطابق سایزها از هنرجویانی که سایز یکسان دارند (مثلاً هر دو سایز ۳۸ هستند) بخواهید که جلوی کلاس بیایند و تفاوت اندام آن‌ها را به دیگر هنرجویان نشان دهید. با این روش مشکل سایزبندی استاندارد را به آن‌ها تفهیم کنید و از آن‌ها بخواهید که به راه حلی برای این مشکل بیاندیشند.

### مقیاس‌های سایزبندی

جداول زیر را با هنرجویان خود به بحث و بررسی بگذارید:  
در جدول‌های زیر مقیاس‌هایی که در کشورهای مختلف برای معرفی سایز پوشش‌های مختلف استفاده می‌شود را به شما معرفی می‌کنیم. جدول ۵- ۱- ۳ مقیاس‌های مختلف سایز لباس و تی‌شرت زنانه را نشان می‌دهد.

مقیاس سایز لباس و تی شرت زنانه

امریکا	انگلیس/استرالیا	ایتالیا	فرانسه	آلمان	ژاپن	روسیه	بین‌المللی
۰	۴	۳۶	۳۲	۳۰	۵	۳۸	XS
۲	۶	۳۸	۳۴	۳۲	۷	۴۰	S
۴	۸	۴۰	۳۶	۳۴	۹	۴۲	S
۶	۱۰	۴۲	۳۸	۳۶	۱۱	۴۴	M
۸	۱۲	۴۴	۴۰	۳۸	۱۳	۴۶	M
۱۰	۱۴	۴۶	۴۲	۴۰	۱۵	۴۸	L
۱۲	۱۶	۴۸	۴۴	۴۲	۱۷	۵۰	L
۱۴	۱۸	۵۰	۴۶	۴۴	۱۹	۵۲	XL/۱X
۱۶	۲۰	۵۲	۴۸	۴۶	۲۱	۵۴	۱X/۲X
۱۸	۲۲	۵۴	۵۰	۴۸	۲۳	۵۶	۲X
۲۰	۲۴	۵۶	۵۲	۵۰	۲۵	۲۴	۳X
۲۲	۲۶	۵۸	۵۴	۵۲	۲۷	۲۶	۳X
۲۴	۲۸	۶۰	۵۶	۵۴	۲۹	۲۸	۴X

سینه‌بند زنانه با دو سایز معرفی می‌شود: سایز دور سینه و سایز کاپ سینه که در دو جدول زیر مشاهده می‌کنید. در ایران از مقیاس اروپایی سینه‌بند استفاده می‌شود.

مقیاس سایزبندی دور سینه در سینه‌بند زنانه

چین	امریکا	انگلیس/استرالیا	فرانسه	ایتالیا	باقی اروپا
۸۱/۳	۳۲	۳۲	۸۵	۱	۷۰
۸۶/۴	۳۴	۳۴	۹۰	۲	۷۵
۹۱/۵	۳۶	۳۶	۹۵	۳	۸۰
۹۶/۵	۳۸	۳۸	۱۰۰	۴	۸۵
۱۰۱/۶	۴۰	۴۰	۱۰۵	۵	۹۰

مقیاس سایزبندی کاپ سینه‌بند زنانه

چین	امریکا	انگلیس/استرالیا	فرانسه	ایتالیا	باقی اروپا
A	AA	AA	AA	-	AA
B	A	A	A	B	A
C	B	B	B	-	B
D	C	C	C	B/۰	C
E	D	D	D	C	D
-	DD	DD	E	D	E
-	E	E	F	DD	F

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری

سایزبندی کفش‌های زنانه در نقاط مختلف دنیا را در جدول زیر می‌بینید، در ایران از سایزبندی اروپایی استفاده می‌شود.

انگلیس	اروپا	امریکا	ژاپن
۳	۳۵/۵	۵	۲۲/۵
۳/۵	۳۶	۵/۵	۲۳
۴	۳۷	۶	۲۳
۴/۵	۳۷/۵	۶/۵	۲۳/۵
۵	۳۸	۷	۲۴
۵/۵	۳۹	۷/۵	۲۴
۶	۳۹/۵	۸	۲۴/۵
۶/۵	۴۰	۷/۵	۲۵
۷	۴۱	۹/۵	۲۵/۵
۷/۵	۴۱/۵	۱۰	۲۶
۸	۴۲	۱۰/۵	۲۶/۵

سایزبندی شلوار زنانه در نقاط مختلف دنیا در جدول زیر ارائه شده است. در ایران از سایزبندی اروپایی استفاده می‌شود:

امریکا	انگلیس	اروپا	فرانسه	ایتالیا
۳XS	۲	۲۸	۳۰	۳۴
XX۳	۴	۳۰	۳۲	۳۶
XS	۶	۳۲	۳۴	۳۸
S	۸	۳۴	۳۶	۴۰
M	۱۰	۳۶	۳۸	۴۲
L	۱۲	۳۸	۴۰	۴۴
XL	۱۴	۴۰	۴۲	۴۶
XXL	۱۶	۴۲	۴۴	۴۸
۳XL	۱۸	۴۴	۴۶	۵۰
۴XL	۲۰	۴۶	۴۸	۵۲
۵XL	۲۲	۴۸	۵۰	۵۴
۶XL	۲۴	۵۰	۵۲	۵۶
۷XL	۲۶	۵۲	۵۴	۵۸
۸XL	۲۸	۵۴	۵۶	۶۰

## واحد یادگیری ۲ فناوری مواد

در ابتدای این واحد یادگیری، مفهوم فناوری را برای هنرجو تشریح کنید و با استفاده از مثال‌های متعدد مطمئن شوید که معنای آن را درک کرده است. از تعاریف زیر برای این منظور باری بجویید:

فناوری یا تکنولوژی دانش یا مهارتی است برای ساختن افزار (نرم یا سخت). این دانش - مهارت ممکن است پیچیده یا ساده، شخصی یا شایع، جدید یا قدیمی و... باشد. در واقع شگردها و به کار بردن ابزارها، دستگاه‌ها، ماده‌ها و فرایندهای گره‌گشای دشواری‌های انسان است. فناوری فعالیتی انسانی است و از همین رو، از دانش و از مهندسی قدیمی‌تر است. به زبان ساده‌تر، فناوری تبدیل علم به عمل است.

تکنولوژی ریشه یونانی دارد و از دو واژه Techne و Logic تشکیل شده است. Techne به معنای هنر، مهارت و آن چیزی است که آفریده دست انسان است و در مقابل Arche به معنای آفریده خدا است. Logie یا Logic در یونان قدیم به معنی دانش و خرد به کار رفته‌است. به این ترتیب می‌توان گفت که تکنولوژی به معنای آمیزه هنر و مهارت با دانش است. می‌توان گفت که انسان خردمند در تعامل با طبیعت به قوانین عام آن دست می‌یابد و با باز آفرینی این قوانین توسط علم و دانش در محیط و شرایط دلخواه کاربردهای مورد نظر خود را ایجاد می‌کند.

فناوری استفاده عملی از دانش و مهارت برای ساختن ابزار، ماشین، ساختمان، وسیله نقلیه و سایر وسایل مورد نیاز دیگر است. در طول تاریخ تعاریف متعددی توسط صاحب نظران در مورد مفهوم تکنولوژی ارائه شده‌است. برخی آن را در معنای ابزاری برای حفظ بقای انسان‌های نخستین تعبیر کرده‌اند و برخی دیگر آن را ابزاری در دست بشر برای تسلط بر محیط دانسته‌اند. فناوری، دانش - مهارت تولید افزار (سخت و نرم) است. فناوری (تکنولوژی) شیوه و شگرد ساخت و کاربرد ابزار، دستگاه‌ها، ماده‌ها و فرایندهایی است که گره‌گشای دشواری‌های انسان است.



حالا سؤالات بخش «فکر کنید» را مطرح کرده و ذهن هنرجویان را به چالش بکشید:

**شما در طراحی هایتان از چه فناوری‌هایی استفاده می‌کنید؟**

اگر هنرجویان به درستی معنی فناوری را درک کرده باشند، می‌توانند نمونه‌های بسیاری از فناوری‌های ساده‌ای که هنگام طراحی لباس به کار می‌برند ذکر کنند.

**با کدام پارچه‌ها و الیاف حاصل از فناوری‌های مدرن آشنا هستید؟**

سعی کنید هنرجویان را ترغیب به پاسخ‌گویی کنید، به آنها سرنخ‌هایی بدهید که بتوانند نمونه‌هایی را به خاطر بیاورند.

**چه فناوری‌هایی را می‌شناسید که به فروش محصولات مد کمک می‌کنند؟**

از آنها بخواهید که در اینترنت جستجو کنند و فناوری‌های فروش جدید را بیابند. به آنها یادآور شوید که خود اینترنت از اصلی‌ترین فناوری‌ها در فروش مد و لباس است.

برای هنرجویان خود توضیح دهید که در این واحد یادگیری به فناوری در سه حوزه پرداخته خواهد شد: فناوری در مواد اولیه، فناوری در ابزارهای طراحی و تولید، و فناوری در ابزارهای فروش. هنرجویان شما اگر به موضوع علاقه مند باشند می‌توانند به تحقیق بیشتر در حوضه‌های دیگر فناوری بپردازند.

## لباس‌های هوشمند





احتمالاً در این واحد یادگیری، بخش لباس‌های هوشمند برای هنرجویان، بخش جذابی خواهد بود. از این رو نمونه‌های بیشتری در اینجا معرفی خواهند شد که در زمان مناسب به هنرجویان معرفی شوند:

**شلوار آرامش ورزشکاران:** این لباس خواب خلاقانه از فناوری مادون قرمز استفاده می‌کند تا التهاب و خستگی را کاهش داده و به خواب بهتر کمک کند.



**ژاکت مرکوری:** این ژاکت ظاهری براق دارد و ۹۰ درصد آن از مواد بازتابی درست شده. قابلیت اصلی آن کنترل به وسیله صدا است. کارایی اصلی آن حفظ دمای بدن و رساندن دمای بدن به یک میزان خاص است.



**جوراب دویدن سنسوریا:** این یک جوراب معمولی نیست بلکه تمام پارچه آن مجهز به حسگرهای کامل فشار است. این حسگرها به شما می‌گویند که هنگام دویدن فشار اصلی بر کدام قسمت پای شما بوده است. این اطلاعات برای دوندته‌های حرفه‌ای بسیار تعیین کننده و حائز اهمیت است.



**هسته آتوس:** این هسته ۲۰ گرمی روی لباس نصب می‌شود و داده‌های بدن شما را جمع‌آوری و پردازش می‌کند. این فناوری هم برای ورزشکاران بسیار اهمیت دارد تا بدانند کدام ماهیچه‌هایشان و به چه میزان در هنگام ورزش درگیر شده‌اند.



## پاسخ خودآزمایی

### ۱ از چه زمانی ساینبدی اهمیت یافت و چرا؟

پس از جنگ جهانی اول که وضع اقتصادی مردم هم چندان خوب نبود، زنان در پی لباس‌هایی با قیمت‌های مناسب ولی مطابق با مد روز بودند. تولیدکنندگان لباس نیز هم‌زمان با این نیاز بازار روش‌های تولید خود را تغییر دادند و اقدام به تولید انبوه لباس کردند که باعث کاهش قیمت شد. اما مشکل اصلی آنها مسئله ساینبدی بود. ساینبدی منطبق بر اندازه دورسینه، برای زنان مناسب نبود و در ساین زنان نسبت مشخصی میان بالاتنه، کمر و باسن وجود نداشت. دو زن ممکن است که ساین بالاتنه یکسانی داشته‌باشند ولی فرم اندامی یکی ممکن است ساعت شنی و فرم اندامی دیگری سیب باشد. بیشتر لباس‌های این تولیدکنندگان نیاز به اصلاح داشت و خریداران مجبور بودند تا هزینه اصلاح لباس‌هایشان را به خیاط‌های خود بپردازند و این سبب می‌شد که لباس‌ها دیگر مقرون به‌صرفه نباشند. بسیاری دیگر از خریداران هم لباس‌ها را به فروشندگان پس می‌دادند. همین موضوع باعث شد که موضوع ساینبدی به مسئله‌ای مهم و حیاتی بدل شود.

### ۲ ارتباط ساینبدی با تولید انبوه چیست؟

پیش از تولید انبوه لباس، هر فردی نزد خیاط یا طراح لباس خود می‌رفت و مطابق با ساین‌های منحصر به فرد خود، لباسش را سفارش می‌داد. اما پس از دوران صنعتی شدن و جنگ جهانی دوم که لباس‌ها به تولید انبوه رسیدند، باید ساینبدی استاندارد و به وجود می‌آمد که مطابق با آن لباس‌ها تولید شوند و به‌تواند نیازهای خریداران را برآورده کند.

### ۳ استاندارد تجاری ۵۸-۲۱۵ چیست؟

اداره استاندارد، نتایج پژوهش‌های مختلف در زمینه سایزبندی را به همراه نتایج تحقیقات ارتش و مطالعه سایزبندی کودکان، مورد استفاده قرار داد و استاندارد سایزبندی نوزادان، کودکان، نوجوانان، زنان و مردان را ارائه کرد. این پژوهش سه سال به طول انجامید و سپس یافته‌های آن برای بررسی به تولیدکنندگان پوشاک ارسال شد. در سال ۱۹۵۸، استاندارد جدید سایزبندی پذیرفته و با عنوان «استاندارد تجاری ۲۱۵-۵۸» منتشر شد. تولیدکنندگان به سرعت برچسب‌های سایز را بر روی لباس‌هایشان قرار دادند و کار مشتری‌ها هم برای انتخاب سایز درست راحت‌تر شد.

### ۴ سایزبندی پوچ چیست؟

رفته‌رفته تولیدکنندگان متوجه شدند که اگر عدد سایزها را یک واحد کوچک‌تر بنویسند، خریداران احساس بهتری خواهند داشت و سیستم «سایزبندی پوچ» را رواج دادند. این سیستم به خریداران این‌طور القاء می‌کرد که سایز اندام‌شان کوچک‌تر است؛ و به این ترتیب برچسب سایز لباس‌ها یک واحد کوچک‌تر شد. اما این جریان به همین‌جا ختم نشد و تولیدکنندگان به کم کردن عدد سایز در طولانی مدت ادامه دادند تا اینکه کوچک‌ترین سایز به عدد صفر رسید.

### ۵ سیستم سایزبندی را تعریف کنید.

سیستم سایزبندی، جدولی از اعداد است که اندازه هر یک از قسمت‌های بدن را در دسته‌بندی افراد با سایز مشخص نشان می‌دهد (جدول ۵-۱-۲ نمونه‌ای از یک سیستم سایزبندی است). برای تهیه یک سیستم سایزبندی، مسئله اساسی و اولیه این است که بدانیم قرار است جمعیت را به چند دسته سایزی تقسیم کنیم. اگر تعداد گروه‌های سایزی زیاد باشد، تعداد افراد کمی در هر دسته سایزی قرار خواهند گرفت و قطعاً لباس‌های حاصل مناسب‌تر و به سایز خریدار نزدیک‌تر خواهند بود و در نتیجه، رضایت خریدار از محصول بالا خواهد رفت.

### ۶ تعیین سایز چیست و چه اهمیتی دارد؟

تعیین سایز یکی از اجزای اصلی سیستم سایزبندی است. اگر خریدار نتواند سایز درست لباس‌اش را در فروشگاه تشخیص بدهد و انتخاب کند، ناراضی از فروشگاه بیرون خواهد رفت؛ پس نحوه ارائه اطلاعات مربوط به سایز لباس هم اهمیت ویژه‌ای دارد. تعیین سایز، روش ارائه اطلاعات سایز لباس به خریدار از طریق برچسب روی لباس است، که ابعاد قسمت‌های مختلف بدن را برای آن گروه سایزی نشان می‌دهد.

### ۷ روش‌های متداول تغییر سایز الگو را نام ببرید.

سه روش متداول درجه‌بندی الگو «برش و امتداد»، «انتقال الگو» و «تغییر سایز کامپیوتری» هستند.

**۸** به نظر شما کدام یک از روش‌های تغییر سایز الگو کارآمدتر هستند؟  
چرا؟

از تک تک هنرجویان در این باره نظرخواهی کنید و پاسخ‌هایشان را بررسی کرده و مورد بحث قرار دهید.

**۹** فناوری را چگونه تعریف می‌کنید؟

روش‌ها، شگردها، ابزار و راه‌کارهای جدیدی که برای پیشبرد مسائل و حل مشکلات مورد استفاده قرار می‌گیرد را فناوری می‌گویند.

**۱۰** فناوری زلفکس چیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟

زلفکس یک فناوری حسگر پیشرو است که بر پایه فیبر نوری ساخته‌شده، به‌طوری‌که فیبرهای نوری درواقع داخل لباس جا داده می‌شوند و مثل رشته‌های دیگر لباس عمل می‌کنند. این الیاف قادرند اطلاعات حرکتی فردی که آن را برتن دارد را به کامپیوترهای مخصوص ارسال کند، که این اطلاعات به منظور بررسی‌های اصول ورزشی یا سلامتی بدن مورد بررسی قرار می‌گیرند. وجود این حسگرها در لباس هیچ مشکلی در تحرک و یا عملکرد فرد ایجاد نخواهند کرد.

**۱۱** کاربرد الیاف نوری در طراحی لباس چیست؟

طراحان مد از این الیاف به‌طور جداگانه به عنوان تزئین، یا به صورت پارچه‌هایی بافته شده از این الیاف استفاده می‌کنند. آنها کوشیده‌اند که با استفاده از این الیاف نوآوری‌هایی در ظاهر لباس ایجاد کنند و در جهت زیبایی لباس، این الیاف را به کار ببرند. برای روشن شدن این الیاف در لباس حتماً باید نوعی باتری هم در لباس تعبیه شود که بتواند نور آنها را تأمین کند. یکی دیگر از کاربردهای الیاف نوری در زلفکس است.

**۱۲** ویژگی‌های الیاف نانو چیست؟

این الیاف قطر بسیار باریکی در حد نانومتر دارند و به همین دلیل الیاف نانو خوانده می‌شوند. الیاف نانو علاوه بر اندازه کوچک، خواص شیمیایی متفاوتی هم از خود نشان می‌دهند که شامل خواص مغناطیسی، تغییر رنگ، تغییر شفافیت و بسیاری خواص دیگر است.

**۱۳** الیاف نانو چه خصوصیات و ویژگی‌هایی می‌توانند در پارچه ایجاد کنند؟

دانشمندان با استفاده از فناوری‌های نانو توانسته‌اند پارچه‌هایی را تولید کنند که هیچ‌وقت کثیف نمی‌شود، یعنی هیچ نوع آلودگی‌ای بر روی آنها نمی‌نشیند. جالب‌تر اینکه این پارچه‌ها اگر چروک شوند، فقط با یک بار تکان دادن، می‌توان تمام چین و چروک‌های آن را از بین برد. در موارد دیگر پوشش دادن پارچه‌ها با نانوذرات رس، موجب می‌شود که این پارچه‌ها در مقابل آتش بسیار مقاوم شوند و شعله‌ور نشوند. استفاده از این نانوذرات برای پوشش دادن لباس‌های آتش‌نشانان و افرادی که در معرض آتش قرار دارند به‌منظور کاهش خطر آتش‌سوزی می‌تواند

بسیار مفید باشد. از دیگر ویژگی‌هایی که نانوفناوری در پارچه ایجاد می‌کند می‌توان به این خصوصیات اشاره کرد: ضدآب بودن، عدم جذب گرد و خاک، از بین بردن بوی تعریق بدن، محافظت از بدن در برابر اشعه‌های مضر نور خورشید و موارد دیگر.

#### ۱۴ ایفانانو به چه روش‌هایی در صنعت نساجی به کار می‌روند؟

ایفانانو به دو صورت در صنعت نساجی به کار می‌روند: در اولین روش پارچه‌ها به‌طور مستقیم از ایفانانو بافته می‌شوند که به آن نانو پارچه می‌گویند، و در روش دوم نانوافزودنی‌ها به یک پارچه معمولی افزوده می‌شوند و خواص جدیدی در پارچه ایجاد می‌کنند.

#### ۱۵ کدام نرم افزارهای طراحی لباس را می‌شناسید؟

Romans Cad و Bowzwear، Marvelous Designer، TUKAcad، CLO ۳D

#### ۱۶ نقطه ضعف چاپگرهای سه بعدی در طراحی لباس چیست؟

عیب چاپگرهای سه بعدی این است که هنوز قادر نیستند طرح سه بعدی لباس را با مواد انعطاف پذیر و نرمی نظیر پارچه چاپ کنند و فقط امکان استفاده از مواد سفت و انعطاف ناپذیر را دارند.

#### ۱۷ در حوزه بازاریابی و فروش مد، کدام فناوری‌ها را می‌شناسید؟

تجارت الکترونیک و واقعیت مجازی

#### ۱۸ لباس هوشمند چه نوع لباسی است؟

لباس‌های هوشمند به لباس‌هایی اطلاق می‌شود که اجزایی الکترونیکی درون خود دارند که کاربردهای متفاوتی دارد. این کاربردها بر دو گروه هستند: کاربردهای زیبایی‌شناسانه و کاربردهای اجرایی. کاربردهای اجرایی همان‌طور که از نام‌اش پیداست در خدمت تزئین و زیبایی لباس هستند مثل نورانی شدن و تغییر رنگ. اما کاربردهای اجرایی در عصر حاضر که فناوری بخشی از زندگی روزمره مردم شده، اهمیت ویژه‌ای دارد. این کاربردها شامل شارژ گوشی همراه، پخش موسیقی، کنترل دمای بدن و ... است.

#### ۱۹ کدام یک از لباس‌های هوشمند معرفی شده در کتاب برایتان جذاب بود؟ چرا؟

نظر هنرجویان را در این باره جویا شوید و از آنها بخواهید دلایل قانع کننده‌ای برای انتخاب‌شان ارائه کنند.

#### ۲۰ به نظر شما برای طراحی یک لباس هوشمند از متخصصان کدام

حوزه‌های دیگر می‌توان کمک گرفت؟

متخصصان الکترونیک، متخصصان مکانیک، متخصصان کامپیوتر و نرم افزار و ...

## کسب مهارت های فنی

پودمان  
پنجم

ابزار برش



ابزار دوختن



## مقدمه: پیش از شروع درس

هنرآموز عزیز هدف از ارائه این فصل، آشنا کردن هنرجویان رشته طراحی دوخت با معادل‌های انگلیسی ضروری این حوزه است تا به این ترتیب بتوانند با مفاهیم جدید و بازارهای بین‌المللی در طراحی دوخت و لباس تعامل برقرار کرده و از آنها بهره ببرند. صنعت و هنر طراحی دوخت و لباس نیز همانند تمام دیگر حوزه‌های علم و هنر، برای شکوفایی و رسیدن به موفقیت، نیازمند به روز رسانی و تعامل بین‌المللی است. آشنایی با زبان تخصصی این حوزه، به هنرجویان این امکان را خواهد داد که از کتاب‌ها و نشریات انگلیسی زبان روز استفاده کنند و قادر باشند تا به وب‌سایت‌های معتبر و به‌روز انگلیسی زبان این حوزه مراجعه نمایند و بدین ترتیب گام‌هایی جدی برای موفقیت و پیشرفت کاری و تحصیلی خود بردارند. با تشریح این مسئله برای هنرجویان خود، به آنها درک اهمیت این فصل کمک کنید و انگیزه آنها را برای هرچه بهتر و عمیق‌تر آموختن مطالب این فصل بالا ببرید.

پیش از شروع سخن گفتن از اهمیت این فصل، می‌توانید سؤالات زیر را از آنها بپرسید تا ذهن‌شان را برای درک این مسئله آماده کنید:

■ چقدر برایتان پیش آمده که دنبال مطلبی در اینترنت بگردید اما هیچ اطلاعات مفیدی به زبان فارسی یافت نکنید؟ (سپس از آنها بخواهید که این مطالب را نام ببرند و روی تخته آنها را یادداشت کنید و تا پایان جلسه آنها را روی تخته نگهدارید)

■ چند وب‌سایت معتبر انگلیسی زبان در حوزه طراحی دوخت و لباس می‌شناسید؟

■ آیا در زمینه رشته تحصیلی‌تان هیچ نشریه‌ای را می‌شناسید؟

■ آیا دیکشنری تخصصی این رشته را دارید یا دیکشنری آنلاینی می‌شناسید؟

■ به نظر شما اهمیت دانش زبان تخصصی چیست؟

پس از پرسیدن هر یک سؤالات بالا به هنرجویان اجازه بحث و تبادل نظر بدهید تا به کمک یکدیگر پذیرای درک اهمیت این فصل شوند.

در پایان جلسه اول از آنها بخواهید معادل انگلیسی کلمات و عبارتهایی که روی تخته نوشته‌اید را برای جلسه آینده بیانند و به کلاس بیاورند.

## Lesson 1 (درس ۱)

## Fashion Design Tools (ابزارهای طراحی مد)



پیش از شروع این بخش از هنرجویان بخواهید که به تصویر بالا که در کتاب هنرجو هم موجود است نگاه کنند و بگویند که معادل انگلیسی کدام یک از ابزارهایی که می بینند را بلدند.

**Designing Tools (ابزارهای طراحی)**

There are lots of tools a fashion designer would use for her career.  
(ابزارهای بیشماری وجود دارد که یک طراح مد ممکن است برای کارش از آنها استفاده کند.)

.Look at the bellow pictures

(به تصاویر زیر نگاه کنید.)

Which one do you usually use?

(کدام یک از آنها را اغلب استفاده می کنید؟)



بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری



Sketchbook (دفتر طراحی)



pencil sharpener (مداد تراش) و eraser (پاک‌کن)



Watercolor set (مجموعه آبرنگ)



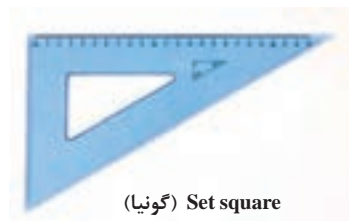
marker (ماژیک)



Drawing pencil (مداد طراحی)



ruler (خط‌کش)



Set square (گونیا)

از هنرجویان بخواهید ابزارهای طراحی خود را نشان دهند. تک تک به آنها بگویید:  
 Show me your sketchbook/ruler/drawing pencil/eraser/pencil  
 sharpener/set square/ watercolor set/marker

(دفتر طراحی/خط کش/مداد طراحی/پاک کن/مداد تراش/گونیا/مجموعه آبرنگ/  
 ماژیک خود را به من نشان بده)

آنقدر این تمرین را تکرار کنید تا مطمئن شوید که همه هنرجویان لغات را  
 آموخته‌اند. سپس سراغ تمرین بعدی بروید اول از هنرجویان بخواهید که هریک به  
 صورت فردی آن را انجام دهند و جاهای خالی را پر کنند. سپس به صورت گروهی  
 پاسخ‌ها را بررسی نمایید.

(با استفاده از لغات بالا جاهای خالی را پر کنید)

Fill in the blanks using the above words:

I am going to design a blouse as my homework.

(برای تکلیف مدرسه قصد دارم یک بلوز زنانه طراحی کنم)

First of all, I need a .... to draw some ideas.

(پیش از هر چیز به یک .... احتیاج دارم که چند ایده طراحی کنم)

### پاسخ صحیح: sketchbook

After that, I should choose a suitable .... I prefer a black one.

(سپس باید یک .... مناسب انتخاب کنم، مشکی را ترجیح می‌دهم)

### پاسخ صحیح: designing pencil

I should sharpen it by a ....

(باید آن را با یک ..... تیز کنم)

### پاسخ صحیح: pencil sharpener

I draw several ideas.

(چندین ایده را طراحی می‌کنم)

I think I prefer the last one.

(به نظرم ایده آخری را ترجیح می‌دهم)

I like to try some colors on it.

(دوست دارم کمی رنگ روی آن امتحان کنم)

Where is my .....? Oh I find it!

(..... من کجاست؟ آه، پیدایش کردم)

**پاسخ صحیح: watercolor set**

I need a glass of water to try these colors.

(برای امتحان کردن این رنگ‌ها به یک لیوان آب احتیاج دارم)

After coloring, it seems more beautiful.

(پس از رنگ کردن زیباتر به نظر می‌رسد)

I like to highlight some parts of it with a ....

(دوست دارم بعضی از قسمت‌های آن را با .... علامت بگذارم و مشخص کنم)

**پاسخ صحیح: marker**

I hope my teacher likes it too.

(امیدوارم معلم هم دوستش داشته باشد)



## Dressmaking Tools (ابزارهای دوخت لباس)

از هنرجویان بپرسید که نام انگلیسی کدام یک از ابزارهای دوخت را می دانند و آنها را روی تخته یادداشت کنید. سپس به سراغ مبحث زیر بروید:



Dress form (مانکن لباس)



Tape measure (متر خیاطی)



Dressmaker pin (سنجاق ته گرد)



Fabric shears (قیچی پارچه)



Tailor's chalk (صابون خیاطی)



Tracing wheel (رولت خیاطی)



Thimble (انگشتانه)



Thread (نخ)



Needle (سوزن)

بخش دوم: معرفی پودمان‌ها و واحدهای یادگیری



Pattern paper (کاغذ الگو)



Safety pin (سنجاق قفلی) Seam ripper (بشکاف)



Sewing machine (چرخ خیاطی)

از هنرجویان بخواهید که به نوبت اسامی ابزارهای دوخت لباس را بخوانند و تکرار کنند تا با تلفظ صحیح آنها آشنا شوند. سپس به سراغ تمرین بعدی بروید و از آنها بخواهید که هر یک به تنهایی آن را انجام دهند.

Fill in the blanks using the above words:

(با استفاده از کلمات بالا جاهای خالی را پر کنید)

1 I am going to make a dress for my sister. First of all I should measure her sizes by a .....

(قصد دارم برای خواهرم یک پیراهن بدوزم. اول از همه باید به کمک یک ..... سایز او را اندازه‌گیری کنم)

پاسخ صحیح: **tape measure**

2 Now I am ready to draw the pattern on .....

(حالا آماده‌ام که الگو را روی ..... بکشم)

پاسخ صحیح: **pattern paper**

۳ Ok! The pattern is ready. I don't know to mark the fabric with a ..... or with a .....

(خب! الگو آماده است. نمی دانم پارچه را با یک ..... علامت گذاری کنم یا با یک .....)

پاسخ های صحیح: **tracing wheel** و **tailor's chalk**

۴ It's time to cut the fabric with .....

(حالا نوبت بریدن پارچه با ..... است)

پاسخ صحیح: **fabric shears**

۵ The fabric is pink and I should find a ..... of the same color to sew it.

(پارچه صورتی است و من برای دوخت آن باید یک ..... هم رنگ پیدا کنم.)

پاسخ صحیح: **thread**

۶ I am going to make stitches by hand, so I should thread a .....

(قصد دارم که کوک ها را با دست بزنم، پس باید یک ..... نخ کنم)

پاسخ صحیح: **needle**

۷ Now I should fix the dress parts on the .....

(حالا باید قطعات لباس را روی ..... ثابت کنم)

پاسخ صحیح: **dress form**

۸ I use ..... to fix the parts.

(برای ثابت کردن قطعات از ..... استفاده می کنم)

پاسخ صحیح: **dressmaking pins**

۹ It seems ok! Now I should sew the dress with my .....

(به نظر خوب می آید! حالا باید پیراهن را با ..... ام بدوزم.)

پاسخ صحیح: **sewing machine**



### Different clothes Pieces (تکه‌های مختلف البسه)

Match each picture with a name (هر یک از عکس‌ها را به نام درستش

متصل کنید)

Skirt (دامن)

Dress (پیراهن)

Trousers (شلوار)

Socks (جوراب)

Scarf (دستمال گردن/روسری)

Blouse (بلوز زنانه)

Shoes (کفش)

Necklace (گردنبند)

Jeans (شلوار جین)

Stockings (جوراب ساق بلند/جوراب شلواری)

Night Gown (لباس خواب)

Shorts (شلوارک کوتاه)

در این مرحله از هنرجویان بخواهید که با این کلمات، جملات ساده بسازند. جملاتی نظیر نمونه‌های زیر:

I have a red blouse.

I love my green shoes.

Yesterday I bought a black scarf.

I need a necklace for the party.

I am going to buy brown stockings.

به هنرجویان توضیح دهید که کلماتی نظیر socks و trousers, jeans, shoes جمع هستند و به صورت مفرد به کار نمی‌روند.

### 1 Reading (درک مطلب ۱)

ابتدا یک دور از روی مطلب برای هنرجویان بخوانید و از آنها بخواهید زیر کلماتی که معنی آنها را نمی‌دانند خط بکشند. سپس درباره معنی کلی متن از آنها سؤال کنید و میزان درک مطلب آنها را بسنجید. بعد از آن دوباره به سراغ متن بروید و هر جمله را خوانده و توضیح دهید.

### Textile Fabrics

A textile fabric is a cloth that has been woven, knitted, tufted, knotted, or bonded together using natural or synthetic threads,

yarns, and other materials. Popular fabrics include cotton and leather, but even seaweed and gold have been used to make textiles. Understanding the differences found among different textile fabrics is important in the design industry. Textile fabrics originate from a number of sources including animals, plants, and minerals, as well as manmade synthetic materials.

### (پارچه‌های بافته شده – منسوج –)

پارچه بافته شده، پارچه‌ای است که با بافتن، پرزدار کردن، گره‌دار کردن، یا به هم چسباندن نخ‌ها یا رشته‌های طبیعی یا مصنوعی و یا مواد دیگر به وجود آمده است. پارچه‌های متداول شامل پنبه و چرم است، اما حتی از جلبک‌های دریایی و طلا هم در نساجی استفاده می‌شود. درک تفاوت‌های موجود میان پارچه‌های مختلف منسوج در صنعت طراحی بسیار مهم است. پارچه‌های منسوج از منابع مختلفی نظیر حیوانات، گیاهان و مواد معدنی، همچنین از مواد مصنوعی ساخت انسان حاصل می‌شوند.

Now answer the following questions:

(حالا به سؤالات زیر پاسخ دهید)

از هنجرویان بخواهید که ابتدا سؤالات را با دقت بخوانند و سپس در متن بالا به دنبال پاسخ آنها باشند.

#### 1 What is a textile fabric?

(پارچه بافته شده چیست؟)

پاسخ:

A textile fabric is a cloth that has been woven, knitted, tufted, knotted, or bonded together using natural or synthetic threads, yarns, and other materials.

#### 2 What are the different ways of weaving fabric?

(روش‌های مختلف بافت پارچه کدامند؟)

پاسخ:

weaving, knitting, tufting, bonding and knotting

#### 3 What are the two most popular materials used in fabrics?

(کدام دو ماده متداول‌ترین مواد به کار رفته در پارچه هستند؟)

cotton and leather: پاسخ:



۴ What are the sources of textile fabrics?

(منابع پارچه‌های منسوج کدام‌اند؟)

پاسخ:

animals, plants, and minerals, as well as manmade synthetic materials.

**Look at the pictures of different fabric types. Answer the questions.**

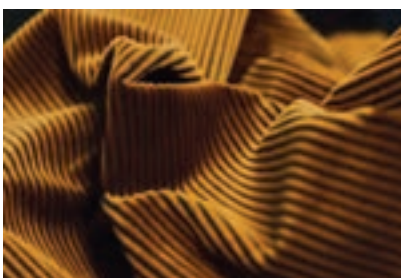
(به تصاویر پارچه‌های مختلف نگاه کنید و به سؤالات پاسخ دهید)



Wool (پشم)



Chiffon (حریر شیفون)



Corduroy (مخمل کبریتی)



Lace (تور)



Damask (داماسک)



Satin (ساتن)



Taffeta (تافته)



Linen (کتان)



Denim (جین)

از هنرجویان بخواهید که این پارچه‌ها را در اطراف خود بیابند. همچنین از آنها بخواهید که داوطلبانه با چسباندن پارچه‌هایی با جنس‌های مختلف روی مقوا و نوشتن نام انگلیسی آنها برای کلاششان یک پوستر درست کنند.

Look at the above pictures and answer the following questions:

(به تصاویر بالا نگاه کنید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید)

از هنرجویان بخواهید که هر یک به تنهایی به سؤالات زیر پاسخ دهند و سپس پاسخ‌ها را با یکدیگر به بحث بگذارید.

- ۱ Which fabrics are most common in spring/summer lines?  
(کدام پارچه‌ها بیشتر در بهار/تابستان متداول هستند؟)
- ۲ Which fabrics are most common in autumn / winter lines?  
(کدام پارچه‌ها بیشتر در پاییز/زمستان متداول هستند؟)
- ۳ Which fabrics are most common in eveningwears?  
(کدام پارچه در لباس شب به کار می‌روند؟)
- ۴ Which fabrics can be used for men's clothes?  
(کدام پارچه‌ها در لباس‌های مردانه کاربرد دارند؟)

**Label the pictures with the fabric types. There may be more than one possible answer for each picture.**

(در زیر هر تصویر، جنس پارچه را بنویسید. ممکن است در هر تصویر بیش از یک نوع پارچه به کار رفته باشد.)



**Did you know?**

Different countries use different measurement systems for fabric amounts. The US, Canada, and Mexico use yards and inches, while most other countries use meters and centimeters.

1 yard = 0/9144 meters, and 1 inch = 2/54 centimeters.

آیا می دانستید؟

کشورهای مختلف از سیستم‌های اندازه‌گیری مختلف اندازه پارچه استفاده می‌کنند. آمریکا، کانادا و مکزیک از یارد و اینچ استفاده می‌کنند در حالی که بیشتر کشورهای دیگر از متر و سانتی‌متر استفاده می‌کنند. یک یارد برابر است با 0/9144 متر و یک اینچ برابر است با 2/54 سانتی‌متر.

**Match each picture with a phrase:**

(هر تصویر را به یک عبارت مرتبط کنید)



- a) cutting fabric ..... (برش پارچه)
- b) sewing ..... (دوختن/خیاطی کردن)
- c) threading a needle ..... (نخ کردن سوزن)
- d) making stitches ..... (کوک زدن)
- e) fashion designing ..... (طراحی مد)
- f) pattern making ..... (الگو سازی)

While making a clothes, in which order these stages happen?

(در هنگام درست کردن یک لباس، مراحل بالا به چه ترتیبی رخ می‌دهند؟)

## Reading 2 (درک مطلب ۲)

ابتدا یک دور از روی مطلب برای هنرجویان بخوانید و از آنها بخواهید زیر کلماتی که معنی آنها را نمی‌دانند خط بکشند. سپس درباره معنی کلی متن از آنها سؤال کنید و میزان درک مطلب آنها را بسنجید. بعد از آن دوباره به سراغ متن بروید و هر جمله را خوانده و توضیح دهید.

### What Is Sewing?

Have you ever replaced a button when it fell off a favorite shirt? If so, then you have experience sewing. Sewing is the process of using a needle and thread to connect pieces of fabric or attach things to fabric. It's a skill that can be practical and used to make or repair clothing. It can also be creative. Today, sewing is done by hand or by a sewing machine, electric equipment that makes the process quick and easy. Before beginning a sewing project, you'll need several basic tools. In addition to fabric, two of the most important tools are needle and thread.

### خیاطی کردن چیست؟

آیا تا به حال وقتی دکمه لباس محبوب‌تان کنده شده، آن را دوخته‌اید؟ اگر این طور است، شما تجربه خیاطی کردن را دارید. خیاطی، روند استفاده از سوزن و نخ برای متصل کردن تکه‌های پارچه یا متصل کردن چیزهای دیگر به پارچه است. این، مهارتی است که می‌تواند کاربردی باشد و به جهت درست کردن یا تعمیر لباس به کار رود. همچنین می‌تواند خلاقانه هم باشد. امروزه خیاطی با دست یا چرخ خیاطی، که یک وسیله برقی برای تسریع و تسهیل روند دوختن است، انجام می‌شود. شما پیش از آغاز یک پروژه خیاطی، به چندین ابزار اولیه نیاز خواهید داشت. علاوه بر پارچه، دو ابزار مهم دیگر، نخ و سوزن هستند.



از هنرجویان بخواهید که ابتدا سؤالات را با دقت بخوانند و سپس در متن بالا به دنبال پاسخ آنها باشند.

**Answer the following questions:**

(به سؤالات زیر پاسخ دهید:)

1 What is sewing?

(خیاطی چیست؟)

پاسخ:

Sewing is the process of using a needle and thread to connect pieces of fabric or attach things to fabric.

2 What do we use sewing for?

(از خیاطی برای چه منظوری استفاده می‌کنیم؟)

to make or repair clothing: پاسخ:

3 How often do you sew by sewing machine?

(هر چند وقت یکبار با چرخ خیاطی خود خیاطی می‌کنید؟)

4 What do we call the “electric equipment that makes sewing quick and efficient”?

وسایله‌ای برقی که برای تسریع و تسهیل روند دوختن است را چه می‌نامیم؟

sewing machine: پاسخ:

5 What are the basic tools for sewing?

(ابزارهای ابتدایی دوختن کدام‌اند؟)

fabric, needle and thread: پاسخ:

6 When do you prefer to sew by hand?

(چه وقت‌هایی دوختن با دست را ترجیح می‌دهید)

### Did you know?

The CAD (Computer Aided Design) system is often used for architectural and mechanical designs but it's also used to create 3D fabrics and models. The CAM (Computer Aided Manufacturing) system helps textile mills produce garments more quickly

### آیا می‌دانستید؟

سیستم کد (طراحی به کمک رایانه) اغلب برای طراحی‌های معماری و مکانیک به کار می‌رود، اما برای خلق مدل‌ها و پارچه‌های سه بعدی هم مورد استفاده قرار می‌گیرد. سیستم کم (تولید به کمک رایانه) به ماشین‌های نساجی کمک می‌کند تا سریع‌تر پارچه تولید کنند.

لغات جدید درس ۱	New words of lesson ۱:
اندازه‌گیری) Measurement	وصل کردن) Attach
دستگاه، ماشین) Mill	پایه‌ای، ابتدایی) Basic
پروژه) Project	دکمه) Button
تعمیر) Repair	حریر شیفون) Chiffon
جایگزین کردن) Replace	منصل کردن) Connect
خط کش) Ruler	مخمل کبریتی) Corduroy
سنجاق قفلی) Safety pin	داماسک) Damask
ساتن) Satin	جین) Denim
بشکاف) Seam ripper	مداد طراحی) Drawing Pencil
گونیا) Set square	مانکن لباس) Dress form
چرخ خیاطی) Sewing machine	سوزن ته گرد) Dressmaking pin
دفتر طراحی) Sketchbook	تجهیزات) Equipment
کوک) Stitch	پاک کن) Eraser
سطح) Surface	لباس شب) Eveningwear
مصنوعی) Synthetic	پارچه) Fabric

Fabric shears (قیچی پارچه)	Taffeta (تافته)
Lace (تور)	Tailor's chalk (صابون خیاطی)
Linen (کتان)	Tape measure (متر خیاطی)
Marker (ماژیک)	Textile (پارچه بافته، پارچه منسوج)
Needle (سوزن)	Thimble (انگشتانه)
Originate (نشئت گرفتن)	Thread (نخ)
Pattern (الگو)	Tracing wheel (رولت خیاطی)
Pattern paper (کاغذ الگو)	Watercolor set (مجموعه آبرنگ)
Pencil sharpener (مداد تراش)	Wool (پشم)
Process (روند)	



## Lesson 2 (درس ۲)

### History of fashion design (تاریخچه طراحی مد)

#### درک مطلب 1 (Reading 1)

از هنرجویان خود بخواهید که به تصویر بالا که نشان دهنده تغییر در تاریخ مد و پوشاک است نگاه کنند و به انگلیسی بگویند که درباره تاریخچه مد و ابتدایی‌ترین تلاش‌های بشر در این راستا چه می‌دانند. سپس یک دور از روی متن درک مطلب زیر برای آنها بخوانید و از آنها بخواهید که زیر کلماتی که برایشان ناآشناست خط بکشند.

#### The First Fashion Illustrations of the World

The history of fashion design begins in the ۱۶th century, when the interest in clothes and costumes of different nations was growing. There are lots of woodcuts from 16th century which contain pictures of people with various clothes and garments. After that, many artists have drawn clothes and costumes, but these woodcuts are the first fashion illustrations in the history.

#### اولین تصویرسازی‌های مد در دنیا

تاریخ طراحی مد در قرن ۱۶ میلادی آغاز می‌شود، زمانی که علاقه به لباس و پوشش ملیت‌های مختلف در حال رشد بود. حکاکی‌های روی چوب بسیاری از قرن ۱۶ وجود دارد که حاوی تصاویر مردم با لباس‌ها و جامه‌های متفاوت است. پس از آن، هنرمندان زیادی لباس‌ها و پوشاک را طراحی نقاشی کرده‌اند، اما این حکاکی‌های روی چوب، نخستین تصویرسازی‌های مد در تاریخ هستند.



به هنرجویان توضیح دهید که عکسی که در بالا می بینند، متعلق به همین حکاکی های روی چوب است که به اولین طراحی های مد در تاریخ شهرت دارند. سپس از آنها بخواهید که هر یک به تنهایی متن را دوباره بخواند و به پرسش های زیر پاسخ دهد:

**Now answer the following questions:**

(حالا به پرسش های زیر پاسخ دهید):

1 When do we believe that fashion design has started?

(ما باور داریم که در چه تاریخی طراحی مد آغاز شده است؟)

پاسخ: 16<sup>th</sup> century

2 What are the first fashion illustrations of the world?

(اولین تصویرسازی های مد دنیا کدام اند؟)

پاسخ:

woodcuts from 16th century which contain pictures of people with various clothes and garments.

3 Do these illustrations show only the costumes of English people?

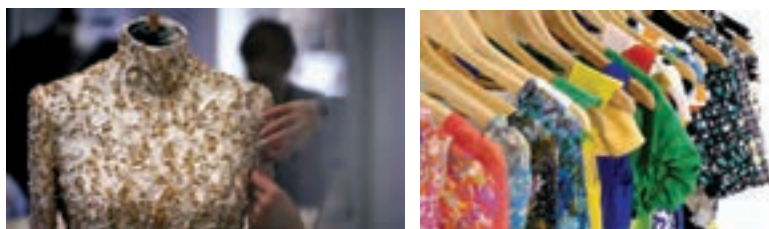
(آیا این تصویرسازی ها فقط لباس های مردم انگلیس را نشان می دهند؟)

پاسخ: no, they show clothes of different nations

**Did you know?**

Fashion design is a form of art which is about the creation of

clothing and other accessories. Modern fashion design has two forms: haute couture and ready\_ to\_ wear. The haute couture collection is designed for certain customers and is custom sized to fit these customers exactly. Ready\_ to\_ wear clothes are standard sized, so they are more suitable for large number of people.



با نشان دادن تصویر بالا به هنرجویان از آنها بپرسید که نظرشان درباره تفاوتی که مشاهده می‌کنند چیست و سعی کنید دیدگاه آنها را به سمت تفاوت لباس‌های اوت کوتوق و حاضرآماده هدایت کنید.

### آیا می‌دانستید؟

طراحی مد نوعی از هنر است که درباره خلق لباس و لوازم جانبی آن است. طراحی مد مدرن دو شکل دارد: اوت کوتوق و حاضرآماده. مجموعه اوت کوتوق برای مشتری‌های خاص طراحی شده است و سبک سفارشی دارد که دقیقاً مناسب این مشتری‌ها باشد. لباس‌های حاضرآماده سبک‌های استاندارد دارند تا برای تعداد بیشتری از مردم مناسب باشند. از هنرجویان بخواهید که مطالبی که در مورد اوت کوتوق می‌دانند به زبان انگلیسی با دوستانشان به اشتراک بگذارند.

### درک مطلب 2(۲) Reading

ابتدا یک دور از روی مطلب برای هنرجویان بخوانید و از آنها بخواهید زیر کلماتی که معنی آنها را نمی‌دانند خط بکشند. سپس درباره معنی کلی متن از آنها سؤال کنید و میزان درک مطلب آنها را بسنجید. بعد از آن دوباره به سراغ متن بروید و هر جمله را خوانده و توضیح دهید.

### The First Fashion Magazine of the World

The first fashion magazine of the world was created by Barbara Johnson who lived in ۱۸th century. She lived in England. She had a scrapbook to collect fabrics that she bought for making dresses during her life. She started her "fashion diary" in ۱۷۴۶ when she was just ۸ years old. This scrapbook is kept in Victoria & Albert Museum at the moment. It gives us a lot of information about the fabric history and fashion of ۱۸th century. Beside collecting fabrics, Barbara has written about the process of sewing dresses in her scrapbook and introduced the common hairstyles and accessories of the time.



### اولین مجله مد دنیا

اولین مجله مد دنیا توسط باربارا جانسون که در قرن ۱۸ زندگی می‌کرد، خلق شده است. او در انگلیس زندگی می‌کرد. او دفترچه یادداشتی داشت برای جمع‌آوری پارچه‌هایی که برای دوختن لباس در طول زندگی‌اش می‌خرید. او «دفتر خازارت روزانه مد» اش را در سال ۱۷۴۶ وقتی تنها ۸ سال داشت آغاز کرد. این دفترچه یادداشت در حال حاضر در موزه ویکتوریا و آلبرت نگهداری می‌شود. این دفترچه اطلاعات زیادی درباره تاریخ پارچه و مد در قرن ۱۸ به ما می‌دهد. باربارا در کنار جمع‌آوری پارچه، درباره روند دوخت لباس‌ها هم در دفترچه یادداشت‌اش نوشته و مدل‌های مو و لوازم جانبی آن زمان را هم معرفی کرده است.

به هنرجویان توضیح دهید که صفحاتی که در تصویر بالا می‌بینند، تصاویر واقعی دفترچه باربارا است. حالا از هنرجویان بخواهید که ابتدا سؤالات را با دقت بخوانند و سپس در متن بالا به دنبال پاسخ آنها باشند.

**Now answer the following questions:**

(حالا به سؤالات زیر پاسخ دهید:)

1 Who created the first fashion magazine of the world?

(چه کسی اولین مجله مد دنیا را به وجود آورد؟)

پاسخ: Barbara Johnson

2 When and where did she live?

(او کی و در کجا زندگی می‌کرد؟)

پاسخ: She lived in 18th century in England

3 What did she collect in her scrapbook?

(او در دفترچه یادداشت‌اش چه چیزهایی را جمع‌آوری می‌کرد؟)

پاسخ: fabrics that she bought for making dresses

4 When did she start collecting fabrics?

(او از کی جمع‌آوری پارچه را آغاز کرد؟)

پاسخ: She started her "fashion diary" in 1746 when she was just 8 years old

5 What does "fashion diary" mean in the text?

(کلمه «fashion diary» در متن به چه معنی است؟)

پاسخ: a notebook that contains Barbara's everyday work with fabrics

6 Where is this scrapbook now?

(این دفترچه یادداشت هم اکنون کجاست؟)

پاسخ: This scrapbook is kept in Victoria & Albert Museum at the moment

7 What kind of information does this scrapbook give us?

(این دفترچه چه جور اطلاعاتی در اختیار ما قرار می‌دهد؟)

پاسخ:

It gives us a lot of information about the fabric history and fashion of 18th century.

8 What did she write in her scrapbook?

(او در دفترچه‌اش چه چیزهایی می‌نوشت؟)

پاسخ:

Barbara has written about the process of sewing dresses in her scrapbook and introduced the common hairstyles and accessories of the time.

### Did you know?

When did it become acceptable for women to wear pants?

Women increasingly wore trousers as leisurewear in the 1920s and 30s. In the early 20th century female pilots and other working women often wore trousers. During World War II, women working in industry or war service wore their husbands' trousers.

### آیا می دانستید؟

چه زمانی پوشیدن شلوار برای زنان قابل پذیرش شد؟ زنان در دهه‌های ۱۹۲۰ و ۱۹۳۰ بیشتر و بیشتر شلوار را به عنوان لباس راحتی بر تن کردند. در اوایل قرن ۲۰ خلبانان زن و دیگر زنان کارگر اغلب شلوار می پوشیدند. در طول جنگ جهانی دوم، زنانی که در صنعت یا خدمات جنگ مشغول به کار بودند، شلوار شوهرانشان را می پوشیدند. از هنرجویان بخواهید نظرشان درباره شلوار پوشیدن زنان به انگلیسی بیان کنند. خودشان پوشیدن شلوار را ترجیح می دهند یا دامن؟

### درک مطلب 3 (۳)

ابتدا یک دور از روی مطلب برای هنرجویان بخوانید و از آنها بخواهید زیر کلماتی که معنی آنها را نمی دانند خط بکشند. سپس درباره معنی کلی متن از آنها سؤال کنید و میزان درک مطلب آنها را بسنجید. بعد از آن دوباره به سراغ متن بروید و هر جمله را خوانده و توضیح دهید.

### Fashion Design in 20th Century

In the beginning of the 20th century, fashion started to change in Paris first, and then in other parts of the world. New designs of clothes were born in Paris before other parts of the world. In other words, Paris is the “fashion capital” of the world. During this period, fashion was mostly “haute couture”.

In the mid-20th century, fashion garments began to be mass-produced. The bulk of production increased, and people began to have more choices of garments. At the end of the 20th century, people noticed fashion more, and they began choosing clothes for themselves based on comfort and their own style.

Another important change that has happened in the fashion designing industry in recent times is the use of computers and technology. There are lots of software to help designers in the process of designing and other stages during the production of a garment.



## طراحی مد در قرن ۲۰

در ابتدای قرن ۲۰، مد ابتدا در پاریس و سپس در دیگر نقاط جهان، شروع به تغییر کرد. طرح‌های جدید لباس‌ها پیش از دیگر نقاط دنیا، در پاریس متولد می‌شدند. به عبارت دیگر، پاریس «پایتخت مد» جهان است. در طی این دوران، مد بیشتر «اوت کوتوک» بود.

در میانه قرن ۲۰، تولید انبوه پوشاک مد آغاز شد. حجم تولید افزایش یافت و مردم انتخاب‌های بیشتری برای لباس داشتند. در پایان قرن ۲۰، مردم بیشتر به مد توجه کردند و شروع به انتخاب لباس‌هایشان بر مبنای راحتی و سبک شخصی کردند.

تغییر مهم دیگری که اخیراً در صنعت طراحی مد رخ داده است، استفاده از رایانه و تکنولوژی است. نرم‌افزارهای متعددی برای کمک به طراحان در روند طراحی و مراحل دیگر تولید لباس وجود دارد.

حالا از هنرجویان بخواهید که ابتدا سؤالات را با دقت بخوانند و سپس در متن بالا به دنبال پاسخ آنها باشند.

**Now answer the following questions:**

(حالا به سؤالات زیر پاسخ دهید:)

۱ In which city usually are the fashion trends born?

(روندهای مد معمولاً در کدام شهر متولد می شوند؟)

پاسخ: Paris

۲ Why do you think this city is the fashion capital?

(به نظر شما چرا این شهر، پایتخت مد جهان است؟)

پاسخ احتمالی: because most famous designers live in this city

۳ Which one was more important in the beginning of the ۲۰<sup>th</sup> century: haute couture or ready-to-wear?

(کدام یک در ابتدای قرن ۲۰ مهم تر بود، اوت کوتوک یا حاضر آماده؟)

پاسخ: haute couture

۴ What was the effect of mass production on fashion design?

(تأثیر تولید انبوه بر طراحی مد چه بود؟)

The bulk of production increased, and people began to have more choices of garments

۵ How was fashion design in mid ۲۰<sup>th</sup> century?

(طراحی مد در میانه قرن ۲۰ چگونه بود؟)

پاسخ:

fashion garments began to be mass - produced in the mid - 20th century

۶ What is the most important difference between modern and old fashion design?

(مهم ترین تفاوت میان طراحی مد قدیمی و مدرن چیست؟)

پاسخ: the use of computers and technology

۷ Do you know any modern technology of fashion design?

(آیا هیچ کدام از تکنولوژی های مدرن طراحی مد را می شناسید؟)

پاسخ های احتمالی: designing software, smart clothes, Optic fiber



New words of lesson 2:	لغات جدید درس ۲
Accessory لوازم جانبی	Industry صنعت
Behave رفتار کردن	Influence تأثیر
Bulk حجم/توده	Introduce معرفی کردن
Capital پایتخت	Leisurewear لباس راحتی
Category دسته‌بندی / رده	Magazine مجله
Century قرن	Mass product تولید انبوه
Choice انتخاب	Modern مدرن/جدید
Comfort راحتی	Nation ملت
Concepts مفاهیم	Nowadays امروزه
Costume لباس	Object شیء
Create خلق کردن	Period دوره
Customer مشتری	Popular محبوب
Diary خاطرات روزانه	Recent اخیر
Disappear ناپدید شدن	Scrapbook دفترچه یادداشت
Fabric پارچه	Sew دوختن/خیاطی کردن
Fade away ناپدید شدن / زوال یافتن	Society جامعه

Fashionمد	نرم افزار Software
Fashion design طراحی مد	Suitableمناسب
Fit مناسب بودن	Transform تبدیل شدن/تبدیل کردن
Garment لباس	Trendرند
History تاریخ / تاریخچه	Woodcut حکاکی روی چوب
Illustration تصویرسازی	





دبیران محترم، صاحب نظران، همزنجیان عزیز و اولیای آنان می‌توانند نظرهای اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب

از طریق نامه بر نشانی تهران - صندوق پستی ۴۸۷۴ / ۱۵۸۷۵ - گروه درسی مربوط و یا پیام‌نگار [tvoccd@roshd.ir](mailto:tvoccd@roshd.ir)

ارسال نمایند. وب‌گاه: [tvoccd.oerp.ir](http://tvoccd.oerp.ir)

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش